

Pedagógiai Program

Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola

OM:028375

Székhely: 5650 Mezőberény, Petőfi út 13-15.

Telephely (Kollégium): 5650 Mezőberény, Petőfi út 14.

Telephely (Gimnázium): 5650 Mezőberény, Petőfi út 11.

Telefon: (66) 515-578,

e-mail: titkarsag@psgsuli.hu

Hatályos 2020. szeptember 1-jétől

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

Péld. 22,6

Bevezetés

Jelen dokumentum egy többcélú, közös igazgatású általános iskolának, gimnáziumnak és kollégiumnak a képzési ciklus egészét átfogó szakmai-stratégiai programja.

Stratégiánkat s ezáltal működésünk alapdokumentumait is három tényező köré építjük:

intézményünk ideológiailag elkötelezett nevelő-oktató munkát folytat, magas szintű szakmai munka jellemzi, mely egyszerre teret ad a tehetséggondozásnak és a felzárkóztatásnak, valamint integráló és inkluzív szemlélettel dolgozik.

Ezért pedagógiai programunk magába foglalja nevelési és oktatási elveinket, céljainkat, az ebből fakadó feladatainkat, s azok megvalósításához szükséges eszközeinket és módszereinket.

A 2011. évi CXC törvény a köznevelésről 26. § alapján a nevelő és oktató munka az iskolánkban és a kollégiumunkban a pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.

A pedagógiai program részei a nevelési program és a helyi tantervek.

A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül, és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról.

A többcélú intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához iskolai helyi tantervet, kollégiumi pedagógiai programot használ.

Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben lehet bevezetni.

I. INTÉZMÉNYI ADATOK	9
II. NEVELÉSI PROGRAM	11
II. 1. Az intézmény nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai eljárásai	16
II.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	16
II.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka célja, hogy	20
II.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai	21
II.1.4. Nevelési értékeink	22
II.1.5. Erkölcsi elvárások iskolánkban	24
II.1.6. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	26
II.1.7. Kompetencia alapú oktatás bevezetése	28
II.1.8. Kiemelt feladataink	28
II.1.9. Az iskola funkciói	29
II.1.10. Képzések	30
II.1.10.1. Az általános iskolai nyolc évfolyamos képzés	31
II.1.10.1. Négy évfolyamos általános tantervű gimnáziumi képzés	35
II.1.10.2. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés angol nyelvi előkészítő évfolyammal	35
II.1.10.3. Magyar-német két tanítási nyelvű gimnáziumi képzés előkészítő évfolyammal	36
II.1.10.4. Arany János Tehetséggondozó Program, speciális gimnáziumi képzés	36
II.1.10.5. Hatosztályos gimnáziumi képzés speciális matematika és biológia emelt képzéssel	36
II.1.10.6. Német nyelvoktató nemzetiségi, négy évfolyamos képzés	38
II.1.10.7. Kétnyelvű nemzetiségi képzés (1+4 évfolyamos)	39
II.1.10.8. Idegen nyelv	39
II.1.10.8. Informatika / digitális kultúra	40
II.1.10.9. Intézményi innovációk	40
II.2. A személyiségfejlesztés programja	41
II.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai	41
II.2.2. Felzárkóztatás	45
II.2.3. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek	47
II.2.4. Életpálya-építés	48
II.3. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai	51
II.3.1. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai	51
II.3.2. Az intézményi önértékelés	53
II.3.3. A közösségi nevelés (osztályfőnöki munka) tartalma, feladatai	53
II.4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	54
II.4.1. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományápolás, közösségfejlesztés	55
II.4.2. Hagyományápolás - hagyományteremtés	55
II.5. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	57
II.5.1. A sajátos nevelési igényű gyermeknek,	57
II.5.2. Magatartási nehézségek kezelése	61
II.5.3. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel kapcsolatos tevékenység	61
II.5.3.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő programok	62
II.5.4. Tehetséggondozás	65

II.5.5. Esélyegyenlőség	69
II.5.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	70
II.6. Az iskolahasználókkal való kapcsolattartás formái	73
II.6.1. Kapcsolattartás az intézmény vezetése és a nevelőtestület között	73
II.6.2. A belső kapcsolattartás főbb elvei	73
II.6.3. A vezetők és Igazgatótanács közötti kapcsolattartás rendje	73
II.6.4. Az intézmény és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás rendje	74
II.6.4.1. Közvetlen kapcsolattartás a szülőkkel	74
II.6.4.2. A szülőkkel való kapcsolattartás egyéb módjai	75
II.6.5. További külső kapcsolatok	77
II.6.5.1. A kapcsolatok fő iránya	77
II.6.5.2. A kapcsolattartás formája és módja	79
II.7. A diákjogok elvi rendezése, gyakorlati rögzítése	80
II.8. Tanulmányok alatti vizsgák	81
II.8.1. Osztályozó, különbözeti és javító vizsga	81
II.8.2. Érettségi vizsga	83
II.9. Felvétel, átvétel szabályai	85
II.9.1. Felvétel (gimnázium)	85
II.9.2. A tanulók átvételének szabályai (gimnázium)	87
II.9.3. A felvétel, az átvétel helyi szabályai az általános iskolába	88
II.10. Elsősegély-nyújtási alapismeretek	89
III. HELYI TANTERV	91
III.1. Az iskolai nevelés-oktatás közös értékei	91
III.2. Az iskolai nevelés-oktatás alapvető céljai	91
III.2.1. Az iskolai nevelés-oktatás és szerkezete	91
III.2.2.1. Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi kommunikáció	93
III.2.2.2. Kommunikációs kompetenciák: idegen nyelvi kommunikáció	93
III.2.2.3. Matematikai gondolkodási kompetencia	93
III.2.2.4. Természettudományos és technikai kompetencia	93
III.2.2.5. Digitális kompetencia	94
III.2.2.6. Személyes és társas kapcsolati kompetencia	94
III.2.2.7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia	94
III.2.2.8. Kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciái	95
III.2.2.9. A tanulás kompetenciái	95
III.2.3. A kiemelt fejlesztési területek – nevelési célok	95
III.2.3.1. Az erkölcsi nevelés	96
III.2.3.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	96
III.2.3.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	97
III.2.3.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	97
III.2.3.5. A családi életre nevelés	97
III.2.3.6. A testi és lelki egészségre nevelés	98
III.2.3.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	98

III.2.3.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	98
III.2.3.9. Pályaorientáció	99
III.2.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés	99
III.2.3.11. Médiatudatosságra nevelés	99
III.2.3.12. A tanulás tanítása	100
III.3. Egységes alapokra épülő differenciálás:	100
III.4. A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei	104
II.5. Iskolai környezetnevelési program	108
III.5.1. Célok, feladatok:	108
III.5.2. Tanórai foglalkozások:	108
III.5.3. Nem hagyományos tanórai formák:	111
III.6. Egészségnevelési program	112
III.6.1. A program célja:	112
III.6.2. Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák:	113
III.6.3. Drogstratégia	114
III.6.3.1. Célmeghatározás:	114
III.6.3.2. A drogmegelőző foglalkozások megvalósításának színterei	116
III.6.3.3. Területei	117
III.6.3.4. Az egészségnevelés színterei:	117
III.6.4. Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés tantárgyakba építve	118
III.6.5. Az egészségnevelést segítő módszerek	120
III.6.6. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők	120
III.7. Az iskola értékelés és vizsgarendszer	121
III.7.1. Értékelés	121
III.7.1.1. Értékelésről adott információ	121
III.7.1.2.	123
Az 5-12. évfolyamos tanulók értékelésének, számonkérésének követelményei és formái. A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje és korlátai	123
III.7.1.3. A számonkérés formái	124
III.7.1.4. Osztályzással, értékeléssel kapcsolatos rendelkezések	125
III.7.1.5. A magasabb évfolyamra lépés feltételei	127
III.7.1.6. Az otthoni felkészülés elvei és korlátai	130
III.7.1.7. A félévi értesítő és az év végi bizonyítványok kiadásának rendje	131
III.7.1.8. Magatartás - szorgalom értékelésének és minősítésének	131
III.7.1.8.1. Magatartás	131
III.7.1.8.2. Szorgalom	132
III.7.2. Országos kompetenciamérés	133
III.8. A választható tantárgyak, foglalkozások, és a pedagógusválasztás szabályai	133
III.8.1. A tantárgyválasztás célja, szabályai	133
III.8.2. Emelt szintű felkészítés	134
III.8.3. A tantárgyválasztás eljárásrendje	134
III.9. Képzések, felvételi követelmények, tantárgyi, és óraszám rendszerek/hittan	138

III.9.1. Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 1-4. évfolyam	138
III.9.2. TÉT tantervű általános iskolai óraháló 1-4. évfolyam	139
III.9.3. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés angol nyelvi előkészítő évfolyammal, (közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő)	140
III.9.4. Magyar-német két tanítási nyelvű, gimnáziumi képzés előkészítő évfolyammal (közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő)	141
III.9.5. Arany János Tehetséggondozó Program. Közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő speciális gimnáziumi képzés.	142
III.9.6. Hatosztályos gimnáziumi képzés matematika és biológia emelt képzéssel	143
III.9.7. Négy évfolyamos német nemzetiségi nyelvoktató gimnáziumi képzés (általános tantervű, középszintű érettségi vizsgára felkészítő)	145
III.10. Képzések Nat 2020	147
III.10.1. Intézményünkben a 2020Nat bevezetésének üteme:	147
III.10.2. A Nat műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében	148
III.10.3. A tanulók heti kötelező alapóraszám és maximális óraszám évfolyamonként	149
III.10.4. Általános tantervű oktatás-nevelés emelt angol, képességfejlesztő sakk irányultsággal 1-4. évfolyam	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.5. Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 1-4. évfolyam	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.6. Általános tantervű oktatás-nevelés / emelt angol 5-8. évfolyam	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.7. Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 5-8. évfolyam	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.8. Hatosztályos képzés biológia tagozat	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.9. Hatosztályos képzés matematika tagozat	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.10. Arany János Tehetséggondozó Program	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.11. Angol nyelvi előkészítő évfolyamos gimnáziumi képzés	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.12. Német nemzetiségi nyelvoktató négy évfolyamos gimnáziumi képzés	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.13. Magyar-német két tanítási nyelvű képzés	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.14. Kétnyelvű nemzetiségi képzés	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
II.10.15. Négy évfolyamos, emelt nyelvi képzés	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
III.10.16. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
IV. ARANY JÁNOS TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM	150
IV.1. A Tehetséggondozó Program meghatározása	164
IV. 3. A megvalósulás feltételrendszere	166
IV. 3. 1. A Tehetséggondozó Program jogi keretei	166
IV. 3. 2. A Programot megvalósító iskola és kollégium kapcsolata	166
IV. 3. 3 A program felépítése	166
IV. 4. A Program kiemelt céljai	167
IV. 5. A célok megvalósításában együttműködő szervezetek: a program szervezeti felépítése	167
IV. 6. A program szociális és pedagógiai feladatai	168
IV. 7. A tanulók programba történő bekerülésének eljárásrendje	168
IV. 8. Pedagógiai feladatok	169
IV. 8. 1. A 9/AJTP évfolyam pedagógiai feladatai	169
IV.8.1.1. A 9/AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve	170
IV. 8. 1. 2. Értékelés a 9/AJTP évfolyamon	170

IV. 8. 2. A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatai, hátránykompenzáció	171
IV.8.2.1. A 9-12. AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve	171
IV. 8. 2. 2. Értékelés 9-12. évfolyamon	172
IV. 9. Az AJTP foglalkozási egység tartalmi elemei	173
IV.10. Kollégiumi programhétvégék	173
IV. 11. Közös rendezvények az AJTP intézményeivel	173
IV.12. Feltételek (eszközök, szervezeti formák, munkaformák)	174
IV.13. Pszichológiai és pedagógiai mérések, értékelések	175
IV.14. Humán erőforrás biztosítása	176
V. KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM	177
V.1. Bevezetés	177
V.2. A működés feltételei	178
V.2.1. Személyi feltételek, elvárások	178
V.2.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások	180
V.2.3. A kollégiumi élet szervezettsége	181
V.3. A kollégium kapcsolattartásának rendszere	181
V.3.1. A belső kapcsolattartás	181
V.3.2. A szülők tájékoztatásának formái	182
V.3.3. A kollégium külső kapcsolatai	182
V.4. A kollégium nevelési alapelvei, céljai, küldetése	182
V. 5. A tanulók életrendje, tanulása, szabadidője szervezésének elvei	184
V. 6. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdését elősegítő tevékenységek elvei	184
V.7. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások	186
V.7.1. Felkészítő, fejlesztő foglalkozások	186
V.7.1.1. Tanulást segítő foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:	186
V.7.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportvezetői foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:	186
V.7.2. Speciális ismereteket adó foglalkozások	186
V.7.2.1. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:	186
V.7.2.2. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:	187
V.8. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	187
V.9. Szociális kompetenciák fejlesztése	188
V.10. Önálló életkezdés támogatása	188
V.10.1. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világnézet kialakulásának segítése	188
V.10.2. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése	189
V.10.3. A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése	190
V.11. A kollégium hagyományai	190
Kollégiumi Helyi tanterv 2020	191
A kollégisták heti foglalkozásterve	195
Tanulást segítő, szilenciumi foglalkozások	196
Tehetséggondozó foglalkozások	196

Felzárkóztató foglalkozások	196
A kollégium által meghirdethető szabadidős foglalkozások	197
A kollégiumi csoportfoglalkozások témakörei:	197
Kollégiumi csoportvezetői tematikus foglalkozások éves óraszám	199
Az erkölcsi nevelés	200
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	200
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	201
A családi életre nevelés	202
Testi és lelki egészségre nevelés	202
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	203
Fenntarthatóság, környezettudatosság	203
Pályaorientáció	204
Gazdasági és pénzügyi nevelés	204
Médiatudatosságra nevelés	204
Az Arany János Tehetséggondozó Program	210
kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere	210

I. INTÉZMÉNYI ADATOK

Az intézmény működésének törvényi alapja: az Alapító Okirat

- 1. Intézmény neve:** **Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola**
- Német neve:** Sándor Petőfi Evangelisch-Lutherische(s) Gymnasium, Schülerwohnheim und Grundschule, Mezőberény
- Az intézmény közvetlen jogelődje a Petőfi Sándor Gimnázium és Kollégium, Mezőberény (székhely: 5650 Mezőberény, Petőfi Sándor út 13-15.; OM: 028375)
- OM azonosító:** 028375
- Intézmény rövid neve:** Mezőberényi Evangélikus Gimnázium
- Székhelye:** 5650 Mezőberény, Petőfi út 13-15. (gimnázium)
- Telephelyei:** 5650 Mezőberény, Petőfi út 14. (kollégium)
5650 Mezőberény, Petőfi út 11. (Arany János Tehetséggondozó Program – művészeti terem)
- Alapítás éve:** 2012
- Alapító és székhelye:** Magyarországi Evangélikus Egyház
1085 Budapest, Üllői út 24.
- Az intézmény fenntartója:** Magyarországi Evangélikus Egyház
1085 Budapest, Üllői út 24.
- Az intézmény szakmai, törvényességi felügyeleti szerv neve és címe:** Magyarországi Evangélikus Egyház, mint fenntartó (1085 Budapest, Üllői út 24.)
- A fenntartó szakmai,** Budapest Főváros Kormányhivatala

törvényességi felügyeletét biztosítja:	(1056 Budapest, Váci utca 62-64.) Békés megye Kormányhivatala, mint területileg illetékes hivatal (5600 Békéscsaba, József Attila u. 2-4.)
Az intézmény működési területe:	országos
Az intézmény jogállása:	önállóan gazdálkodó önálló belső egyházi jogi személy
Az intézmény típusa:	Vallásnézetileg elkötelezett, többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény, melyben gimnázium és kollégium és általános iskola működik.
Az intézmény munkarendje:	nappali
Az intézmény évfolyamainak száma:	Gimnázium a) általános tantervű gimnáziumi képzés nyelvi előkészítő évfolyammal 1+4 évfolyamon, b) magyar-német két tanítási nyelvű képzés 1+4 évfolyamon c) Arany János Tehetséggondozó Program 1+4 évfolyamon d) általános tantervű gimnáziumi képzés 4 évfolyamon e) hatosztályos gimnáziumi képzés speciális matematika és biológia emelt képzéssel f) Német kétnyelvű nemzetiségi 1+4 évfolyammal Általános iskola: öt évfolyammal (2020/2021.) a) általános tantervű, angol nyelv és képességfejlesztő sakkpalota képzéssel b) Német nemzetiségi nyelvoktató képzés
Az intézménybe felvehető maximális tanulói létszám:	Gimnázium: 630 fő Kollégium: 310 fő Általános iskola öt évfolyammal: 220

II. NEVELÉSI PROGRAM

Bevezetés

Település és iskolatörténet

Mezőberény nevét oklevélben 1347-ben említik először a békési uradalom birtokaként.

Történetének egy rövid, de fontos időszaka játszódott le 1702-1709 között. A török hódoltság megszűnését követően 1702-ben az elűzött lakosok visszatértek az elhagyott falujukba. 26 család Dályi János lelkész vezetésével megalapította a második Berényt. Sárral tapasztott templomot építettek, majd harangot öntöttek és elkészítették a község pecsétjét. Az a régi pecsét lett a későbbi, és a ma is használatos címer alapja. Mindez elszántságukat jelzi, nem rajtuk múlt, hogy a megújuló település a Rákóczi-szabadságharc alatt újra lakatlanná vált.

Az 1720-as években Békés és Csanád megye a Harruckern család tulajdonába került. Ekkor kezdődött az elnéptelenedett vidék tudatos benépesítése báró Harruckern János György vezetésével. Az elhagyott falvak egy részébe visszatért az elmenekült lakosság. Más települések, így Mezőberény is szervezett telepítési akció során éledt újra. Az első telepesek szlovákok voltak, 1723-ban Madarász András vezetésével érkeztek felvidéki megyékből és az Alföld északi területéről. Őket 1725-ben német telepesek követték, főként Württembergből, Svábföldről és Magyarország nyugati megyéiből. A magyar családok 1731-ben a környező falvakból és a szomszédos megyékből költöztek a településre. A betelepülés a 18. század közepéig folytatódott. A népesség gyorsan növekedett, az 1700-as évek végére elérte az 5.000 főt. A lakosság etnikai megoszlása a következőképpen alakult: szlovák 44,5%, német 34,1%, magyar 21,4%. Ez az arány a 19. század közepéig megmaradt. A letelepült lakosság három lakóközvetben egymástól elkülönülten helyezkedett el. Mindhárom népcsoport a protestáns felekezethez tartozott, ez egyik alapja volt a későbbi békés egymás mellett élésnek, egymás elfogadásának.

Ekkor épültek a település képét meghatározó templomok, elsőként 1789-ben a német evangélikus templom, 1797-ben a szlovák evangélikus templom, majd legvégül 1804-ben a magyar református templom.

Berényben volt a megye első evangélikus gimnáziuma 1802 -1834 között, igazgatója korának egyik művelt személyisége, Skolka András volt.

Mezőberényben a gimnáziumi képzés 1962-ben indult be újra. Az intézmény a 2. Sz. Általános Iskolával közös irányítás alatt állt. A fenntartói jogot a Békési járás, később a megye gyakorolta. A rendszerváltozás óta a fenntartója Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete volt.

Iskolánk 1966. március 15-én vált önállóvá, és vette fel a Petőfi Sándor nevet. 1987-ig két párhuzamos osztállyal működő 4 évfolyamos gimnázium volt. Tanulóink a helyi általános iskolákból és a környékbeli kistelepülések intézményeiből kerültek beiskolázásra. A régióban elfoglalt helyünk szükségessé tette, hogy korszerű elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtsunk, és olyan nevelést adjunk tanulóinknak, ami elengedhetetlen egy középfokú végzettséggel rendelkező és tanulmányait folytatni akaró fiatal számára. A hatvanas évek sporteredményei, a gyakorlati oktatás tartalmának praktikus megválasztása (famegmunkálás, gépírás, könyvkötészet, szabás-varrás), az orosz és fizika tagozat működésének színvonala, az intézmény kulturális rendezvényei, kapcsolatai és azok az országos oktatási és pedagógiai programok, melyek kimunkálásában részt vett a tantestület, emelték az iskolát országos hírnévre. Így kerülhetett sor 1987-ben profilbővítésre.

Az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény 7.§ 4. bekezdése, valamint a 24.§ a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján egyedi megoldásként engedélyezte a Művelődési és Közoktatási Minisztérium, hogy egyéves nyelvi előkészítés után két tanítási nyelven folyjék az oktatás iskolánkban. A német két tannyelvű oktatással való bővítés szükségessé tette egy kollégium építését is, mely szakaszosan, magas színvonalú építkezéssel készült, és 1987 óta fogadja a régió diákjait.

A következő profilbővítésre 2000 őszén került sor. Az Oktatási Minisztérium pályázatát elnyerve iskolánkban indulhatott útjára Békés megyében az Arany János Tehetséggondozó Program. Az első „Aranyos” osztály 2005-ben tett sikeres érettségi vizsgát.

2004. szeptember 1-jétől került sor általános tantervű képzés módosítására. A képzés egy nyelvi előkészítő évfolyam bevezetésével öt évfolyamos képzéssé alakult át.

A program országos bevezetését az Oktatási Minisztérium kezdeményezte, helyi bevezetését a tantestület döntése alapján Mezőberény Város Önkormányzati Képviselőtestülete engedélyezte.

A pedagógiai program átdolgozását és kiegészítését 2012 márciusában a Mezőberény Város Önkormányzati Képviselőtestülete és a Magyarországi Evangélikus Egyház között az intézmény fenntartásáról, átadásáról folyó tárgyalások tették szükségessé.

Helyzetelemzés

Jelen dokumentum egy evangélikus, világnézetileg elkötelezett többcélú, közös igazgatású iskolának a képzési ciklus egészét átfogó szakmai stratégiai programjának a tervezete. Deklarálja a nevelésnek, a tanítás-tanulás folyamatának pedagógiai elveit, a működés feltételeit. Átfogja az iskola működésének minden területét. Bemutatja elképzeléseinket a szakmai munkáról, a nevelés – oktatás folyamatáról. Feltárja kapcsolódásainkat az evangélikus közösséghez és a régióhoz, melyben intézményünk működik.

Küldetésnyilatkozat - Keresztyén hitvallásunk

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.”

Péld. 22,6

Intézményünk magáénak vallja a Magyarországi Evangélikus Egyház intézményeire vonatkozó küldetésnyilatkozatát.

„A Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési és oktatási intézményeinek küldetése, hogy a keresztyén emberképből kiindulva a gyermekek és a tanulók teljes személyiségét megszólítsa. A rábízott fiatalokat az evangélikus hagyomány szerint felelős és elkötelezett krisztusi szabadságra neveli, fölkészíti őket egyéni élethivatásukra, és azon munkálkodik, hogy otthonra leljenek a terem-tett világban és az Egyház közösségében. Az intézmények munkatársai, a szülők, a gyermekek és a diákok, a helyi egyházközsegek és az országos egyház együtt munkálkodik azon, hogy mind egyénenként, mind intézményként Isten okos, hű és megtartó szeretetének jelei legyenek a világban.”

Az egyház, mint Jézus Krisztus teste, a benne hívők közössége, Urától azt a feladatot kapta, hogy terjessze az evangéliumot, keresztyeljen, de a parancsolatok megtartására is tanítson, neveljen szent életre. (Mt. 28. 19-20)

Az Evangélikus Egyház küldetéséhez és hagyományaihoz tartozik, hogy közoktatási intézményeket tart fenn. Iskolánk az evangélikus oktatási intézmények sorát kívánja erősíteni, gazdagítani. Erre a múltunk is kötelez, hiszen az első békés megyei evangélikus gimnázium

tradícióját kívánjuk folytatni 210 év múltán. Egykori tanárai, tanulói, diákjai komoly érdemeket szerezve egyházunk büszkeségeivé váltak, egyesek beírták nevüket a történelembe. Évszázadok alatt sok gonddal, nehézséggel és vesződséggel járt az iskolák fenntartása, de elődeink soha nem tettek le róla. A helyi gyülekezet számára is első volt iskolát építeni, majd azt követte a templom. „Az iskola az egyház veteményeskertje”. Ma is az kíván lenni.

Négy évszázados evangélikus oktatási hagyományaink, valamint a mai társadalmi elvárásokra sarkallják pedagógusainkat, hogy minden gyermek számára találjanak olyan területet, ahol a ránk bízottak képességeiket a legértékesebb módon tudják kamatoztatni. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolában megszerzett tudásuk friss és mobilizálható legyen, a haladás érdekében képesek legyenek a gyors reagálásra, változtatásra úgy, hogy személyiségüket harmonikusan bontakoztathassák ki az élet bármely területén. Oktató-nevelő munkánk kiemelt célkitűzése, hogy végzett diákjaink a világban eligazodni tudó, sokoldalú és mindenre nyitott emberekké váljanak.

Intézményünk olyan embert akar e világnak nevelni, akinek igaz hivatása lehet, hogy magyar keresztyén emberként éljen és otthona legyen a keresztyének nagy közössége. Ezért középiskolánk célja, hogy tanulóit teljes világlátással, kiegyensúlyozott emberré nevelje, aki képes felelősséget vállalni önmagáért és másokért. Képessége távlati célokért értelmesen dolgozni és tanulni, ugyanakkor kihívásnak tartja az új erőpróbákkal való szembenézést, melyet kész reménységgel és lelki erővel megvívni.

Gimnáziumunkban is tudatában vagyunk annak, amit az Ágostai Hitvallásban fogalmaztak meg reformátoraink: „Ő (a Szentlélek) támaszt hitet – ahol, és amikor Istennek tetszik- azokban, akik hallják az evangéliumot.” Hitet nem adhatunk diákjainknak, de megmutatjuk, Kinél lehet életük során erőforrásuk.

Az evangélikus hagyományoknak megfelelően az ökumené, a világra való nyitottság jegyében folyik az oktatás, ami mellett nagy hangsúlyt kap az élet és a másik ember tiszteletére, az igaz értékek felismerésére nevelés.

Az Evangélikus Egyház oktatási intézményei a Biblia szellemében, a lutheri tanítások szerint és évszázados iskoláztatási hagyományaihoz híven nevelik tanulóikat. Vállalják a felekezeti elkötelezettséget, de – az ökumenizmust szem előtt tartva – nyitottak más keresztyén egyházak felé is.

Intézményünk világnézetileg elkötelezett. Működésének kereteit - az állami elvárásoknak, törvényeknek megfelelően - keresztény értékrendre építve a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei határozzák meg, mely a közoktatási intézmények célját a következők szerint fogalmazza meg:

„Az evangélikus egyház közoktatási intézményeinek célja az, hogy tanulóit evangélikus szellemben, a magyar haza hű polgárává, evangélikus tanulóit egyházunk öntudatos, hű és áldozatkész tagjaivá, más felekezetű tanulókat egyházunk megbecsülésére és a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartásával, - a lehetőséghez képest saját egyházuk segítségével is - nevelje. Minden tanulóját az érvényes állami közoktatási törvényben megfogalmazott oktatási cél kitűzésének megfelelően oktassa, és az egyes intézménytípusok sajátos céljainak megfelelően képezze ki.”

(MEE Törvényei VIII. tv. 19. §)

Képzési rendszerünket végigkíséri a hittanoktatás, mely nevelő munkánknak egyik legfontosabb támasza. A hitéletre nevelés átszövi az intézmény mindennapjait. Áhítat, reggeli imák, csendes hét és csendes nap, egyházi ünnepeink közös ünneplése, istentiszteletek színesítik a mindennapokat.

A lelki nevelés vezetése az iskolalelkész feladata, akinek irányításával iskolánk tanulói és dolgozói közössége sajátos iskolai gyülekezetté alakulhat. Az iskola életében meghatározó szerepet játszanak egyházunk gyülekezeti lelkészei, különösen azok, akik a környék evangélikusságának vezetői. Intézményünk a Déli Egyházkerületben, a Kelet-Békési Evangélikus Egyházmegye területén fekszik. Ennek a területnek az evangélikus lakossága hagyományosan igen jelentős, így az intézmény az itt élő családok számára jó lehetőséget kínál gyermekeik oktatására, nevelésére.

Iskolánk minden család számára nyitott, így hittanoktatásunkban, és a hitélet gyakorlásában is az ökumené szellemében kívánunk dolgozni. Evangélikus tanulóink számára evangélikus, katolikus tanulóink számára katolikus, református tanulóink számára református hittanoktatást biztosítunk.

II. 1. Az intézmény nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai eljárásai

II.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Kiemelkedő fontosságot szánunk tanulóinknak a keresztyén erkölcsi és szellemi nevelésére, az evangélikus hitelvek szerinti életvitel kialakítására és folytatására.

Az emelt szintű és emelt óraszámú oktatással a tehetséges, az érdeklődő tanulóink számára magasabb szintű, elmélyültebb tudást kívánunk. A tanulóbarát, családias légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti.

Hisszük és valljuk, hogy az iskolánkba járó tanulók szellemi, fizikai és lelki, hitéleti egyensúlyának összhangja szolgálja a versenyképes, folyamatos, önfejlesztés képességének megvalósulását.

A lelkeség alapját az iskola nevelő közössége adja, adhatja meg.

„Szeretet nélkül nincs bizalom, bizalom nélkül nincs nevelés.” Ennek legfontosabb eleme a közösségi környezet” kialakítása. Ilyenek: bizalomra építő kapcsolat, családiasság, otthonosság légköre, diákcsoportok segítése és bevonása az iskolai életbe.

Kiemelten fontos a „nevelő környezet” kialakítása, tantermek, közösségi terek harmonikus, esztétikus dekorálását.

Tudatosan arra kötelezzük el magunkat, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjunk, hiszen Krisztusban, a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik.

Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi intézmény a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. A családokkal való kapcsolattartás folyamán a remélhetőleg egyre több embert segíthetünk az igaz értékek megtalálására.

A keresztyén nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„Élek és hirdetem az Úr tetteit” (118. zsoltár)

- Az Evangélikus Gimnázium célja, hogy az evangélikus tanulóit **evangélikus keresztény személyiséggé**, evangélikus egyházztaggá, a más felekezetű tanulókkal együtt, hitét vállaló, erkölcsös, magyar állampolgárrá nevelje, a nemzeti művelődés szellemének megfelelően általános gyakorlati irányú alpműveltséghez juttassa, ezáltal az életben való helytállásra és további tanulmányokra képessé tegye.
- Valljuk, hogy minden ember Isten teremtménye, akiknek Krisztus a megváltója, ilyen értelemben a gimnázium közösségének minden tagja testvér. Szeretnénk elérni, hogy minden tanítványunk segítőtársat és segítségére szoruló társat lásson a többiekben. Törekszünk arra, hogy tanítványaink szüleivel jó kapcsolatot alakítsunk ki, és hogy a szülők támogassák az iskolát nevelési és oktatási céljainak elérésében.
- Személyiségformáló erőnek tartjuk a **széleskörű műveltséget**, ami alkalmassá tesz arra is, hogy saját élethivatásában ki-ki küldetéséhez méltóan helyt álljon. E műveltség kialakításakor alapfontosságúnak tartjuk a nemzet kulturális örökségének átadását, a hagyományok ápolását, a humán- és természettudományos műveltség megalapozását, fejlesztését és a művészeti nevelést.
- Célunk, hogy tanítványainkat önálló ítéletalkotásra neveljük, előkészítsük őket tehetségüknek, adottságuknak megfelelő pályaválasztásra, és kialakítsuk bennük a **folyamatos önművelésre**, megújulásra való igényt.
- Igyekszünk minden gyermeket tehetségéhez mértén fejleszteni, hogy a társadalomnak alkotó tagjává váljon, és munkáját kedvvel és örömmel végezze,.
- A gyerekekkel való rendszeres foglalkozás erősíti a pedagógusainkban a keresztyén értékek elfogadását és gyakorlását.
- A személyre szóló szeretetteljes bánásmód, a következetesség, a türelem, a hitelesség, a pedagógusok egymás iránti szeretetének példája, a családokkal való összefogás által kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket.
- Az oktató-nevelő munkánknak nem az elitképzés az elsődleges célja, hanem az egyházhoz hű, keresztyén hitet, erkölcsöt valló és gyakorló „kiművelt emberfők” kialakítása.
- Szeretnénk, hogy az intézményünkéből kikerülő fiatalok tiszta gondolkodású, szilárd erkölcsű felnőttek lennének, akik tudnak választani a jó és rossz, igaz és nem igaz,

helyes és helytelen között, így egyházunknak és hazájuknak hű és értékes polgárai lesznek.

- Diákjainkat olyan személyiségekké kívánjuk nevelni, akik életigenlők, bizakodók, tudnak örülni, képesek feloldani konfliktusokat, mérlegelő gondolkodás jellemzi őket,
- Diákjainkat olyan személyiségekké kívánjuk nevelni akiknek fontosak a magyar és az egyetemes kultúra értékei, akik szeretik családjukat, iskolájukat, egyházukat, falujukat-városukat, hazájukat, értük cselekvésre és áldozathozatalra is készek, akik tisztelik mások értékeit, szolidárisak a hátrányos helyzetűekkel, akik tevékeny, alkotó és empátikus, emberként kívánják élni életüket.
- Tanulóink ismerjék meg a Biblia igéi és az egyház tanításai közvetítésével Jézust, s ezáltal indíttatást kapjanak a keresztyén világnézet, a személyes lelki kapcsolat kialakításához.
- Sajátítsák el egyházunk hagyományait és szokásait, értsék meg és gyakorolják az istentisztelet rendjét, szokásrendszerükbe épüljön be az imádság és egyéb lelki tevékenység.
- Tanítványaink ökumenikus szellemben ismerjék meg más keresztyén egyházak életét, tiszteljék mások vallásos meggyőződését.
- Az iskola nevelje szeretetre tanítványait „felebarátai” iránt, tanítsa őket az együttélésre és megértésre a másként gondolkodókkal szemben.
- Tanulóinkban derűs és magabiztos keresztyén világszemlélet kialakítására törekszünk, hogy legyen erejük és bátorságuk új és meglepő nézeteket, élethelyzeteket helyesen és szeretettel kezelni.
- Célunk, hogy a nevelés során tanítványaink sajátítsák el a Biblia tanításán alapuló keresztyén etika és értékrend szabályait, azokat építsék be magatartásukba, életvezetésükbe, értékrendjükbe, segítse őket arra, hogy az erkölcsi élet választójain helyes döntéseket hozzanak.
- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra.

- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg pedagógiai munkánk során a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé válása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.
- Kiemelt szerepünk és feladatunk, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsuk a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.
- A kollégium kiemelt társadalmpolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsa a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.

Pedagógiai tevékenységünk jellemzői tehát

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése
- keresztény értékrend;
- egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat;
- intellektuális igényesség, kulturált stílus minden tevékenységében;
- az keresztény erkölcsi normák betartása, betartatása;
- az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása;
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele;

- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal és egyházi közösségekkel való konstruktív együttműködés.

II.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka célja, hogy

- A gyermekeket, diákokat segítse abban, hogy a keresztyén értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A gyerekek, szülők, partnerek, környezet elégedettségére törekedjék, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontosságát hangsúlyozza.
- A gyermekek, diákok morális és esztétikai szemléletét alakítsa, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényét fejlessze.
- az általános erkölcsi normáknak megfelelő viselkedéskultúra kialakítása,
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- jól megalapozott általános műveltség adása, érettségire, továbbtanulásra való felkészítés,
- magas szintű, kreatív nyelvtudás biztosítása,
- a munkába állás lehetőségét növelő ismeretek nyújtása,
- az egész életen át tartó önálló tanulásra, ismeretszerzésre való felkészítés
- kiegyensúlyozott, sikerorientált személyiségek kialakítása
- esélyegyenlőség biztosítása
- a nevelő oktató munka minőségének javítása, ezáltal a partneri elégedettség növelése.

II.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

Kötelességünk vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását, ezért intézményünk feladata:

- Elősegíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben: napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság, stb. a hitélet erősítését szolgáló programokban.
- Fejlesztani a tanulók problémamegoldó/mérlegelő gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését,
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogatni az egyéni képességek kibontakozását.
- A diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket teremteni.
- Elősegíteni a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világnézet kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

II.1.4. Nevelési értékeink

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is Hozzá mérjük magukat, Őt követjük, Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezzünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét és föl vállaljuk akaratának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.” (Jn 15,12) A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztény ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztény ember készséges szolgája mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetesen mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, a gyermeki, a tanulói és a szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a krisztusi szeretet szabadságát, hogy e képmás minél felismerhetőbben ragyogjon arcunkon.

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak föl vállalásával, sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviselésével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhessen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította elénk a gyermekeket. „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom” (Zsolt 127,3). A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztény nevelés során teljesebben ki igazán.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és a fiatalok képességeit és tehetségét

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoportfoglalkozásokon és hittanórákon.

Társas kapcsolati

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkészítés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a szociális érzékenység fejlesztésére és a teremtett világ védelmére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az Egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk a számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágba.

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztény felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztények „mindnyájan egy legyenek” (Jn. 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő, egységes keresztény tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

II.1.5. Erkölcsi elvárások iskolánkban

Tanáraink – „Ugyanígy a ti világosságotok is világítson az embereknek, hogy jótetteiteket látva dicsőítsék mennyei Atyátokat.” (Mt. 5,13-16.)

A gyermek nevelése felelősségteljes, életre szóló feladat. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető felnőttekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyeneknek kell lenniük. A pedagógus legyen nyitott az értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába, hiszen minden pillanatban értéket közvetít. Élete példázza az általa és az iskola által képviselt értékeket, szavai és tettei legyenek összhangban egymással. Vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátaival együtt.

Fontos, hogy minden tanár belső indítatásból pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen, a diákoknak és kollégáinak tett ígéreteit megtartsa. Konfliktusait szeretettel, emberi módon kezelje, törekedjen megoldásra, tudjon megbocsátani. Családi élete legyen rendezett.

Ezt a feladatot csak magasan képzett, hitükben elkötelezett, gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. Iskolánkban ezért csak olyan tanárok dolgozhatnak – felekezetre való tekintet nélkül –, akik elfogadják az iskola evangélikus sajátosságait, tanulmányozzák a Biblia tanításait, munkájuk közben nem tesznek elmarasztaló, sértő megjegyzéseket az egyházra és annak tanítására. Tanítványaikkal együtt részt vesznek az intézmény hitéleti tevékenységében, az egyházi alkalmakon, rendezvényeken segítik a hitoktatók munkáját.

Az iskolában dolgozó, más felekezeti hitoktatók is tartsák tiszteletben egyházunk tanításait és iskolánk rendjét.

Az intézmény vezetőségének meg kell teremtenie azokat a feltételeket, amelyek között a nevelőtestület az elvárások szerint dolgozhat. Fáradoznia kell a szeretetteljes, derűs légkör kialakításán. Egymás elfogadása, tisztelete, a türelem és empátiakészség területén példát kell mutatnia, törődnie kell kollégái szellemi, lelki épségével, gondjaikat, problémáikat kezelni kell. Alkalmat kell teremteni a lelki épülésre, a szakmai továbbfejlődésre, meghatározott rend szerint.

Tanulóink- „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom”

(Zsolt 127,3)

A nevelés célja, hogy a diákok személyisége helyes irányban fejlődjön, hogy minél jobban megközelítsük azt a személyiség-ideált, amely az emberi kiteljesedésre vezeti a tanulókat. Az általános emberi értékeken túl mindig szem előtt kell tartani az egyénre jellemző értékeket is.

A legfőbb általános értékek keresztyén hitünkben, a Biblia tanításában gyökereznek, de legteljesebben Jézus életében mutatkoznak meg. Ezért kell az Ő alakját – életkori sajátosságokhoz igazítva – állítani követendő példaként a diákok elé.

A fentieket figyelembe véve az alábbi elvárásainkat fogalmazzuk meg diákjaink felé:

- vegyenek részt az iskolai és a felekezetüknek megfelelő egyházi programokban,
- tiszteletteljesen, kulturáltan beszéljenek a felnőttekkel és egymással,
- alapos, rendszeres és pontos munkát végezzenek,
- a rájuk bízott feladatokat lelkiismeretesen végezzék el,
- a házirendet felelősen tartsák be,
- vállalják hitüket, és ez fejeződjön ki tetteikben,
- képességeiknek megfelelő eredményeket érjenek el.

Szülők- „Ti apák pedig ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek az Úr tanítása szerint fegyellemmel és intéssel.” (Efézus 6:4).

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülői társadalom igazolja. Iskolánk igazi keresztyén szellemisége csak akkor születhet meg, ha a szülői ház támogatja az egyházi nevelési elképzeléseket.

Ennek érdekében meg kell ismertetni a szülői közösségekkel az iskola szellemiségét, nevelési alapelveit, a szülők jogait és kötelességeit. Foglalkozni kell személyesen a családi problémákkal, alkalmat kell adni arra, hogy a gyakorlatban is megismerjék az intézmény munkáját.

Ugyanakkor elvárható, hogy a szülők elfogadják és tiszteljék az iskolánk evangélikus jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsüljék az ott dolgozó pedagógusokat. A családban is próbálják felelősen, a keresztyén értékrend szerint nevelni gyermekeiket. Erkölcsileg, szükség esetén erejükhöz mérten anyagilag is támogassák az iskolát. A gyermekekkel

kapcsolatos problémáikat beszéljék meg az érintett pedagógusokkal, és közösen keressenek megnyugtató megoldást.

Nevelési céljainkat csak közösen, a családok és az egyház segítségével valósíthatjuk meg.

II.1.6. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Az eljárások, eszközök alkalmazásának egyetlen törvénye van: a módszerek, eljárások kombinációja. Kiemelten kezeljük az iskola értékelési rendszerét, a dicséretet, osztályzást, jutalmazást, stb.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önkritika, beszélgetés stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút, stb.).
- A büntetés formái, fokozatai (észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés stb.)
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom, stb.).

A hitoktatás helyzete

- A bejövő diákok a felekezetiüknek megfelelő hitoktatásban vesznek részt. Azon tanulók akik nem élnek a választás lehetőségével, az intézmény hitvallásának megfelelően evangélikus hittan oktatásban vesznek részt.

- Az iskola hétköznapi életében az egyik legészrevehetőbb változást a hétfő délelőtti **áhítatok** beépítése jelentette. Az áhítatok egyben a lelkeszi igei üzenetek megszólalásának, és a keresztyén, biblikus gondolkodásmód, a krisztusi üzenet megismertetésének legfontosabb terepe.
- Közös találkozási ponttá vált, ahol együtt volt legalább ünnepeken, megemlékezések alkalmával az egész iskola. Az áhítat előtt vagy után elhangzó hirdetésekben szerepelni immár rangot jelent a gyerekek között. Párhuzamosan a másik csoportnak osztályfőnöki órája van. Ezek az alkalmak betöltik mindazt a rendeltetésüket, amire igazán hívatottak: közösségformáló, lelkileg gazdagító, inspiráló, alkalmak lennének.
- **Istentiszteletek**

A **tanévnnyitó és tanévvzáró** mellett négy istentiszteleti alkalmat tartunk az év során:

- **reformáció**
- **vízkereszt**
- **nagyhét-húsvét**
- **menybenmetel** (az ünnepnapot megelőző csütörtök) alkalmain.

- **Csendes hetünket** húsvét előtt tartjuk. A hét programját a hittan munkaközösség szervezi egy általuk meghatározott téma köré. téma
- Iskolánk minden tanulója heti 2 órában hittant tanul (más felekezetűek kedvéért az egyes évfolyamokon a párhuzamos osztályok hittanórája egy időben lesz, hogy a katolikus és református hitoktatók nagyobb csoportokban taníthassanak).
- A más felekezetű diákok szülei írásbeli kérése alapján tanulnak római katolikus, vagy református hittant.
- A hitoktatást elsősorban iskolalelkészünk és a gyülekezet lelkeszei látják el.
- A hitoktatás heti 2 órája nem terheli majd az engedélyezett óraszámkeretet.
- Az evangélikus hitoktatás az országosan elfogadott tanterv alapján történik, számonkéréssel, de természetesen elsődleges célja a hitébresztés, a hitépítés.
- Bibliaóra, csendes percek, „lélekfrissítő” és egyéb lelki alkalmak szervezése az iskolalelkész feladata.

Egyéb alkalmak:

„reggeli útravaló”, heti és havi pedagógus alkalmak, karácsonyi vacsora, gólyatábor, ballagás,

- Az iskola lelki életét alakító és az iskolalelkész felelősségi körébe tartozó alkalmak között tartható számon a tanítási nap kezdetén tartott felolvasás, a **„Reggeli útravaló”,**
- A rendszeresnek nevezhető alkalmak között **az iskola lelki életének és szellemiségének alakulását illetően döntő fontosságúak a pedagógusok számára tartott alkalmakat.**
- **A spirituális tartalom legyen rendezőelv.**

II.1.7. Kompetencia alapú oktatás bevezetése

„Kompetencia alapú oktatás feltételeinek megteremtése Mezőberény és mikro-térségének nevelési-oktatási intézményeiben” című projekt keretében 2008 óta a kompetencia alapú oktatás elterjesztéséhez újszerű tanulásszervezési eljárásokat sajátítottunk el, vezettünk be, szegregációmentes, együttnevelési környezetet alakítottunk ki, a digitális technikákat széles körben alkalmazzuk, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességeket fejlesztjük.

Témahét

Iskolánkban kiemelt szerepet tölt be a pl. környezeti-, a természetvédelmi nevelés.

A fenntarthatóság, a digitális és a pénz hét kerül megvalósításra. Ezen időszak alatt mind a tanórákon, mind a tanítási órákon kívül olyan tevékenységekkel foglalkoztatjuk a diákságot, amellyel erősödik felelősségtudatuk. A témahéten tanítási órák keretein belül a tantárgy sajátosságából eredő, kapcsolódó témák feldolgozása történik meg.

II.1.8. Kiemelt feladataink

Iskolánk képviseljen örökérvényű értékeket, adja vissza a tudás értékét. Biztosítsa az optimális szint elérését, melyet a szülő abból mér le, hogy az öt év alatt hogyan fejlődött gyermeke személyisége, milyen esélyekkel lép ki a képzési idő végén az iskolából.

Őrizze meg, és lehetőség szerint haladja meg eddigi eredményeit, s legyen képes a változó partneri igények állította követelmények kielégítésére.

II.1.9. Az iskola funkciói

Közös igazgatású, többcélú intézményünk 2012. augusztus 21-én kezdte meg munkáját. 2016. július 1-jével intézményünkben a 2016-2017-es tanévtől felmenő rendszerben az általános iskolai képzés is megindult a gimnázium és kollégium mellett.

Hagyományainkat, értékrendszerünket, céljainkat áthatja az evangélikus keresztény szellemiség. Úgy gondoljuk, hogy az önállóan működő, szintén evangélikus fenntartású Katicabogár óvodával megalapozott 12 évfolyamos képzés kiváló lehetősége a tanulók személyiségének formálására, szilárd erkölcsi alapjainak megteremtésére.

A tehetséggondozást és felzárkóztatást már kisgyermek kortól megkezdjük. Arra törekszünk, hogy óvodásaink, tanulóink a képességeik kibontakoztatását segítő nevelésben és oktatásban részesüljenek. Ezt a célt szolgálja, hogy diákjainknak már az általános iskola alsó tagozatán lehetőségük nyílik a német nemzetiségi nyelvoktató képzésben és az angol nyelvi képzés Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola Pedagógiai Programja területén magasabb óraszámú oktatásban részesülni. Általános iskolánkban legfontosabb célunk a helyes értékrend megalapozása, a hatékony tanulási módszerek elsajátíttatása, a középiskolai tanulmányokhoz szükséges alapok megteremtése. Fontosnak tartjuk a közösségi szemlélet kialakítását, a tanítványinkban rejlő egyéni képességek felismerését, kibontakoztatását.

Gimnáziumunkban négy, öt- és hat évfolyamos képzés közül választhatnak tanulóink. Az általános tantervű 4 évfolyam kiváló lehetőség azoknak a tanulóknak, akik egy hagyományos képzési rendű gimnáziumban kívánják folytatni és befejezni tanulmányaikat. A 2017-2018-as tanévtől két újabb gimnáziumi képzést is hirdettünk: hatosztályos képzést, ahol matematikából és biológiából emelt óraszámot biztosítunk az oda központi felvételi útján bekerülő tehetséges diákjaink részére, a másik képzés a négy évfolyamos nyelvoktató német nemzetiségi képzés.

Hatosztályos gimnáziumba azokat a diákokat várjuk, akik célirányosan készülnek az egyetemi felvételre.

Gimnáziumi képzésünkben kiemelt hangsúlyt kívánunk továbbra is adni a német nyelv oktatásának. Az evangélikus egyházi hagyományaink és kapcsolataink és a német nyelv magas szintű tanítása egymást erősítik, új lehetőségeket nyitnak meg. Lehetőséget ad az

egyház által biztosított bajor partnerkapcsolatok elmélyítésére, Mezőberény két németajkú testvérvárosával -Münsingennel és Gronauval- szorosabb kapcsolat kialakítására, de az egyházközségi kapcsolatokat is ápolni kívánja a kitelepítettek városaival ill. Münsingennel. Teszi ezt akár úgy, hogy a cserediákok száma megnövekszik. Ennek megvalósítását segítheti a 310 főt befogadni képes kollégium. A gimnázium iskolalelkészi feladataira készek vagyunk német nyelvterületről érkező segédlelkészt is fogadni.

2011. október 15-én az iskola, a Petőfi Sándor Gimnázium újabb szakmai elismerésben részesült, Akkreditált Kiváló Tehetségpont lett. 2014 ben és 2018-ban újra Kiváló Akkreditált Tehetségpont lettünk.

Az eredményeket mi sem bizonyítja jobban, mint a kiemelkedően magas számú nyelvvizsga-bizonyítvány, számtalan országos szintű versenysiker, valamint továbbtanulási mutatóink.

A Gimnázium kiemelten foglalkozik a tehetséges általános iskolásokkal is, akik számára rendszeresen szervezünk versenyeket, illetve bemutatkozási lehetőségeket (pl.: iskolakóstolgot, német nap).

II.1.10. Képzések

A jelentkezések beérkezése, illetve a felvétel megajánlása során szükség szerint élünk a belső átirányítás lehetőségével. Pedagógiai tevékenységünk célja olyan készségek, képességek kialakítása tanítványainkban, melyek birtokában meg tudnak felelni korunk elvárásainak, ugyanakkor társas kapcsolataikban kiegyensúlyozott emberként tartalmas életet képesek élni. Ennek érdekében célunk, hogy

- az elsajátított ismeretek tevékeny, gyakorlatorientált felhasználásához a tanulóknál alakuljanak ki a problémamegoldó, logikus gondolkodás kompetenciái;
- a tanulási folyamat révén szerzett tudást képesek legyenek analizáló, szintetizáló gondolkodással úgy rendszerezni, hogy az a mindennapi élet hasznos alkotóelemévé váljon;
- a tanulók rendelkezzenek alkalmazható tudással, az élethosszig tartó tanulás képességével, a személyes boldoguláshoz szükséges kompetenciákkal és egyenlő eséllyel a társadalomba való sikeres beilleszkedéshez;
- olyan oktatásszervezési keretet valósítunk meg, amely biztosítja a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és

súlyos rendellenességével küzdő, és organikus okra vissza nem vezethető rendellenességgel küzdő tanulók oktatásba való integrálódását.

Kiemelt célunknak tekintjük, hogy minden tanulónk teljesítse tankötelezettségét, találja meg a képességeinek megfelelő és iskola által biztosított kilépési lehetőséget. a továbbtanulást biztosító érettségi formájában. Olyan oktatási-nevelési szervezetet kívánunk működtetni, ahol a tantervek, a követelmények és az alkalmazott módszerek, mérési eszközök egymást erősítik, kiegészítik, és ahol együttműködés van a különböző iskolatípusok, képzések dolgozói és tanulói között.

II.1.10.1. Az általános iskolai nyolc évfolyamos képzés

Általános iskolánkban legfontosabb célunk a helyes értékrend megalapozása. Fontosnak tartjuk a közösségi szemlélet kialakítását, a tanítványinkban rejlő egyéni képességek felismerését, kibontakoztatását.

Arra törekszünk, hogy a család által reánk bízott gyermekekből a szülőkkel együttműködve szellemileg, lelkiileg és testileg egészséges nemzedéket neveljünk. Feladatunk a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint egyéni képességeik, készségeik, kompetenciáik kialakítása és bővítése, a hatékony tanulási módszerek elsajátíttatása, a középiskolai tanulmányokhoz szükséges alapok megteremtése.

Fontosnak tartjuk a közösségi szemlélet kialakítását, a tanítványainkban rejlő egyéni képességek felismerését, kibontakoztatását.

Az esélyegyenlőségre való törekvéssel, megfelelő motivációval, türelemmel és szeretettel alakítjuk ki tanulóinkban az alapvető készségeket, képességeket, hogy életük során képesek legyenek önálló döntéseket hozni, és az itt megalapozott műveltséggel, hittel, keresztény világszemlélettel társadalmunk tisztességes tagjai legyenek.

Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakasza (1-4. évfolyam)

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakaszának alapvető jellemzője az alapozás. Négyéves időtartama két kisebb, eltérő képzési célú szakaszra tagolódik.

Az első két iskolai év bevezető szakasz, szerepe szerint előkészít az iskolai tanulmányokra. Gyermekre figyelő fokozatossággal vezet át az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az

iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Széles teret enged játék- és mozgásigényének kielégítéséhez. Előkészíti, megalapozza a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

A kezdő iskolaszakaszban, az iskolakezdés 3-4. évében folytatódnak a fenti fejlesztési prioritások, de fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Egyre inkább előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye.

A tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeli a tanító a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezi. Aktivizálja a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

Értékközvetítő szerep:

A gyerekek nemcsak az iskolában tanulnak. Sokféle más forrásból is bőséges tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak. Ezeket az iskolának számon kell tartania, fel kell használnia nevelő munkájában. Különösen fontos feladata, hogy sajátos eszköz- és hatásrendszerével olyan értékrendet közvetítsen, amelyik segít a gyerekeknek a spontán hatások és az őket érő információáradat kezelésében, értékelésében, az elfogadásukról való döntésekben.

Az iskola célirányosan meghatározott értékrendjének közvetítésében – a kisiskolások nevelésében – kitüntetett szerepe van:

- az iskola légkörének, információforrásokkal kapcsolatos nyitottságának,
- a tanító és a tanulók érintkezésének és együttműködésének,
- a kortársakkal kialakított magatartási kultúrának,
- a gyerekek nevelésében a szülői házzal kiépített partneri viszonynak, függetlenül a szülők társadalmi és kulturális háttérétől,
- az irányított társadalmi tapasztalatszerzésnek, mely kiterjed a társadalom minél szélesebb spektrumára,

- a spontán szerzett tapasztalatok és tudás feldolgozásának (elemzésének, értékelésének) és felhasználásának,
- különféle élethelyzetek tanulmányozásának (feladathelyzetek, tanulási szituációk, konfliktushelyzetek, veszélyhelyzetek, versengések, önkiszolgálás, másság jelenléte stb.),
- az oktatás kultúraközvetítő, értékörző hatásának, mely kultúra reprezentálja az országban lakók sokszínűségét.

Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5-8. évfolyam)

Az iskola az 1-4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5-8. évfolyamokon is különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való beilleszkedésre. Ennek érdekében kiemeli az anyanyelvi kommunikációt, az idegen nyelvi kommunikációt, az ezekhez szükséges képességek fejlesztését, valamint a matematikai gondolkodás, a kritikus gondolkodás, a problémamegoldás alapképességeit, a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

Továbbfejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávezet a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékeire. Az alapozó és fejlesztő szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működését és néhány általánosan jellemző szabályát.

Az iskolának kiemelkedő feladata a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Kiemelt szerepet kell juttatni a médiatudatosságra nevelésnek is, hogy megtanulják helyesen értelmezni, szelektálni a naponta rájuk zúduló információmennyiséget, illetve ne hagyják magukat manipulálni.

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják. Az egészséges életvitellel kapcsolatos szemlélet és magatartás formálása, az alsóbb évfolyamok fejlesztését folytatja.

A fentiekén túl a következő pedagógiai tevékenységeket folytatjuk általános iskolai képzésünkben:

- Német nemzetiségi nyelvoktató program 1-8. évfolyamon a nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelveit működik.. Általános iskolánkban hagyományos nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatás folyik.
- Emelt óraszámú angol oktatás az 1-4. évfolyamon, illetve 5-8. évfolyamon.
- Kompetencia alapú oktatás az 1-8. évfolyamon, hiszen a rohamosan bővülő és változó tudományos eredmények miatt szükséges az ismeretszerzés módjának megváltoztatása.

A központi tartalmi szabályozás (NAT, kerettantervek) az iskolai tantervek szerves részévé tette a tanulási technikák, módszerek megtanítását. Ennek a változásnak való megfelelés egyik lépcsője a kompetencia-alapú oktatás elterjesztése. A hagyományos oktatási forma az ismeretek megtanulását, a tanulók által készen kapott, mechanikusan elsajátított ismereteket helyezi előtérbe. A meglévő ismeretek tevékeny felhasználásával megszerezhető tudás elsajátításához azonban olyan gondolkodási képességek szükségesek, mint a problémamegoldó-gondolkodás, a kritikai gondolkodás, a logikus gondolkodás, analízis, szintetizálás stb. E képességek fejlesztése a megszokottól eltérő tanítási-tanulási folyamatot kíván. Ennek érdekében szükséges a pedagógiai kultúra átalakulása.

Napközi és tanulószoba

Alsófokú nevelés-oktatás keretében csak az alsó tagozaton indítunk napközit. A felső tagozaton – igény szerint tanulószobai ellátást biztosítunk. A napközi feladata a mindennapi

tanulás megoldása, testedzés és a szabadidő hasznos eltöltése az iskola által kínált lehetőségek között. Feladata még a felzárkóztatás és a tehetséggondozás segítése.

Délutáni foglalkozások

Az 1-8. évfolyamon tanórán kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozásokat szervezünk, melyeknek célja a tanulók fejlődésének segítése, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás.

Célunk továbbá e keretek között a művészeti nevelés (néptánc, vizuális kultúra. ének), a testedzés, a hagyományörzés (helytörténet, kézművesség) és a keresztyén nevelés segítése.

A délutáni foglalkozásokat a szülő választja/igényli, ezt követően a tanuló köteles azokon megjelenni, részt venni a tanév során.

A délutáni foglalkozásokat az éves Munkatervben rögzítjük.

II.1.10.1. Négy évfolyamos általános tantervű gimnáziumi képzés

Ezt a képzést azoknak a tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a középszintű érettségi vizsga megszerzése, továbbtanulás vagy bekapcsolódás a munka világába.

A négy évfolyamos általános tantervű osztályban az oktatás az általános gimnáziumi tantervi követelmények alapján folyik.

Szabad órakeret terhére első idegen nyelv oktatása emelt óraszámban -5 óra- történik.

II.1.10.2. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés angol nyelvi előkészítő évfolyammal

Ezt a képzést azoknak a tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a tanulmányok alatt az emelt óraszámú nyelvtanulás (angol/német nyelvvizsga vagy előre hozott érettségi vizsga letétele), informatikatanulás (ECDL-vizsga), valamint elsődlegesen egyetemeken, főiskolákon való továbbtanulás, vagy a tanulmányok szakközépiskola szakképzési évfolyamain (14-15.) való folytatása, és a felsorolt tárgyak közül valamelyiket emelt óraszámban kívánják tanulni. Az emelt óraszám választása nem kötelező.

Az előkészítő évfolyammal együtt öt évfolyamos általános tantervű osztályban, a diákok a 9/Ny speciális helyi tantervű előkészítő évfolyam után tanulmányikat a 9. általános tantervű évfolyamon folytatják. Az előkészítő évfolyamon kiemelt szerephez jut az angol nyelv (heti 18 óra), és az informatika (heti 3 óra). Az öt évfolyamos képzés során cél a minél nagyobb felsőoktatási továbbtanulási arány elérése.

II.1.10.3. Magyar-német két tanítási nyelvű gimnáziumi képzés előkészítő évfolyammal

Ezt a képzést azoknak a tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a tanulmányok alatt a német nyelv magas szintű elsajátítása, abból nemzetközi nyelvvizsga letétele, valamint elsődlegesen egyetemeken, főiskolákon való továbbtanulás.

A két tanítási nyelvű ágban a 9/Kny évfolyamon nyelvi előkészítés történik, ami intenzív nyelvoktatást jelent. A nyelvórák mellett a helyi tantervben megfogalmazottak szerint folyik az oktatás és szinten tartás. A 9. évfolyamon kezdődik a szaktantárgyak célnyelven történő tanítása. Hogy mely tantárgyakat oktatjuk német nyelven, azt elsősorban aktuális humánerőforrásunk és a vonatkozó rendeletek határozzák meg. Kitűzött célunk ebben az öt évfolyamos oktatási formában, hogy tanulóink a hazai és külföldi felsőoktatásban tanuljanak tovább.

II.1.10.4. Arany János Tehetséggondozó Program, speciális gimnáziumi képzés

Ezt a képzést azoknak a tanulóknak ajánljuk, akiknek a célja a tanulmányok alatt az emelt óraszámú angol nyelvtanulás (nyelvvizsga, előre hozott érettségi vizsga letétele) és emelt informatikatanulás (ECDL-vizsga letétele), valamint az egyetemeken, főiskolákon való továbbtanulás.

Az AJTP-ban a diákok a 9. speciális központi tantervű előkészítő évfolyam után tanulmányaikat a 10. általános tantervű évfolyamon folytatják. Az előkészítő évfolyamon kiemelt szerephez jut az angol nyelv és a számítástechnika. Az öt évfolyamos képzés során cél a minél nagyobb továbbtanulási arány elérése, illetve ezzel párhuzamosan a munkaerőpiaci érték növelése (utazás-turizmus tantárgy, számítástechnika, nyelvvizsga, jogosítvány). Az AJTP sajátosságait részletesen a 2. és 3. számú melléklet tartalmazza.

Az iskola egészére vonatkozóan erősíteni kívánjuk a képzést idegen nyelvi, és informatikai vonalon, valamint kiemelten kezeljük a tehetséggondozást.

II.1.10.5. Hatosztályos gimnáziumi képzés speciális matematika és biológia emelt képzéssel

Olyan biztos alapokat adni a tanulóknak az első két évfolyamon (hatosztályos gimnázium 7–8.), amelyre bármilyen irányú későbbi tanulmányok épülhetnek (a biztos alapok mellett a tanulási technikák tanításával, a szorgalom és az akaraterő növelésével, a beszéd- és vitakészség fejlesztésével). Az első két évfolyamot a mértéktartó, de szigorú igényesség

jellemzi, amely nem enged teret a tárgyak közötti szelektálásnak, lehetőséget és kellő tudásalapot ad a versenyzésre mindazoknak, akik szeretik a megmérettetést.

A hatévfolyamos gimnázium 9. és 10. osztályában az alapok megszilárdítása, elmélyítése, az ismeretszerzés és alkalmazás készségének kialakítása a cél, valamint annak segítése, hogy a diákok reális önismeret, valamint megfelelő mennyiségű és mélységű tudás alapján válasszanak pályát. A versenyzést kedvelők lehetőséget kapnak a megmérettetésre.

Az utolsó két évben (11–12. évfolyam) az érdeklődésüknek megfelelő tárgyakból az emelt szintű érettségi vizsgára készítünk, valamint a választott pályán történő helytálláshoz szükséges készségeket, képességeket erősítjük, a tanulócsoporthoz igazított (szükség esetén személyre szabott) módszerekkel. Kiemelkedő szerepet kap az iskolai munka során az önálló alkotómunka, a kreativitás, az információhordozók széles körű alkalmazása.

Valamennyi tanulótól elvárjuk, hogy elfogadja értékrendünket, megtartsa a viselkedési normákat.

A célokhoz kapcsolódó szerkezet

A hatosztályos speciális matematika tanterv szerinti emelt szintű képzésre jelentkezők a felvételi (két lépcsős; központi írásbeli, majd a megfelelő pontszámot elérték számára szóbeli) során gondolkodási képességükről, „taníthatóságukról”, ismeretanyagukról adnak számot. A 12 évesek általában tantárgyat szeretnek, pálya iránti elkötelezettségük még nincs.

A képzés első két évében kell eldönteni tanárnak, diáknak, szülőnek, hogy a tanuló felnőtt életében a matematika illetve a biológia cél vagy eszköz lesz. Az alkalmazott tantervek ezt a célt szolgálják.

Azok közül, akik a matematikát és a biológiát célnak tekintik, sokan nem „tudós pályára” készülnek. Érdeklődésük, aktivitásuk, jó intellektuális képességeik azonban bármely választott pályára alkalmassá teszik őket. A számukra előírt tananyagon kívül meg kell őket tanítanunk arra, hogy kezelni tudják kiemelkedő tehetségüket, az elmélyült tudományos tevékenység ne gátolja őket társas kapcsolataik kialakításában, biztonsággal eligazodjanak a hétköznapi életben is.

Azok a gyerekek, akik a matematika illetve a biológia ismeretanyagát vagy a matematikai gondolkodásmódot eszköznek tekintik, mérnökként, közgazdászként, tanárként vagy éppen nyelvészként képzelik el az életüket. Nekik meg kell adnunk a lehetőséget arra, hogy a

matematika tagozatos osztályon belül, vagy átvételi vizsgával, ha megfelelnek – akinek a két év alatt érdeklődése más irányt vett – az iskola másik osztályában kapják meg azt a képzést, amellyel az általuk választott területen helyt tudnak állni, és segítenünk kell őket a választott pályájukon szükséges képességek, készségek, személyiségvonások kimunkálásában, megerősítésében.

A speciális matematika és biológia tanterv szerinti emelt szintű képzésben a 7–10. évfolyamon a matematikát, biológiát, az idegen nyelveket és az informatikát tanítjuk csoportbontásban, a 11–12. évfolyamon a diákok a továbbtanulási irányuknak megfelelő tantárgyakból (ha a megfelelő létszám, a személyi és tárgyi feltételek adottak) emelt szintű képzést választhatnak a matematikán illetve biológián kívül is.

Az óraszámok az emelt szintű képzési követelményeihez és a törvény adta lehetőségekhez igazodnak.

II.1.10.6. Német nyelvoktató nemzetiségi, négy évfolyamos képzés

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhetnek.

Mezőberényben működik német kisebbségi önkormányzat, az evangélikus óvoda is törekszik a német hagyományok megismertetésére, az általános iskolánkban is folyik nemzetiségi oktatás. Azzal, hogy a gimnázium is indít ilyen tagozatot, a képzési rendszer minden szintjén megjelenik a **nemzetiségi oktatás és nevelés**.

Törekszünk arra, hogy:

- a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a reális nemzet- és kisebbségképük.
- a tanulók felismerjék az előítéletek veszélyeit, az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok megsértésének jelenségét, és a jelenség elleni fellépés jogi illetve egyéb eszközeit.
- a tanulók képessé váljanak pontos, kitartó, fegyelmezett munkára. Törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére. A tananyag egyes részleteinek differenciált, csoportmunkában való feldolgozása, a megszerzett

információk megbeszélése, az együttműködési képesség, a kommunikációs képesség fejlesztésének, a reális önértékelés kialakulásának fontos területei.

II.1.10.7. Kétnyelvű nemzetiségi képzés (1+4 évfolyamos)

A kétnyelvű kisebbségi oktatás célja a kiegyensúlyozott kétnyelvűség elérése. A tanítás nyelve a magyar és a kisebbség nyelve. A kisebbség nyelvén a vonatkozó rendelet értelmében legalább három tantárgyat a kisebbség nyelvén oktatunk a heti kötelező órakeret magyar nyelv és irodalom, valamint az idegen nyelv óraszámával csökkentett számának legalább 50 százalékában. Így nemzetiségi nyelven tanítjuk az anyanyelv és irodalom mellett legalább három szaktudomány tantárgyát és a népismeretet. (lásd: képzés órahálója)

II.1.10.8. Idegen nyelv

Egyre több diák kap helyben **ÖSD** (Österreichisches Sprachdiplom Deutsch vagyis Osztrák Nyelvi Diploma) nemzetközi, illetve államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítványt német nyelvből. Ez a vizsga bármely tanulónk számára biztosított.

A térítésmentes **DSD** (Deutsches Sprachdiplom) vizsga a két tanítási nyelvű ág 12. évfolyamán a jó és jeles érdemjegyű tanulók számára kötelező, az ennél gyengébb eredményt elért tanulóknál szaktanári ajánláshoz kötött.

Ezt a törekvést segíti egyrészt, hogy 2001 márciusától az iskola akkreditált ÖSD nyelvvizsgahely, így államilag elismert nyelvvizsga-bizonyítvány kiadására jogosult.

Másrészt a nyelvvizsgáztatásról és az államilag elismert nyelvvizsgákról szóló rendelet alapján a térítésmentes DSD nyelvvizsga honosítási díj befizetése ellenében, külön vizsga nélkül 2006 tavaszától államilag elismert egynyelvű „C” típusú felsőfokú nyelvvizsgával egyenértékű.

Fejlesztendő az angol nyelvoktatás is. Annak tudatában, hogy milyen fontos az angol nyelv ismerete, növelni kívánjuk az intézményünkben az angol nyelvvizsgára felkészített diákok számát.

2017. januárjától intézményünk **Pannon** nyelvvizsga helyszín is. A fentieket figyelembe véve diákjainknak meg van a lehetőségük arra, hogy az érettségi vizsgák lezárásával két idegen nyelvből is nyelvvizsgát szerezzenek, mellyel növelni tudják munkaerő-piaci értéküket, illetve előre teljesítik a felsőoktatásban a diploma megszerzéséhez előírt feltételeket.

II.1.10.8. Informatika / digitális kultúra

Biztosítani kívánjuk az informatika/digitális kultúra magasabb, 11-12. évfolyamokon való szervezett formában történő oktatását. Ezzel lehetőséget kívánunk adni diákjainknak az ECDL vizsga, illetve az emelt szintű számítástechnika érettségi vizsga letételére. Számítástechnikai eszközeink, és szaktanári ellátottságunk ehhez megfelelő háttérrel biztosít. Az **ECDL** vizsgát akár intézményünkben megszerezhetik.

II.1.10.9. Intézményi innovációk

Idegen nyelv innováció

Az alábbi új módszerek kerültek és kerülnek bevezetésre az idegen nyelv oktatása során:

- Projekt módszer, lényege, hogy egy meghatározott időperióduson keresztül egy témára összpontosítva, a téma komplexitását szem előtt tartva egy produktummal zárva zajlanak az idegen nyelvi órák.
- Infokommunikációs eszközök használata a tanítási órán, interakciókra, információgyűjtésre, szövegalkotásra. (interaktív tábla használata,
- Kooperatív technikák alkalmazása, melynek keretén belül mód nyílik a differenciálásra is.

Fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata

Napjainkban nagyon sokat hallunk a környezetvédelemről és az egészséges életmódról. Ezért tartottuk fontosnak, hogy ezek a nagyon aktuális gondolatok a diákokhoz is eljussanak, hiszen bolygónk további sorsa az ő kezükben van. Az elkövetkező tanévek során különböző tevékenységekkel kívánjuk felhívni a tanulók figyelmét arra, hogy nagyon sokat tehetnek saját egészségük megőrzéséért és környezetük védelméért.

Emellett hangsúlyozni kívánjuk azt is, hogy milyen lehetőségeket rejt számukra az a tény, hogy az Európai Unió állampolgárai vagyunk.

Pedagógia program megvalósulását segítő módszertani kiadványok, gyűjtemények, segédletek

A pedagógia program megvalósulását segítő módszertani kiadványok, gyűjtemények, segédletek című innováció segíti az intézményt abban, hogy a folyamatosan csökkenő gyermeklétszám miatt a közoktatási intézmények közötti fokozódó versenyhelyzetben, a folyamatosan változó követelmények rendszerében a diákok és a szülők egyaránt megfelelő

tájékoztatót kapjanak iskolánk által biztosított képzésekről, lehetőségekről. Ezzel segítjük a hozzánk jelentkezők választását, középiskolai tanulmányaiknak sikerességét.

II.2. A személyiségfejlesztés programja

II.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai

A személyiségfejlesztés alapja a *szereletparancs hármassége*: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetésstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét.
- A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
- A helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában.

A személyiség fejlesztése – Életrevaló program - sikeres, kiegyensúlyozott személyiség kialakulása érdekében:

- A kiváló teljesítményhez közösen elfogadott és követett értékrendre, viselkedésmintákra és készségekre van szükség.
- A 7 szokás program a diákok számára nyújt segítséget, hogy a legtöbbet tudják kihozni önmagukból.
- A diákok megtanulják, hogyan hozzanak jobb döntéseket az idejük és energiájuk jobb beosztásával kapcsolatban.
- Megismerik, hogy a másokkal való együttműködésük javítása által, hogyan érjenek el még jobb eredményeket.
- Megtanulják, hogyan tudnak egyensúlyt teremteni és folyamatosan megújulni annak érdekében, hogy képesek legyenek megvalósítani a legfontosabb céljaikat.¹

A személyiség fejlesztése az európai irányelvek szerint:

- Az ifjú nemzedék világra való kitekintésének, műveltségének segítése:
  - Nyelvi felkészültség.
  - Számítógépes ismeretek a tudás szolgálatában.
  - Más nemzetek kultúrájának, földrajzának, történelmének, anyanyelvének, hagyományainak megismerése.
- A tanuló törekedjen több idegen nyelv elsajátítására, nyelvvizsgák letételére.

---

¹ <https://franklincovey.hu/7-szokas-alapok/> alapján

- Az esélyegyenlőségre való felkészítés (nem különb a tudása más nemzetek tanulóinál, de tudása megalapozott, így értékei egyenlők).
- A tanulóknak tudatosítsuk az európaiságot, s elsősorban a magyarságtudatot:

„Elsősorban magyar vagyok, és csak azután európai.”

A hazaszeretet, a nép szeretete, a magyar nyelv ápolása, művelése, a kulturált beszéd, a hagyományok ápolása, a magyar termékek becsülése.

A helyi tanterveket is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a tanulók képességeinek fejlődéséhez szükséges olyan követelmények meghatározása, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.

Nevelési programunk összeállításánál ezért elsődlegesek az alábbi feladatok:

A színes, sokoldalú iskolai élet, hitélet, tanulás, munka.

- A fenti lehetőségek a tanulók önismeretét, keresztyéni gondolkodás képességét, együttműködési készségét fejlesszék, eddzék akaratukat.
- Járuljanak hozzá életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

II.2.2. Felzárkóztatás

A tehetséggondozás mellett minden évfolyamon délutáni foglalkozások keretében, a felmerülő tanári és diákigényeknek megfelelően a hiányok pótlására, ezáltal az esélyegyenlőség megvalósítására felzárkóztató oktatást szervezünk.

Fontosnak tarjuk továbbá fejleszteni diákjaink tanulási stratégiáit is. Ezen cél elérése érdekében megtörtént a tanulás-módszertani elemek tanórai munkába való integrálása. Hisszük, hogy diákjaink megfelelő tanulási stratégiáinak megerősítése mellett, és további technikák elsajátításával hozzájárulunk tanulóink sikeresebb helytállásához.

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős –a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a folyamatos differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, illetve a kezdő gimnáziumi osztályoknál a szintre hozás.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának feltétele, hogy erre módszertanilag felkészített pedagógusok végezzék a felzárkóztatást mind a tanórákon, mind a napköziben, sőt a korrepetálások is megfelelő módszerekkel történjenek.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata a képességek és készségek fejlesztése, az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

Első feladat: feltárni, hogy kik azok a tanulók, akik felzárkózásra szorulnak.

- Osztályfőnökök: ismerjék meg mielőbb tanulóikat (beszélgetések, családi háttér ismerete, felmérő tesztek íratása stb.)

- Szaktanárok: saját tantárgyukból írassanak felmérő dolgozatokat év elején a hiányosságok feltárása érdekében. Jelöljék ki azokat a tanulókat, akik felzárkóztatásra szorulnak.

Konkrét tevékenységi formák:

Az osztályfőnöki órák témakörébe be kell iktatni az eredményes tanulás feltételeit, módszereit elsősorban 9. évfolyamokon (önismeret, önnevelés képessége, önellenőrzés képessége, önkritika, a tanulásához szükséges optimális fizikai állapot megteremtése). Az eredményes tanulásához szükséges képességek (akarati tulajdonságok, rendszeresség, igényesség, koncentrációs képesség, a tanulásra való igény, a tanulásnak önépítésként történő elfogadása) fejlesztése. Tanulási szokások, módok, technikák, az önismereten alapuló tanulási módszerek kimunkálása.

Tanulótársak bevonása, a gyengébb tanulók segítése, tanulói együttműködésen alapuló tanulás - pármunka, csoportmunka. A szülőket is el kell látni támogató/segítő tanácsokkal!

Szaktanári órák: a tantárgyankénti speciális tanulási technikák alkalmazása: tankönyvek, munkafüzetek használata. Hagyományos és új információhordozók alkalmazása (könyvtár, lexikonok, kézikönyvek, számítógép, Internet, stb.).

Felzárkóztató foglalkoztató foglalkozások megszervezése a 9. osztályban. Korrepetálások megszervezése – szükség esetén – a gyengébb képességű tanulók részére. Csoportbontások lehetőség szerint.

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Támogató szerep hárulhat a pedagógiai munkát segítő védőnőre, valamint az iskolában tevékenykedő szociális segítő munkatársra.

Feladatunk:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.
- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szereplni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, osztályközösségi, a kollégiumi és a hitéleti programok.

Az elérendő cél a gyerekek, tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

II.2.3. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése minden oktatási intézményben.

Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

Ez a tevékenység egyaránt kiterjed az iskolai és kollégiumi nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Feladatok:

- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Személyre szabott nevelés - oktatás
- Egyénre szabott tanulási lehetőségek megszervezése
- Team-tanítás - pedagógusok együttműködése
- Differenciált tanulásszervezés
- Az adott téma multidiszciplináris - több szakterületet érintő – megközelítése

- Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek alkalmazása
- Tehetséggondozó programok, szakkörök szervezése
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre (szaktárgyi, sport, kulturális)
- Felkészítés továbbhaladásra, magasabb tanulmányok folytatására
- Pályázatokon való megmérettetés
- Emelt szintű tantárgyak tanítása
- Kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről
- A kétszintű érettségi előkészítők programjaiban való aktív közreműködés
- A tanórai munka előkészítésébe való bevonása a tanulóknak:
  - internet használata
  - Kiselőadások, tanórák tartása
  - Szemléltető eszközök készítése
  - Tesztek összeállítása – előzetes tudás előhívása
  - Irodalmi szövegek dramatizálása
  - Az órai komplexitás elősegítése – multidiszciplinaritás - történelem, zene, festészet, szobrászat, irodalmi alkotások, földrajzi helyek, híres tudósok életútja stb.

A diákok szabad választása alapján a 11-12. évfolyamon emelt szintű oktatást végzünk. Az emelt szintű oktatás célja az emelt szintű érettségire való felkészítés, tehetséggondozás. Az emelt szintű oktatás mellett az igények, és a pénzügyi lehetőségek figyelembe vételével a tehetséggondozásra szakköri keretek között is lehetőséget biztosítunk.

A tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások esetében fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók részvételének motiválására.

II.2.4. Életpálya-építés

Az életpálya-építés hármas célja a sikeres pályaválasztás érdekében:

- a betölthető foglalkozások, az elvégezhető képzések és az egyén személyiségének a feltárása,
- az összhanghoz szükséges személyes aktivitások megtervezése
- az egyéni pályaválasztási döntés segítése, tudatosítása

A három tényező összhangja lehet ideális és reális. Az életpálya-építés feladata, hogy a realitás felé orientálja a tanulókat. Az életpálya-építés tanórákon és délutáni foglalkozásokon valósul meg.

Témák:

- önmegismerés
- önértékelés
- képességek feltárása
- életcélok megfogalmazása
- konfliktuskezelési technikák átadása
- álláskeresési ötletek
- tájékozódás felsőoktatási intézmények képzéseiről
- a bolognai rendszer ismertetése
- a kétszintű érettségi rendszerének megismerése

A kidolgozott intézményi innovációkat a pedagógiai program 2. számú függeléke tartalmazza.

Pályaorientáció

Az iskola képzési struktúrájából adódóan összetett pályaorientációs feladatokat lát el. A feladatokat úgy kell megfogalmazni, hogy 9. évfolyamtól egységet alkossanak. Hangsúlyt kell fektetni a reális pályaválasztás segítésére (érdeklődési kör – hozzá kapcsolódó hivatások, foglalkozások megismertetése), melynek során fel kell használni külső szakmai szervezetek segítségét is (pl. Békés Megyei Munkaügyi Központ, Békés megyei Humánfejlesztési és Információs Központ stb.).

A főbb állomások:

- önismeretre nevelés
- szaktárgyi ismeretek nyújtása magas fokon
- a felismert tehetség menedzselése, az önmegvalósítás segítése
- folyamatos információközvetítés

Alapelvek:

- a tanulók erősségeinek felfedezése, fejlesztése,
- a tanulók gyenge oldalainak felismerése és azok javítása,

- a megfelelő légkör megteremtése (kiegyensúlyozott kapcsolatok)
- az együttnevelés tudatos megszervezése, heterogén összetételű közeg kialakítása
- személyes kompetenciák fejlesztése: önértékelés, önbecsülés, önbizalom, önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önvédelem, szuverenitás képessége, önreflexió képessége
- személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése

II.3. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

II.3.1. A pedagógusok helyi, intézményi feladatai

A pedagógus legfontosabb feladata: a tanulói személyiségének, képességeinek, tárgyi tudásának folyamatos fejlesztése, tanítványainak az érettségi vizsgára, illetve szakmai vizsgákra való sikeres felkészítése.

A főbb tevékenységek összefoglalása:

- megtartja a tanítási órákat,
- feladata az intézmény és a munkaközösség munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása,
- munkaidejének beosztását az SzMSz megfelelő szakaszai részletezik
- legalább 10 perccel a munkaidő, ügyeleti idő, illetve tanítási órája kezdete előtt köteles a munkahelyén tartózkodni
- a tanítási órára való érkezéskor figyelmet fordít a tanterem állapotára, ha az osztály elhagyja a tantermet, akkor ellenőrizve az állapotokat
- tanítási óráját követően bejegyzni az elektronikus naplót, nyilvántartja az óráról hiányzó vagy késő tanulókat
- rendszeresen értékeli tanulók tudását, félévente legalább a heti óraszám másfélszeres szorzatával megfelelő számú osztályzatot ad minden tanítványának
- összeállítja, megírta és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai dolgozatokat, a
- témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja

- a tanulóknak adott osztályzatokat szóbeli értékeléskor azonnal, írásbeli dolgozatnál a kijavítást követő órán ismerteti a tanulókkal
- tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről, az eredményesebb tanulás érdekében elvégzendő feladatokról,
- javaslatot tesz az iskolai munkaterv szakterületét érintő pedagógiai, szervezési, stb. feladataira,
- részt vesz a tantestület értekezletein, megbeszélésein, a szakmai munkaközösség megbeszélésein és értekezletein,
- fogadóórát tart az általa kijelölt időpontban,
- megszervezi a szükséges szemléltető eszközök, tanítási segédanyagok órai használatát,
- az igazgató beosztása szerint részt vesz az érettségi, szakmai, felvételi, osztályozó és különbözeti vizsgákon, iskolai méréseken,
- helyettesítés esetén szakszerű órát tart,
- egy órát meghaladó hiányzása esetén feljegyzést készít a helyettesítők számára az osztályokban elvégzendő tananyagról, melyet köteles az igazgatóhelyetteshez eljuttatni,
- bombariadó vagy egyéb rendkívüli esemény bekövetkezésekor közreműködik az épület kiürítésében, menti az általa használt legfontosabb dokumentumokat,
- felelősséggel tartozik a szakmai munkához szükséges szemléltető eszközök, könyvek, stb. rendeltetésszerű használatának biztosításáért,
- előkészíti, lebonyolítja és értékeli az iskolai házi tanulmányi versenyeket,
- folyamatosan végzi a tanítványai felzárkóztatásával, korrepetálásával, versenyeztetésével, tehetséggondozásával kapcsolatos feladatokat,
- elkíséri az iskola tanulóit az iskolai ünnepekre, hangversenyre, mozilátogatásra, stb.
- szükség szerint kapcsolatot tart a tanított osztályok osztályfőnökeivel,
- beosztása esetén részt vesz a tanulmányi kiránduláson, szükség esetén ellátja a tanulók versenyre való kíséretét,

- közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.
- felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért,
- bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal és az iskolával kapcsolatos információkat,
- a hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az osztályfőnöknek, illetve az igazgatóhelyettesnek vagy az igazgatónak.

II.3.2. Az intézményi önértékelés

Az **intézményi önértékelés** alapját képező saját egyedi elvárás-rendszerünket az Önértékelési Szabályzat tartalmazza.

II.3.3. A közösségi nevelés (osztályfőnöki munka) tartalma, feladatai

A gyermekközösségekben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek. Emberi magatartása, pedagógiai, szakmai munkája példaértékű a rábízott gyermekek között. Az osztályfőnököt a vezetőség javaslatára az igazgató bízta meg. Arra kell törekedni, hogy lehetőleg négy illetve öt évig egy kézben legyenek a csoportok. Az osztályfőnök díjazása az érvényes jogszabályok szerint történik.

- Végzi az osztályába tartozó tanulókkal kapcsolatos adminisztrációt.
- A tanuló által elvégzett évfolyamokról a törzslapot, ez alapján év végi bizonyítványt kell kiállítania.
- Az osztályfőnök vezeti az osztálynaplót, a törzslapot, kiállítja a bizonyítványt, és vezeti a továbbtanulással összefüggő nyilvántartást.
- A tanuló osztályfőnöke a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet, amely alapján az Nkt.-ban az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára.
- Feladata az osztályban tanuló gyermekek sokoldalú megismerése, személyiségük fejlesztése, a közösség formálása a személyre szabott nevelés – oktatás szem előtt tartásával.

- Ennek érdekében együttműködik az osztályban tanító pedagógusokkal.
- Látogatja az osztály tanóráit és szabadidős foglalkozásait.
- Figyelemmel kíséri a tanulók elfoglaltságát, a pályaválasztást előkészíti, irányítja azt a tanuló képességeinek megfelelően.
- Törekszik a tanuló személyiségének megismerésére (szükség szerint családlátogatás formájában) a tanulói tevékenység különféle formáiban (óralátogatás, kirándulás stb).
- Felelős az általa vezetett közösség magatartásáért, viselkedéskultúrájáért, tanulmányi előmeneteléért, a házirend betartásáért.
- Jó kapcsolatot alakít ki a szülőkkel.
- Figyelmekkel kíséri a családok szociális helyzetének alakulását, szükség esetén javaslatot tesz a segélyezés valamilyen formájára.
- Rendszeresen figyelemmel kíséri a hiányzások mértékét, az igazolatlan hiányzásokat. Jelentési kötelezettséggel tartozik a gyermekvédelmi szolgálat felé igazolatlan hiányzás esetében.
- Az osztályfőnöki teendőkkel kapcsolatos adminisztráció pontos és maradéktalan ellátása.
- Átfogó jellemzés, jelentés készítése osztályáról - szükség szerint az osztályba járó diákokról- a tanév végén valamint érettségi előtt.

II.4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

- Együttműködési készség fejlesztése az integrációt segítő módszertani elemek alkalmazásával (kooperatív technikák)
- Személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése:
  - közösségfejlesztő, közösségépítő programok
  - mentálhigiénés programok
  - előítéletek kezelését szolgáló programok
  - konfliktuskezelő technikák elsajátítását segítő programok

- Integrációt segítő tanórán kívüli programok: sokszínű közösségi élet megvalósítása az intézményben
- A HHH tanulók bekapcsolódása a DÖK életébe
- A HHH tanulók magas számú részvételének megvalósítása valamennyi közösségi rendezvényen

Az összetartást szolgálják a szabadon, nem iskolai keretek között szervezhető osztálykirándulások, programok ahol minden évben lehetőség nyílik kötetlen formában is az osztálykohézió erősítésére.

II.4.1. Ünnepek, megemlékezések rendje, hagyományápolás, közösségfejlesztés

Ünnepek, megemlékezések

Egyházi ünnepek megtartása (iskolalelkész, gyülekezeti lelkészek és hitoktatók vezetésével).

- A nemzeti és intézményi ünnepek megünneplése iskolai, illetve regionális szinten történik (az ünnepek felelősei a munkaközösségek és a diákönkormányzat; a megemlékezések módját, felelőseit az éves munkaterv határozza meg).
- Az intézmény névadójának, Petőfi Sándornak emlékére évente visszatérően rendezvények szervezésére, pályázatok kiírására, vetélkedőkre kerül sor. A szervezés a diákönkormányzat bevonásával történik.
- Az intézmény kollektíven tagja a Petőfi Társaságnak. A Társaság szervezésében kerül sor a Petőfi Iskolák Országos Találkozójára. A találkozón való részvétel, és a kapcsolódó vetélkedőkön való indulás az intézmény erkölcsi kötelessége.

II.4.2. Hagományápolás - hagyományteremtés

Hagyományaink a kulturált emberi viselkedés és kapcsolattartás megteremtését célozzák, valamint az intézményhez való kötődést szolgálják:

- 9. évfolyamos gólyatábor
- gólyaavató, gólyabál
- farsangi rendezvény
- Gombavató-bál, végzős osztályok rendezésében
- fordított nap, karácsonyi vacsora a végzős osztályok rendezésében
- Sándor-bál - öregdiák találkozó- 11. osztályok rendezésében

- a végzős évfolyam kollégiumi búcsúztatása
- a végzős évfolyam ballagás előtt elbúcsúzik a város vezetésétől,
- megkoszorúzza Petőfi Sándor iskolai és városi szobrát
- ballagási ünnepély (iskolai jelképek továbbadása)
- érettségi találkozók a volt osztályfőnökök szervezésében
- egyéb, az iskolához való tanulói, szülői, és alkalmazotti kötődést erősítő programok.
- a felépülő általános iskola szokásainak, kultúrájának megalapozása, hagyományteremtés

A településen élő nemzetiség(ek) kultúrájának megismerése

Mezőberényben a magyarok mellett két nemzetiség található meg, a németek és a szlovákok.

Érdekesség, hogy iskolánk elődjét a szlovák evangélikusok alapították 1802-ben, s az 1962-ben újonnan induló gimnáziumban 1987 óta német két tanítási nyelvű oktatás is folyik.

Így feladatunk mind a német, mind a szlovák nemzetiség történelmével, hagyományaival, kultúrájával megismertetni a diákjainkat.

Célunk:

- A múlt megismerésével a tanulók azonosságtudatának kialakítása és jövőképük formálása.
- A tanulók először ismerkedjenek meg a magyarországi németek és szlovákok legfontosabb hagyományaival, életmódjával és kultúrájával.
- Tiszteljék a magyar nép és az országban élő más nemzetiségek kultúráját, ismerjék fel a közöttük lévő kapcsolódási pontokat.
- A tanulók ismerkedjenek meg a magyarországi németek és szlovákok kultúrájával, értékeikkel.
- A német- és szlovákjajú lakosság történetének tanulmányozása az államalapítástól napjainkig.
- Tudatosuljon, hogy a soknemzetiségűség sokszínűséget is jelent.
- A történelmi ismeretek segítséget nyújtanak az előítéletek megjelenési formáinak felismerésében és a jelenség hátterének feltárásában.
- Ismerjék meg a szervezeteket, a hagyományápoló egyesületeket és a sajtót,
- A történelmi témakörök a történelem tantárgy óráin kerüljenek feldolgozásra.

- Tantárgyi megvalósulás keretei: történelem mellett a magyar nyelv és irodalom tantárgyon belül a regionális kultúránál és a művészeteknél.

Lehetséges tartalmi elemek még:

- népszokások,
- ünnepek, hagyományok
- népzene, népköltészet, néptánc
- ünnepi ételek

II.5. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló;
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló;
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

II.5.1. A sajátos nevelési igényű gyermeknek,

tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani (Knt. 47.§ (1).

A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével (Knt. 47.§ (2).

Intézményünkben közoktatási szerződés és egyoldalú megállapodás alapján integrált nevelés és nevelés-oktatás folyik.

Cél és feladat

A Nemzet köznevelésről szóló törvény 4.§ 25. pontja alapján ellátjuk:

- azt sajátos nevelési igényű gyermek, tanulót: azt a **különleges bánásmódot igénylő** gyermeket, tanulót, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:
  - mozgásszervi, érzékszervi (de ép értelmű)
  - autizmus spektrum zavarral

- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
- A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű, tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.

Az együttnevelés legfontosabb szempontjai:

- A közösség felkészítése, a gyermek és tanuló fogadására.
- A gyermek és tanuló beilleszkedése, a többi gyermekkel/tanulóval való együtt haladás.
- A tanítás-tanulást segítő eszközök alkalmazása
- Kapcsolattartás a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai nevelésének feladatai

- Az elvárások alkalmazkodjanak az eltérő képességekhez.
- A differenciált nevelés, oktatás megvalósítása során egyénre szabott módszerek, technikák alkalmazása szükséges.
- A tananyag feldolgozásánál figyelembe kell venni a tantárgyi, foglalkozási anyag tartalmának esetleges módosulásait, szükség esetén egyéni haladási ütemet kell biztosítani.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók

Általános feladataink: helyzetfelmérés

Segítő munkánk csak akkor lehet eredményes, ha tájékozódunk

- a gyerekek családban elfoglalt helyéről, életmódjáról, életviteléről,
- a fiatalok káros szenvedélyeiről,
- önértékelési gondokról, a kudarcról, az önmegvalósítási nehézségekről,
- példaképekről, célokról,
- a tanulók tanulási, beilleszkedési stb. nehézségeiről,
- különleges érdeklődéséről, teljesítményeiről, stb.

Szervezési feladatok

- Kapcsolattartás a szülőkkal, diákokkal, gyermekvédelmi felelőssel.
- Fogadóóra keretében, ahol a szülők tájékoztatást, segítséget kaphatnak a felmerülő problémáik megoldásához.

- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, a nevelőtestülettel, szakmai szolgáltatókkal, az illetékes Gyámhivatallal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Egyéni és csoportos problémafeltáró beszélgetési lehetőségek szervezése tanulókkal, szülőkkel.
- Segítségnyújtás ahhoz, hogy a diákok egyéni problémáikhoz külső szakember segítségét igénybe vehessék.
- Előadások szervezése a tanulókat érintő témakörökben.
- Rendhagyó osztályfőnöki órák tartásához szakemberek meghívása.

Eljárások, módszerek, eszközök

- A gyermekek és tanulók személyes adottságainak, gondjainak feltárása, pedagógiai eszközökkel történő segítése,
- gyermekétkeztetés biztosítása, a szociális helyzettől függő támogatás
- a hátrányos helyzet enyhítésére, a nehéz családi és anyagi helyzet jelzése a fenti intézményekhez, az ilyen jellegű problémák nyomon követése
- a tanuló veszélyeztetett helyzetének javítása érdekében a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhivatal megkeresése,
- különböző előadások, rendezvények szervezése,
- kapcsolattartás és tájékoztatás a szülők részére,
- a továbbképzési lehetőségek kihasználása,
- ingyenes kollégiumi elhelyezés,
- Életrevaló program – 7 szokás- megismertetése, alkalmazása

Prevenációs munka

- A prevenációs tevékenység részben tanórai keretben, részben megelőző programok keretében történik.
- A pedagógusok, szülők és diákok számára előadásokat szervezünk.

- Tájékoztató kiadványokat juttatunk el azokhoz a családokhoz, akiknek feltételezhetően szükségük van segítségre.
- Felmérést végzünk az osztályokban a káros szenvedélyekről, egyéb adottságokról.
- Szakemberhez irányítjuk a rászorulókat, elbeszélgetünk vele.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése

Szociális jellegű feladatok

- Kapcsolattartás az osztályfőnökkel a problémával küzdő, hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében.
- Javaslattétel rendkívüli segélyekre
- Krízishelyzetben lévő tanulók gondjainak jelzése, megoldási lehetőség keresése pedagógiai eszközökkel.
- A szülő és a tanuló gyermekvédelmi, rendőri, gyámügyi problémáiban való segítségnyújtás.

II.5.2. Magatartási nehézségek kezelése

A magatartásra vonatkozó általános normákat, és az azokat megsértőkkel szembeni eljárás rendjét az intézmény házirendjei tartalmazzák. A szankciók alkalmazásában – amennyiben lehetséges – a fokozatosság elvét kell követni. Az adott fegyelemsértéstől függően egyéni törődés keretében kell a probléma gyökerét feltárni, és megoldási lehetőségeket felkínálni.

Az esetleges változások regisztrálásához türelmi időt kell biztosítani. Ezen folyamat során fel kell venni a kapcsolatot a szülővel, gondviselővel.

II.5.3. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel kapcsolatos tevékenység

Kereszténységünk története, ünnepeinek, keresztény életvitelünk, hitünk megélésének lehetőségei a közösségformálás számunkra legerőteljesebb színtere. Ebben a munkában kiemelkedő szerepet kap az iskola, mint gyülekezet megélésének lehetősége. Sajátos gyülekezeti létünk vezetője az **iskolalelkész**, aki munkáját a környék gyülekezeteinek vezetőivel és hitoktatóinkkal együttműködve látja el.

„A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.” A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének a megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata. Az iskolánknak, mint szervezetnek alapközössége az osztály.

A beilleszkedés egy új közösségbe meghatározó élmény. Ezt a folyamatot könnyíti, hogy egy általános iskolából több diák is érkezik intézményünkbe.

Ez viszont magába rejti a csoportok, klikkek kialakulásának lehetőségét, amit céltudatos osztályfőnöki munkával lehet megakadályozni. Elsősorban tehát az osztályfőnöki munka az, ami a beilleszkedést megkönnyíti. Ehhez társulnak többek között az intézmény hagyományos rendezvényei. Ezek közül is kiemelt ezen a területen a gólyatábor, és a gólyaavató, a 9-es évfolyamok avatási ünnepe. Ezeket úgy kell megszervezni, hogy az iskola teljes körű megismerése, céljai elfogadása, a kötődés az iskolához minél hamarabb kialakuljon.

Fontos szerep jut a megfelelő szaktanár-diák viszony kialakításának is, ami az adott tanár feladata akkor, amikor az osztályt felveszi. Ennek megfelelően az első néhány órán önismereti játékokkal csoportépítés történik, valamint ez idő alatt a tanár köteles tájékoztatni a diákokat az adott tantárgy közös követelményrendszeréről, az alkalmazandó munkaformákról, és az egyéb, az iskola dokumentumaival összhangban lévő, adott személyéhez kötődő további feltételrendszeréről.

II.5.3.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő programok

A magatartási és beilleszkedési zavarok korrekciójának érdekében fel kell derítenünk a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat. E tevékenység-területen számítunk a Pedagógiai Szakszolgálat segítségére. A szakirodalom folyamatos nyomon követésével, speciális szakemberek biztosításával, a pedagógusoknak nyújtott szakmai segítséggel járulunk hozzá a témával összefüggő pedagógiai feladatok ellátásához.

Feladataink:

- diagnosztizálás, a tünetek megfigyelése, elemzése, a lemaradások területeinek felderítése,
- az okok felderítése,
- a pedagógusok és a gyermekek közötti személyes kapcsolat erősítése,
- a pozitív tulajdonságok erősítése dicsérettel, ösztönzéssel,

- fejlesztő programok megismerése, beillesztése.
- szoros kapcsolat az iskolákkal, a Pedagógiai Szakszolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal;
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése; differenciált oktatás,
- a felzárkóztató órák.
- felzárkóztató foglalkozások.
- A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése, kapcsolatépítés és kapcsolattartás. Együttműködés a szülőkkel.
- befogadó iskolai légkör
- preventív programok
- Együttműködés szakmai szolgáltatókkal, pszichológus segítségének igénybe vétele.
- Társadalmi környezet együttműködésének megnyerése.
- Előítéletes magatartás csökkentése az iskolában és az iskolai környezetben.

Feladatok

A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek és tanuló fejlesztő foglalkozásra jogosult (Knt. 47.§. (8)). A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás kereteiben valósítható meg.

Intézmény az élet és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítheti a gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, továbbá növelheti fizikai és pszichikai teherbíró képességét. Egy intézmény humanista, gyermekközpontú légköre, a nyitottsága, barátságos viszony pedagógus kapcsolatában, órán, foglalkozáson és órán, foglalkozáson kívüli érintkezésekben olyan üzenetet közvetít a gyerekeknek, hogy problémáival, konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal forduljon pedagógusaihoz. Az iskolai, kollégiumi munkában a nevelést illeti meg az elsődleges szerep. Elsődlegesen nevelési eszközökkel igyekszünk segíteni a problémákkal küzdő tanulóinkon.

Az intézményben megjelenő beilleszkedési, magatartási problémák okai összetettek, de a hatékony kezelés érdekében érdemes a kiváltó okokat csoportosítani:

- az etnikai hovatartozás problémájának nehézségei

- szociális okok
- családi okok
- egészségügyi okok,
- tanulási nehézségek okozta problémák
- mai életünkben adódó új veszélyeztető tényezők

Ezek felismerése az osztályfőnök, kollégiumi nevelő és az osztályban tanító pedagógusok feladata.

Ahhoz, hogy nevelő-oktató munkánk eredményes legyen fontos, hogy a hozzánk érkező gyermekek és fiatalok minél hamarabb és minél jobban integrálódjanak az iskola közösségébe, vagyis elfogadják a szabályokat, normákat. Arra kell törekednünk, hogy a gyermekek és tanulók az intézmény normáit és értékeit elsajátítsák.

Konzervatív, ugyanakkor demokratikus iskola-koncepciónkban az értékek konzervativizmusa jól összeegyeztethető a megértéssel, empátiával, szeretettel, hiszen a keresztyén értékeknek épp ezek a legfőbb jellemzői. Ezért az iskola normarendszerében, s az azokhoz való alkalmazkodás elvárásában ezek a meghatározók.

Konkrét feladatok az iskolában, kollégiumban:

- Biztonságérzet kialakítása szeretetteljes légkörben.
- A fejlesztőpedagógus az osztályfőnökkel illetve a problémás tanulókat tanító pedagógusokkal, lelkiesszel együttműködik, hogy közösen segítséget nyújtsanak.
- A szülőkkel való együttműködés, feladatunk megismerni a tanulók és gyerekek családi hátterét, összevetni azt az iskolaival, s törekedni azok összehangolására együttműködve.
- A szocializáció és az individualizáció egyenlő súlyú a személyiség fejlődésben, kölcsönösen hatnak egymásra, amit fejlesztő tevékenységünk során figyelembe kell venni.
- A hátrányos helyzetű gyerekek készségfejlesztése és felzárkóztatása, a tanulók, a gyerekek esélyegyenlőségének egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással elősegítése.

- Figyelembe vesszük az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, vallású, egészségű, családi és társadalmi háttérű tanulók sokféleségét, a magyarországi társadalom sokszínű természetét, érzékenységét is. Egyéniségük, jellemük fejlesztése, önállóságuk, felelősség-tudatuk és függetlenségük megélés mellett a különbözőségek elfogadására, megértésére is neveljük őket.
- Szükség esetén igénybe vesszük a pedagógiai szakszolgálat segítségét, nevelési tanácsadással, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyámhivatallal meglévő kapcsolatot.

II.5.4. Tehetséggondozás

A tehetségen a kiemelkedő teljesítményekre való képességet, felkészültséget értjük a gyakorlati munka, a tudományos vagy a művészeti tevékenységek körében. Ahhoz, hogy az egyéni adottságok, képességek tehetséggé fejlődjenek, kedvező környezeti, tanulási feltételekre van szükség. A tehetség, képesség nemcsak öröklött tulajdonság, hanem tanulás, tanítás függvénye is, ezért is nagyon fontos annak korai felismerése.

A tehetséget leíró teóriákból sokféle látott napvilágot, ma legáltalánosabban a Renzulli-féle az elfogadott. Ez a modell négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség.

Az előzőekben leírt tehetség-összetevőket nem készen kapjuk születésünk által, ezek hosszas fejlesztő munka eredményei.

Az iskolának, a pedagógusnak kiemelt szerepe és felelőssége van a tehetségek felkutatásában és kibontakozásában.

A középiskolás kor ad igazán teret a hatékony speciális tehetségfejlesztéshez. Szervezeti formái: előkészítő évfolyamok, tagozatos oktatás, szakkörök, emeltszintű oktatás, projektek, AJTP. Fontos, hogy a programok ne legyenek túlzóan speciálisak.

A tehetség általános képességeihez tartozó elemek fejlesztéséről sem szabad megfeledkezni. Lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy érdeklődésének változásával, új, magas

szintű képességével összhangban tudjon változtatni képzési menetrendjén. Rugalmas, sokféle képességterületet átfogó programokra van tehát szükség, a lényeg azonban, hogy a középiskolás korszak során a tanulóval közösen találjuk meg az ő igazi értékeit, s készítsük elő a felsőoktatásban a számára legadekvátabb területen való sikeres tanulmányokra.

Tartalmi szempontból a legfőbb alapelve a tehetséggondozásnak a gazdagítás. Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése.

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek a tudásuk és képességeik alkalmazására.
- Tempóban történő gazdagítás: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társainál többet képesek meg tanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A tartalmi gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztése. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Célunk:

A tehetségek felismerése, mentorálása az egyéni képességekhez optimálisan igazodó tanulási folyamat megszervezése, a továbbfejlesztés lehetőségeinek biztosítása az iskolán belül és a tanuló képességeinek megfelelő speciális irányítással.

A tehetséggondozás a tehetség felismerésével kezdődik. A pedagógusoknak ismerniük kell azokat a kritériumokat, amelyek a tehetséget jelzik, melyek azok a tevékenységi, magatartási formák, amelyek a tehetség kibontakozását serkentik vagy gátolják.

A tehetség jellemzői:

- átlagosnál magasabb intelligencia,
- magas fokú kreativitás,
- a következtetés képessége,
- önálló útkeresés,
- szorgalom és kitartás,
- kíváncsiság, érdeklődés,
- előítéletektől való mentesség,

- bizonytalanság tolerálása,
- felügyelet elvetése,
- becsvágy,
- kockázatvállalás,
- divergens gondolkodás,
- folyamatos kommunikáció.

A tehetség kibontakozását:

- serkenti: a megfelelő légkör megteremtése, a motiváció, a tanár ösztönző attitűdje, a bizalom, a megfelelő szervezeti strukturáltság, a játékosság, az értékelés késleltetése,
- gátolja: az érdektelenség, a kreativitás lebecsülése, a túlzott fegyelem, a teljesítménykényszer.

Elvart eredmények:

- A tehetséges tanuló felismerése, beilleszkedésének segítése.
- A tehetséges gyerek egyéni adottságához igazodó optimális tanulásszervezés, fejlesztés biztosítása.
- Az eredmények elismerése, széles körű nyilvánosságra hozatala.
- A tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása.
- A kulcskompetenciák megalapozása, bővítése, megszilárdítása, egyénhez igazodó fejlesztése.
- Keresztyén értékek bázisán való törődés, erkölcsi és - lehetőségeinkhez mérten - anyagi támogatás, az érzelmi élet gazdagítása, az akarat fejlesztése, a szabadidő kulturált, ésszerű felhasználására való nevelés.
- A valamiben vagy mindenben tehetséges tanulók esetében különös figyelmet kell fordítani arra, hogy általában az értelmi fejlettségüktől elmarad (átlagos) az érzelmi intelligenciájuk fejlettsége, ezért az ő esetükben ennek fejlesztése is nélkülözhetetlen annak érdekében, hogy tehetségük ellenére felnőttként majd ne kallódjanak el.

A fejlesztés lehetőségének biztosítása:

- kiscsoportos, illetve egyéni foglalkozásokkal,

- magasabb óraszámmal,
- adaptív tanulászervezési eljárások alkalmazásával,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulmányi követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazásával
- kooperatív tanulási technikákkal a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatására
- Az integratív és a tantárgyközi tantervi szemléletünk - multidiszciplináris szemlélet-kialakításánál figyelembe vesszük a tanulók érdeklődését és tapasztalatait is.
- A tehetséggondozás kereteit a Nemzeti Tehetség Program jelöli ki, amelyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat. Elérendő célokat jelölhet ki a köznevelési intézmények számára és tartalmazza a feladatok finanszírozásának módját is. (Knt. 47.§ (11)).

A tehetséggondozás területei:

- tanórán végzett tevékenység
- tanórán kívüli (szabadidőben is végezhető) tehetséggondozás
- *Tanórán végzett tevékenység* (emelt óraszám, csoportbontás)
- Csoportbontással elősegítjük az idegen nyelv, matematika, informatika tantárgyak oktatását magas osztálylétszámoknál.
- Differenciált csoportok kialakításával, képességek szerinti feladatlapok készítésével segítjük a megfelelő szintű ismeretszerzést.
- Tanulmányi versenyekre történő felkészítés differenciált feladatok adásával, kutatómunka keretében szakirodalom tanulmányozása, majd a szerzett ismeretek feldolgozása szaktanári segítséggel.
- Kiegészítő anyagok tanulói feldolgozása, majd kiselőadás formájában tanórán történő ismertetése.
- Minden lehetőséget megteremtünk arra, hogy minél több tanuló tudja hasznosítani a nyelvi labor, biológia, fizika, kémia és számítástechnika terem nyújtotta előnyt.
- Igyekszünk elérni, hogy minél több tanulónk tegyen emelt szintű érettségit.
- Tanórán kívüli tehetséggondozás
- Pályázatok elnyerésével a szemléltető eszközök bővítésének elősegítése.

- A tanulók igényeinek, az iskola profiljának megfelelő szakkörök kialakítása.
- Tanulmányi versenyekre, sportversenyekre és kulturális rendezvényekre egyéni és kiscsoportos formában készítjük fel tanulóinkat a könyvtáros és az iskolakönyvtár segítségével.
- Internet használatával növeljük a tájékozottságot, az ismeretek bővítését.
- Színvonalas művészeti, sport és tanulmányi versenyek rendezésével lehetőség nyílik a tehetséges tanulóink kiemelkedésére.
- Rendezvényeinkre más iskolák meghívásával tanulóink megmérettetését biztosítjuk.
- A házi versenyek győzteseinek lehetőséget teremtünk a felmenő rendszerű versenyeken való részvételre.
- Figyelemmel kísérjük az országos vagy megyei szervek, különböző alapítványok, napilapok által meghirdetett pályázatokat, s azokon indítjuk tanulóinkat.
- Bekapcsolódunk az egyház, a város közművelődési intézményei, az önkormányzat által szervezett programokba.
- Gimnáziumban a tehetséges tanulók számára szorgalmazzuk az OKTV-n való részvételt

II.5.5. Esélyegyenlőség

Iskolánk az esélyegyenlőség biztosításából adódó feladatait esélyegyenlőségi intézkedési terv alapján végzi. A tervet az igazgató készíti el, és a tantestület hagyja jóvá.

- Honlapunkon mindenki számára elérhetővé tesszük az iskola Esélyegyenlőségi tervét.
- Az iskola dolgozóinak felkészítést tartunk az esélyegyenlőséggel kapcsolatos jogszabályokról, és segítséget adunk az Esélyegyenlőségi program végrehajtásához.
- gondoskodunk a befogadó, elfogadó intézményi légkör kialakításáról, az egyenlő bánásmód elvének érvényesítéséről.
- fellépünk az egyenlő bánásmód elvét megsértőkkel szemben.
- A tehetségek felismerése, kibontakoztatása, az esélyt teremtő, támogató lépések megtétele minden pedagógus feladata.

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak csökkentése.

II.5.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatok, a családsegítő központok, és a gyermeket körülvevő nevelői közösség az első és legfontosabb észlelője és jelzője a családi problémáknak. Így együttműködésük szakmai szempontból rendkívül fontos.

Célunk:

Az intézmény gyermekvédelmi munkáján keresztül a gyermek problémáit minél korábban ismerjük fel, és kezeljük minél hatékonyabban, megelőzve súlyosabbá válásukat. Megfeleljünk a pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelménynek, annak, hogy minden gyermek részére biztosítsuk:

- a fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- lehetőségeket adjon a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,
- segítséget nyújtson, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Feladatok:

A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk a segítségnyújtás a lehetőségeiről. Segélyezésnél a szempontunk az, hogy egyetlen családnak se okozzon aránytalanul nagy terhet a gyermek taníttatása. Ennek megvalósításához elengedhetetlen, hogy az osztályfőnökök ismerjék a tanulók valós szociális, szociokulturális hátterét.

Elvárt eredmények:

- A pedagógusok ismerik és felismerik a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók személyes problémáit, kezdeményezésükre fenntartói és egyéb támogatással a hátrányok kompenzálásában eredményt ér el az iskola.
- Az intézményben biztosítható szociális ellátások enyhítenek a rászoruló tanulók helyzetén.
- Szociális helyzete miatt egyetlen tanulót sem ér hátrányos megkülönböztetés az iskolában.

- A problémás helyzet mielőbbi felismerése.
- Az önismeret, konfliktuskezelés és feszültségoldás technikáinak ismerete és a megfelelő eljárások gyakoroltatása.
- A jogszabályi háttér ismerete, alkalmazása.
- A tanuló egyéni adottságaihoz, képességeihez optimálisan igazodó megoldások alkalmazása.
- Az intézmény a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

Konkrét feladatok:

- szociálisan hátrányos helyzetű tanulók felmérése
- beiratkozásnál a tanuló szociális helyzetére vonatkozó kérdőív kitöltése
- tanév eleji osztályfőnöki felmérések
- Szociális segélynyújtás formái
  - anyagi támogatás
  - közösségbe való beilleszkedés elősegítése
  - tanulás támogatása
- Személyes megsegítés tevékenységei
  - az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
  - a felzárkóztató órák
  - a tanulók napközis ellátásának biztosítása
  - a szilencium a kollégiumban
  - a diákétkeztetés
  - a felzárkóztató foglalkozások
  - az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- szükség esetén családlátogatások
- a továbbtanulás, pályaválasztás irányítása, segítése
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatalokkal, a gyermekjóléti szolgálattal azért, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Az adományozók által kínált összegek hozadékát a tanév végén kapják a gyerekek az adományozó meghatározása szerint.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység távlati ütemterve.

A szociális hátrányok a munka színvonalát erősen befolyásoló tényezők. A megszüntetésükre való törekvés csak rendszerben valósítható meg. Iskolánk által biztosított szociális támogatások:

- ingyenes tankönyv a szabályzóknak megfelelően;
- kölcsönözhető tankönyvek, könyvek;
- étkezési támogatás központi és helyi forrásokból;
- az iskola, az iskola alapítványának és diáksport egyesületének támogatása (versenyek nevezési díjának, útiköltségnek átvállalása stb);
- szociális támogatások (AJTP normatíva, iskolai költségvetés)

A támogatások odaítélésénél a rászorultságot minden esetben igazolni kell, valamint adott esetben az iskola környezettanulmányt végez a jogosultsági sorrend eldöntése, illetve a szolgáltatott adatok hitelességének ellenőrzése céljából. Az iskolában használt tankönyvek, felszerelések, kötelező öltözékek meghatározásánál figyelembe vesszük azok ár-érték arányát.

II.6. Az iskolahasználókkal való kapcsolattartás formái

II.6.1. Kapcsolattartás az intézmény vezetése és a nevelőtestület között

Az intézményvezető és helyettesei a nevelőtestülettel a kölcsönös tájékoztatást a napi munkakapcsolatokon és a nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteken keresztül tartják fenn. A vezetés írásos tájékoztatást a tanári szoba faliújságára kitett hirdeteményeken, a nevelőtestület informálását szolgáló iratgyűjteményen, illetve körleveleken keresztül valósíthat meg.

II.6.2. A belső kapcsolattartás főbb elvei

- az iskolát érintő aktuális problémákról az osztályfőnökök, szaktanárok minden esetben kötelesek tájékoztatni az igazgatót, vagy helyetteseit
- az osztályfőnök feladata, hogy az iskolai oktatás és nevelés problémáiról a kollégáit tájékoztassa (tanulmányi előmenetel, hiányzás stb.),
- az adott osztályban tanító szaktanár folyamatosan tartja a kapcsolatot az osztályfőnökkel, tájékoztatást ad a diákok előmeneteléről, a tanítás során jelentkező problémákról,
- a kollégiumban felmerülő tanulókkal kapcsolatos problémákról a nevelőtanárok kötelesek tájékoztatni az osztályfőnököket,
- felmerülő problémákra közösen kell programot készíteni.

II.6.3. A vezetők és Igazgatótanács közötti kapcsolattartás rendje

Az intézmény munkáját önálló- beosztás alapján és választott tagokból álló –igazgatótanács segíti és támogatja, valamint ellátja a számára a 2005. évi VIII. az egyházi intézményekről törvényben rögzített, illetve a fenntartó által átruházott feladatokat.

Az igazgatótanács összetételének meghatározásáról és tagjainak megválasztásáról a fenntartó gondoskodik. A választott tagok mandátuma 6 év.

Intézményünkben az igazgatótanács létszáma 13 fő.

Az igazgatótanácsnak hivatalból tagja az intézmény vezetője, az intézmény lelkesze, és a gazdasági vezető.

Az igazgatótanács elnökét a fenntartó választja meg.

Az igazgatótanács szükség szerint, de évente legalább 2 alkalommal ülésezik.

Az igazgatótanács feladatai és hatásköre:

- Gyakorolja a fenntartó határozata által ráruházott jogokat.
- A beszámoló benyújtásával egyidejűleg tájékoztatja a fenntartót az intézmény helyzetéről, és az igazgatótanács éves munkájáról.
- Megalkotja ügyrendjét, és elfogadásra a fenntartó elé terjeszti.

II.6.4. Az intézmény és a szülői szervezet közötti kapcsolattartás rendje

Az intézményi szülői szervezetet az osztály szülői szervezetek által megválasztott öttagú testület képviseli. Az osztály szülői szervezeteket háromtagú testületek képviselik, melyeket az adott osztályok szülői közösségei választanak meg.

A szülői szervezettel osztályszinten az osztályfőnök, intézményi szinten az igazgató tartja a kapcsolatot. Az iskola szülői szervezete véleményt nyilváníthat az iskolát érintő valamennyi kérdésben, dokumentumaival, illetve azok módosításaival kapcsolatban.

A jelzett anyagokat az iskola igazgatója juttatja el a Szülői Szervezet vezetőjéhez, aki a szervezet nevében hét munkanapon belül véleményezheti azt. A határidő elmulasztása jogvesztő a véleményezésre vonatkozóan.

II.6.4.1. Közvetlen kapcsolattartás a szülőkkel

A szülői értekezletet intézményi szinten évente legalább két, 9. osztály esetében legalább három alkalommal kell összehívni.

Osztály szülői értekezleten az osztályfőnök, összevont szülői értekezleten, fogadóórán az intézmény minden nevelőjének jelenléte kötelező. Távolmaradást indokolt esetben előzetes bejelentés alapján az igazgató engedélyezhet.

A szülői értekezletek lehetséges változatai:

- összevont szülői értekezlet, melyen az intézményt érintő általános kérdésekről esik szó, vezetője az igazgató vagy megbízott helyettese (az összevont szülői értekezletet osztály szülői értekezlet, és tanári fogadóóra követi)

- osztály szülői értekezlet, amelyet az osztályfőnök vezet és az osztály problémáit rendezni a szülőkkel, szaktanárokkal (az osztályfőnök belátásától függően, illetve intézményi szinten meghatározott időben hívható össze, intézményi szintű összehívás esetén tanári fogadóóra követi)

II.6.4.2. A szülőkkel való kapcsolattartás egyéb módjai

Nevelési céljainkat csak a szülőkkel együttműködve érhetjük el optimális szinten. A család alapvető feladata és felelőssége a gyermekeik nevelése. Az iskola az otthoni nevelést egészíti ki intézményes keretek között.

- Az osztályfőnökök a szülőkkel folyamatosan tartják a kapcsolatot, a szaktanároktól kapott jelzések alapján december első, és április utolsó hetében az értesítést küldenek a tanulók előmeneteléről, abban az esetben, ha a tanulmányi munkájukkal probléma van
- Az együttműködés alapvetően a nevelési-oktatási információcserén alapszik.
- Meghatározók a tanulók személyiségfejlesztésének, szociális veszélyeztetettségének, életkori sajátosságainak kérdésköréből adódó problémák.
- A tehetséges és különleges képességű tanulók menedzselése ugyanolyan fontosságú feladat, mint a beilleszkedési problémákkal küzdők, vagy a tanulási kudarcoknak kitett tanulók segítése.
- Az együttműködés során közösen kell törekedni az oktatási- nevelési célokban megfogalmazott normák elfogadtatására, a kulturált viselkedés kialakítására, a deviáns magatartás megelőzésére.
- Biztosítani kell a szülői szervezet részvételét az intézményegységek közösségformáló és nemzeti öntudatra nevelő programjában is.

A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés formái

- *Jelentkezés:* Az intézménybe jelentkezést megelőzően a beíratási vagy beiskolázási tájékoztatók alkalmával és a nyílt napon bemutatjuk az intézményt. Ezekon a találkozásokon mód van a szülőkkel való beszélgetésre, a kérdésekre való válaszadásra.

- *Beiratkozáskor* minden szülő megkapja a házirendet. Nyilatkozatban kötelezi el magát, hogy egyetért az azokban foglaltakkal, s gyermeke nevében is vállalja a szabályzatok betartását és betartatását.
- *Fogadóóra:* Az intézmény valamennyi pedagógusa fogadóórát tart az intézmény nyilvános működési rendje szerinti időben. Félévenként egyszer közös fogadóórát tartunk.
- *Tájékoztatás* a tanuló előmeneteléről, viselkedéséről. Hagyományosan az e-napló a szülők rendszeres tájékoztatásának módja. Emellett levélben hívjuk fel a szülők figyelmét arra, ha gyermekük tanulmányi munkája nem kielégítő vagy mulasztásainak száma magas. Az elektronikus napló bevezetése után elektronikus levélbe, illetve telefonon.
- *Szülői értekezlet.* Szülői értekezletet két alkalommal tartunk, de vannak rendhagyó értekezletek is. Itt tájékoztatjuk a szülőket az iskola aktuális eseményeiről, problémáiról, örömeiről, az osztály életéről, a gyermekek és tanulók viselkedéséről, tanulmányi előmeneteléről.
- *Szülői közösség.* Az osztályok szülői közössége delegál egy-egy szülőt ebbe a testületbe, mely a törvény alapján az egyeztetési, véleményezési jogok gyakorlásán túl az iskolai élet minden területén állást foglal.

Az intézményegységek szülői munkaközösségének vezetői (képviselői) alkotják az intézményi szülői képviseletet.

A kapcsolattartás fejlesztési lehetőségei:

- a felsorolt kapcsolattartási formák optimális működtetése
- a bejövő évfolyamokon szeptemberben szülő-tanár találkozó, melyen a szülők az adott osztályban tanító tanárokkal, valamint az iskolával ismerkedhetnek meg közelebbről, kötetlen formában

A kapcsolatok fejlesztésének lehetőségei:

- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- pályaválasztással kapcsolatos tanácsadás
- az intézmény rendezvényeire, ünnepeire meghívásuk

- kéréseiket, véleményeiket, javaslataikat közvetlenül vagy a választott SZSZ elnöke vagy az osztályfőnökök közvetítésével eljuttathatják az intézmény vezetőségéhez
- tanácsadás

II.6.5. További külső kapcsolatok

Az intézmény működésének biztosítására sokirányú, politikai pártoktól független kapcsolatot tart fenn, mely kapcsolatok a nevelés-oktatás céljait, a gazdaságos működést szolgálják.

Az intézményt a külső kapcsolatokban az intézményvezető képviseli. E feladatot az intézményvezető megbízása alapján egyes esetekben, illetve állandó jelleggel más intézményi dolgozó is elláthatja beszámolási kötelezettség mellett.

II.6.5.1. A kapcsolatok fő iránya

- fenntartó (MEE)
- AJTP programiroda
- megyei, országos szakmai szervezetek, intézetek
- középiskolák és kollégiumok (beleértve a külföldi partneriskolákat)
- helybeli és a beiskolázási körzethez tartozó általános iskolák
- helyi evangélikus egyházközségek (hittanoktatás)
- helyi történelmi egyházak
- kisebbségi önkormányzatok
- városi közművelődési intézmények
- társadalmi, gazdasági, kulturális, sportszervezetek, vállalkozások
- német és osztrák kulturális intézmények
- iskolai alapítvány
- média
- civil szervezetek
- egyéb szervezetek, intézmények stb.

Intézményünk feladatainak jobb ellátása érdekében nyitott bármely nem említett szervezettel, illetve jogi és természetes személlyel történő kapcsolatfelvételre.

A német nemzetiségi önkormányzatokkal való kapcsolat keretei és a tartalmi együttműködés lehetséges formái:

- német nemzetiségi önkormányzatokkal helyi, regionális és országos szinten a meghirdetett versenyeken, rendezvényeken való részvétel (az orosházi és a gyomaendrődi Német Nemzetiségi Önkormányzattal)
- a mezőberényi Német Nemzetiségi Önkormányzattal a megkötött Együttműködési megállapodás alapján:
- Ennek néhány formája:
  - Az intézmény tanuló részt vesznek a NNÖ és a Mezőberényi Német Hagyományápoló Egyesület rendezvényein.
  - Rendszeresen szerepelnek az Orosházi Német Nemzetiségi Önkormányzat által szervezett nyelvi versenyeken.
  - Az NNÖ Neue Zeitung újság 1 példányát biztosítja az intézménynek. Továbbá évenként a Deutscher Kalender átadása a gimnázium könyvtárának,
  - a gimnáziumi tanulók részvétele a NNÖ német nyelvi TV műsor pályázatán, német színházi előadás szervezése,
  - Osternfest, Pfingstfest, Schultüte, Martinstag, Weihnachtsfest,
  - német nyelvből a legjobb eredményt elérő tanuló jutalmazása.
- a Békés Megyei Németek Kulturális Napja rendezvényen az iskola diákjai részvételükkel, előadásukkal színesítik a rendezvényt.
- Nemzetiségi pályázatok kiírásakor (nyelvi tábor) az iskola és partnerei közösen készítik el a pályázatot.
- Továbbá: idegen nyelvi tábor, iskolán kívüli német verseny díjazottjainak jutalmazása.
- Német nemzetiségi szakot végző pedagógusoknak anyagi támogatása, továbbképzéseken részt vevőknek támogatása.

- nemzetiségi oktatást folytató középiskolákkal, általános iskolákkal
- különböző közművelődési és kulturális intézményekkel
- az iskola német partneriskolaival
- a német nyelvet intenzíven tanító általános iskolákkal

Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a tanulók más régiók német nemzetiségű programjain aktívan részt vegyenek, közös projekteken, rendezvényeken ismerkedjenek a nemzetiségi kultúrával.

II.6.5.2. A kapcsolattartás formája és módja

A felsorolt intézményekkel, illetve azok képviselőivel a kapcsolattartás közvetlenül valósul meg írásos és szóbeli formában. A kapcsolattartás folyamatos, illetve konkrét feladatra irányuló.

Az intézmény életének és működési biztonságának fontos területe a kölcsönösen gyümölcsöző partnerkapcsolatok kialakítása és a folyamatos kapcsolattartás az intézmény környezetével. A kapcsolattartás fő elve a kölcsönös előnyökre való törekvés.

A Katicabogár Evangélikus Óvoda és az általános iskola kapcsolata

Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodával való együttműködést, nevelési elveink összehangolását, az iskola- előkészítést és az óvoda-iskola közötti zökkenőmentes átmenetet. Beiskolázási terveinkről tájékoztatjuk az óvodásokat és szüleiket, valamint az óvónőket. Szorgalmazzuk az intézménylátogatást, órák megtekintését, a hospitálásokat, az óvodások nyomon követését, a gyermek fejlődésével kapcsolatos mérések eredményeinek megbeszélését.

Az általános iskola és középiskola közötti kapcsolat

Tevékenység	Módszer	Sikerkritérium	Mikor?	Felelős
--------------------	----------------	-----------------------	---------------	----------------

A középiskolai követelmény-rendszer figyelembe vétele	6 és 4, illetve 5 osztályos gimnáziumi képzés alapkövetelményeinek meghatározása szóbeli egyeztetéssel vagy írásos formában	Iskolaváltáskor ne érje a diákok hátrány a tanulásban	folyamatosan	igazgató-helyettes
Oktatási és nevelési követelmények összehangolása	közös értekezleten	Zökkenőmentes átmenet érdekében	tanév kezdetén, kritérium-változások előtt	igazgató
Pályaválasztási szülői értekezlet	szülői értekezlet a középiskola vezetőjével	A szülő világos képet kapjon a továbbtanulási lehetőségekről az intézményben	jelentkezési lapok kitöltése előtt: januárban	igazgató igazgató-helyettes
Visszajelzés a volt tanulók eredményeiről	a középiskola az I. félévi eredményeket írásban megküldi az általános iskolának	A visszajelzés megmutatja, hogy a tantárgyak közül melyiknél voltak nagy eltérések,	félévkor	igazgató, helyettes, szaktanárok

II.7. A diákjogok elvi rendezése, gyakorlati rögzítése

A törvény által biztosított jogok nem korlátozhatók. Az iskola diákjaival szemben állított elvárásait, azok kötelességeit és jogait, az együttműködés színtereit és formáit a fenntartó által jóváhagyott házirend tartalmazza. A házirendet a tantestület az osztályfőnöki munkaközösség javaslatai és az esetleges új törvényi rendelkezések alapján minden tanév elején felülvizsgálja, és szükség szerint módosítja, és az intézmény igazgatója az előírt egyeztetések után legkésőbb 5 munkanapon belül jóváhagyásra beterjeszti a fenntartó elé.

- Az osztályfőnökök a tanulókra kiterjedő személyes kapcsolatukban az intézmény nevelési elveihez méltó viselkedésre, gondolkodásmód kialakítására töreksenek. A személyes problémák, családi eredetű gondok kezelésében elsősorban az osztályfőnökök segítenek.

- A gimnáziumban „Diákönkormányzat” (DÖK) működik. Vezetői, képviselői a diákság egészét, vagy nagyobb többségét érintő kérdésekben szükség szerint a gimnázium igazgatóságához fordulnak, a közösen kialakított állásfoglalásokat a tanulók felé is közvetítik (diákrendezvények, stb.).

A diákönkormányzat vezetőit, képviselőit az iskola tanulói választják. A diákönkormányzat és az iskola kapcsolatát a diákönkormányzatot segítő tanár biztosítja. A diákönkormányzatnak a törvényekben előírt esetekben véleményezési és egyetértési joga van.

A diákönkormányzat dönt - a nevelőtestület véleményének kikérésével

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, a rendszert működtető felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat véleményt nyilvánít

- a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

II.8. Tanulmányok alatti vizsgák

II.8.1. Osztályozó, különbözeti és javító vizsga

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget
- c) meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében három fős vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

- e) előrehozott középszintű érettségi vizsga letételéhez szükséges osztályozó vizsgát (1. idegen nyelvből) csak abban az esetben engedélyezünk (AJTP és NYEK képzésben részt vevő tanulók esetén), ha a kérelem benyújtásának időpontjában már rendelkezik a tanuló B2-es (komplex) nyelvvizsgával. Ennek tényét a megfelelő irat bemutatásával tudja igazolni. (Két tanítási nyelvű képzésben tanuló diák célnyelvből nem tehet előrehozott érettségi vizsgát.)

Előrehozott emelt szintű érettségi vizsga letételéhez szükséges osztályozó vizsgát csak abban az esetben engedélyezünk, ha ezt a szaktanár is javasolja.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

(Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.)

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni.

A vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért

Kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett a jogszabályban (házirendben) meghatározott értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamisméltléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az osztályozó- és javítóvizsgák bizottság előtt folynak. A bizottság tagjait az iskolavezetés jelöli ki és bízza meg. A vizsgáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amit iktatni kell. A jegyzőkönyv tartalmazza a feladatot, a minősítést, a tanári- igazgatói aláírást. A vizsgákra vonatkozó kérelmet az igazgatónak kell benyújtani. Az osztályozó vizsgára utalásról átvétel esetén az igazgató dönt. Az egyes tantárgyakból az osztályozó vizsga részei megegyeznek az azonos szintű érettségi vizsga részeivel (írásbeli, szóbeli vizsgarészek).

Az írásbeli és szóbeli vizsgákhoz az érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően írásbeli feladatlapot, és szóbeli tételsort kell készíteni

II.8.2. Érettségi vizsga

Az érettségi vizsgák vonatkozásában a 100/1997 (VI. 13.) az érettségi vizsga vizsgaszabályzatáról kiadott kormányrendelet rendelkezései az irányadóak.

Választható vizsgatárgyak közép szinten:

Kötelezők: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika (németül is), élő idegen nyelvek: német, olasz, angol.

Egyéb:

- biológia, kémia, fizika, földrajz (németül is)
- német célnyelvi civilizáció
- történelem (németül)
- testnevelés,
- informatika,
- vizuális kultúra
- utazás és turizmus
- evangélikus hittan, katolikus hittan, református hittan

Emelt szintű foglalkozások, mint választható tárgyak:

Az előzetes igények felmérése és összesítése után a kötelező vizsgatárgyakból mindenképpen indul, a nem kötelező érettségi tárgyakból 12 fő feletti (kémia, fizika, biológia 8 fő feletti) létszámhatár esetén.

A felmérés összesítése után az induló csoportokról és a foglalkozást tartó pedagógusról az intézmény vezetése az érintett munkaközösség-vezetők véleményét meghallgatva dönt.

Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről is. A tájékoztatónak tartalmaznia kell, hogy a tantárgyat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni a szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat véleményét.

A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit a középiskola igazgatójával vagy az igazgató által kijelölt pedagógussal.

A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását az első tanítási héten.

Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri – ha a gyermek nem cselekvőképtelen –, gyermekével közösen gyakorolja.

II.9. Felvétel, átvétel szabályai

II.9.1. Felvétel (gimnázium)

A beiskolázás összhangban van az iskola Pedagógiai Programjával.

A tanév rendjének megfelelően az indítandó képzési kínálatot és lehetőségeket megjelenteti az intézmény a saját honlapján, valamint rögzíti a KIFIR-ben.

- Az iskolavezetés tagjai és a felkért szaktanárok az intézménnyel kapcsolatban álló általános iskolákban, osztályfőnöki órákon, az iskolák szülőértekezletein tartanak továbbtanulási tájékoztatót, illetve, ha lehetőséget kapnak, felkeresik az általános iskolákat (Iskolánkban beiskolázási csoport működik).
- Az általános iskolai felvételre várók az iskola „iskolakóstolgotó” programjára jönnek. Nyílt napokat szervezünk korcsoportonként, ahol tájékoztatókra, óralátogatásokra kerül sor.
- Tantárgyi levelezőversenyt szervezünk általános iskolásoknak, mely a kapcsolatépítést, az iskolánkkal való megismerkedést, annak népszerűsítését is szolgálja. Azon kívül meghívásokat teljesítünk érdeklődő intézmények, szülői csoportok számára, illetve pályaválasztási rendezvények alkalmával.
- Az egyházi szervezésű programokkal összefüggő sportversenyeken veszünk részt.

Jelentkezés, felvételi eljárás

Az intézmény, mint ideológiailag elkötelezett intézmény vallásra vonatkozó előfeltételeket köthet ki, mely szerint előnyt élveznek az azonos eredményt elérők közül azok, akik valamely történelmi egyházhoz (evangélikus, református, katolikus) tartozónak vallják magukat. A tanulmányi és egyéb teljesítési szintet évenként határozzuk meg feltételként. A felvételi eljárásokban a közoktatási szerződés és az egyoldalú nyilatkozat figyelembe vételével járnak el.

A beiratkozás a gyermek személyazonosítására alkalmas, nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági bizonyítvány bemutatásával történik, illetve születési anyakönyvi kivonat alapján. A felvételtől az intézmény igazgatója igazgatóhelyettesei egyetértésével dönt és értesítést küld a jelentkezőnek.

A felvételi eljárással kapcsolatos határidőket és aktuális teendőket az oktatásért felelős miniszter által évente kiadott tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet határozza meg. A felvételtől az iskola dönt az általános iskolai tanulmányi eredmények és a központilag kiadott, egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga eredménye alapján. A felvételtől az intézmény igazgatója egyetértésével dönt és értesítést küld a jelentkezőnek.

Megjegyzések:

- Általános iskolai tanulmányi eredmények: Kizárólag a bizonyítványban, félévi értesítőben (ellenőrzőben) lévő osztályzatok, minősítések (magatartás és szorgalom nélkül). Felvételi vizsga nem szervezhető.
- Középfelsőiskolában helyi felvételi vizsga csak központi írásbeli vizsga mellett, ahhoz kapcsolódva szervezhető, ha a felvételi évet megelőző három év átlagában a jelentkezők száma több mint kétszeresen meghaladja a maximálisan felvehető számát (Knt. 50.§(4)).
- A hat évfolyamos gimnáziumi képzésbe írásbeli és szóbeli felvételi vizsga vagy tanulmányi eredmények és szóbeli elbeszélgetés alapján lehet bekerülni. Az írásbelin a jelentkezőknek magyar nyelvtanból és matematikából kell központilag meghatározott feladatokat megoldaniuk. A szóbelin elbeszélgetésre kerül sor. Lehetőség van az ezekben az osztályokban megüresedő (vagy még betölthető) helyekre a 8. osztályt végzetteknek jelentkezni. Közülük azokat vesszük csak fel, akik be tudnak kapcsolódni az osztály munkájába (előzetes szintfelmérés). Ennek eldöntése

céljából – a felvételi folyamatrészeként – a speciális matematika, illetve biológia tantervű osztályba jelentkezőknek a maradékkal közös – összehasonlító – matematika, illetve biológia versenydolgozatot kell írniuk.

- A gimnáziumi német nemzetiségi oktatásba a nemzetiséghez tartozó, a német nyelvet már korábban tanuló, elsősorban német nemzetiségi oktatásból érkező tanulók kerülhetnek megfelelő nyelvtudással. Az öt évfolyamos kétnyelvű nemzetiségi képzésbe a német nemzetiségi nyelv készség szintű elsajátítására törekvő diákok kerülhetnek, ahol az előkészítő évben folytatott emelt óraszámú oktatás elősegíti a felsőbb évfolyamokon a német nyelven a szaktárgyak oktatását.

II.9.2. A tanulók átvételének szabályai (gimnázium)

- Előzetes megbeszélés és jelentkezés alapján az intézmény igazgatójával történő egyeztetés a lehetőségekről.
- A tanulmányi előélet, a tantervi követelményeknek való megfelelés megállapítása esetleg szaktanár(ok) bevonásával.
- Az átvétel különbözeti vizsgával, évfolyam ismétlésével, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával történhet.

Helyi szabályok:

- A tantervi követelmények összevetésének megfelelően átvétel, vagy szakmai munkaközösségi meghallgatás.
- A meghallgatás vagy különbözeti vizsga anyaga lehet évfolyamra vonatkozó, vagy témakörre.
- A vizsgaanyagot az illetékes szakmai munkaközösség dolgozza ki a beszámolást megelőző - megállapodás szerinti - idővel.
- A tanuló a felkészülési időszakban részt vehet a tanítási órákon megállapodásnak megfelelően.

Az átvételről az illetékesek véleményének figyelembe vételével az igazgató dönt. A tanulót lehetőleg előzetes tanulmányainak megfelelő, ha ez nem lehetséges, továbbhaladási irányával legjobban megegyező csoportba, osztályba kell besorolni a maximális létszámokra vonatkozó törvényes lehetőségek szerint.

Vendégtanulói jogviszony létesítése:

Évfolyam(ok)ra vonatkozó tantervi követelmények teljesítésére vonatkozó kérelmezés esetén. A felvételtől az igazgató jogosult dönteni jogszabályi és egyéb feltételek (pl. folyamatos fekvést igénylő betegség, vagy művészeti iskolai tanulmányok mellett általános tantervű követelmények teljesítése, stb.) mérlegelésével.

II.9.3. A felvétel, az átvétel helyi szabályai az általános iskolába

- Az elsős beiskolázás a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 50. és 51. §-a alapján történik.
- Lehetőséget adunk a szülőknek arra, hogy gyermekük felvételét előzetesen írásban jelezzék. A február és március hónapokban tartott Giliceváró nevű foglalkozások során lehetőséget kapnak a jelentkező óvodások, hogy bepillantást nyerjenek iskolánk életébe, hogy találkozzanak azokkal a tanítókkal, akik várhatóan első osztálytól tanítani fogják őket. Ezen alkalmakkor ismerhetik meg a leendő szülők tanítóink munkáját. Ezt követően megerősíthetik, vagy megszüntethetik jelentkezési szándékukat. Azokat a tanulókat vesszük fel az iskolába, akiket a fentiekben jelzett bemutatkozási időszak után szüleik ebbe az iskolába szeretnének beíratni.
- Az iskolában a tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van, amennyiben az adott évfolyamon/osztályban van betöltetlen férőhely, és amennyiben a szülők vállalják az iskola sajátosságaival együtt járó követelményeket, elvárásokat, és amennyiben gyermekük személyisége megfelel ezeknek. Tanuló és iskola, illetve osztály kölcsönös megfelelésének lehetőségét teremtjük meg azzal a lehetőséggel, hogy felvétel előtt 1-2 napra „vendégtanulóként” fogadjuk a jelentkezőket iskolánkban. A tapasztalatok szülői, tanári megbeszélése, egyeztetése után születik meg a döntés az átvételről.
- Abban az esetben, ha jelentkező tanulmányi átlageredménye jelentősen eltér iskolánk tanulmányi átlagától különbözeti vizsgát kérünk a tanulótól.
- Különbözeti vizsgát kérünk az iskolánkba jelentkező tanulóktól abban az esetben is, amikor az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár.
- A felvételnél vagy átvételnél előnyt élvezhet az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló:

- evangélikus felekezethez való tartozás vagy
- a testvére az adott intézmény tanulója, vagy
- szülője, testvére tartósan beteg, vagy fogyatékkal élő
- Iskolánk nyitott az Alapító Okiratunkban meghatározottaknak megfelelő sajátos nevelési igényű tanulók átvételére. Az iskola jellemzőiről, a nálunk folyó fejlesztési lehetőségekről részletes tájékoztatást adunk a szülőknek. Ismertetjük nevelési elveinket, elvárásainkat. Amennyiben ezek ismeretében, továbbá a szakértői bizottság javaslata alapján a szülő iskolánk mellett dönt, jöhet létre a felvétel, ill. átvétel.

II.10. Elsősegély-nyújtási alapismeretek

Az ember és természet műveltségi területen belül lehet elsajátíttatni.

A **biológia** tantárgynál:

- 9-12. évfolyam: Az ember megismerése és egészsége témakörben
- Szűrővizsgálat, önvizsgálat, védőoltás:
  - Az orvosi ellátással kapcsolatos alapismeretek.
  - Háziorvosi és szakorvosi ellátás, szűrővizsgálatok rendszere.
  - Sugáregészségügyi alapismeretek.
  - Alapfokú elsősegélynyújtási és újraélesztési ismeretek.

A **fizika** tantárgynál:

- Az ember megismerése és egészsége
  - - Az elektromos áram hatása az élő szervezetre. Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

A **kémia** tantárgy esetében

- Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.
- Veszélyjelek, biztonsági előírások szerepe, értelme, teendők egyes mérgezések esetén.

Az osztályfőnöki és testnevelés órán

Fontosabb témák:

- A mentő hívásáról
- Hogyan reagáljunk, ha megkülönböztető jelzést használó járművel találkozunk
- Eszméletlenség

- Az újraélesztés (mellkaskompresszió)
- Idegen test orrba, szájban, fülben
- A sebek fajtái és ellátásuk
- Néhány jellegzetes sérülés és ellátásuk:
  - Gerinctörés, végtagtörések
  - Orrvérzés
  - A has sérülései
  - Az égés és ellátása
  - A fagyás és ellátása
  - Az áramütés
  - Vízi baleset
- A leggyakrabban előforduló mérgezések:
  - Szén-monoxidmérgezés (CO)
  - Szén-dioxidmérgezés (CO₂)
  - Gyógyszermérgezések
  - Benzinmérgezés
  - Alkoholmérgezés

III. HELYI TANTERV

III.1. Az iskolai nevelés-oktatás közös értékei

Az iskolai nevelés-oktatás jelentős anyagi, idő- és energiaráfordításokat igénylő folyamat. Ebből következik, hogy alapvető értéként jelenik meg az iskolai tanítási-tanulási folyamatok hatékonysága és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatósága, hasznossága. Ennek érdekében alapvető cél a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés, a hatékonyság egyik feltétele pedig a modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulószervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá válása.

III.2. Az iskolai nevelés-oktatás alapvető céljai

III.2.1. Az iskolai nevelés-oktatás és szerkezete

Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Az intézmény nappali rendszerben alap és középfokú oktatást végez.

Az intézmény tantervében biztosítja a Nat-ra és a kerettantervre épülő tantárgyi követelmények elsajátítását. .

A nevelés-oktatás 12 évfolyama egységes folyamat, amely három képzési szakaszra oszlik.

Alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1-4. évfolyam;
- 5-8. évfolyam;

Középfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 9-12. évfolyam
- a 6 osztályos gimnáziumi osztályaink a középfokú intézmények közé tartoznak.

Az alsó tagozat (1-4. évfolyam):

A Nat az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

- Az első két évben az ebben életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelése a feladat
- A 3-4. évfolyamon erőteljesebbé válnak - a negyedik évfolyam végére már meghatározóan - az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

A felső tagozat (5-8. évfolyam):

A Nat a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.

Funkciója:

- elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása.
- a 7-8. évfolyam alapvető feladatai már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyosságuk növelése.

A középfokú nevelés-oktatás szakasz:

Funkciója:

- a korábbi képzési szakaszban kibontakozott képességek továbbfejlesztése,
- a készségek és a tudástartalmak elmélyítése és megszilárdítása.
- a munkavállalói szerephez szükséges kompetenciák
- a pályaválasztáshoz kapcsolódó, készségek, fejlesztése.

A középfokú iskola az általános iskola befejezése után (hat évfolyamos gimnázium esetében az általános iskola hatodik évfolyamának elvégzése után) kezdődik, és a tankötelezettség végéig, illetve a középfokú tanulmányok lezárásáig végzi nevelő-oktató tevékenységét.

Feladata - a fiatalok felkészítése:

- a felnőtt társadalomba való beilleszkedésre
- műveltség tartalom biztosítása a felnőtt társadalomba való beilleszkedéshez
- pályaorientáció,
- felkészítés a felsőfokú tanulmányok megkezdésére
- felkészítés a munkába állásra.

III.2.2.1. Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

III.2.2.2. Kommunikációs kompetenciák: idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint

III.2.2.3. Matematikai gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek.

A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

III.2.2.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló

kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

III.2.2.5. Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

III.2.2.6. Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

III.2.2.7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

III.2.2.8. Kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

III.2.2.9. A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

III.2.3. A kiemelt fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelentik meg, így áthatják e pedagógiai folyamatok egészét. E területek – összhangban a kulcskompetenciákban megjelenő ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket. A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- tematizálják a felsőbb évfolyamokon elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretekben folyó egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

III.2.3.1. Az erkölcsi nevelés

- A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az életben elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a Nemzeti alaptanterv – 2012 tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
- Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítésmódokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – kihat egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

III.2.3.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért a tanulók, magyarságtudatukat megőrizve, ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

III.2.3.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A közügyekben való részvétel a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését kívánja. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

III.2.3.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmi hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

III.2.3.5. A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézményeknek a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

III.2.3.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok készítik fel a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek, fiatalok sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

III.2.3.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, melynek része az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények pedagógiai programja, a helyi tanterv külön figyelmet szentel minden tanuló képességbeli és társadalmi különbözőségének. A nevelési-oktatási intézmény alakítsa ki a gyerekekben, fiatalokban a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együttérző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlessze ki a tanulóknál a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

III.2.3.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő,

továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

III.2.3.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére.

Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

III.2.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát.

III.2.3.11. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

III.2.3.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítania:

- hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
- a tanulók csoportban miként működhetnek együtt;
- hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás a kiemelt fejlesztési feladatok a kulcskompetenciákra épülnek.

III.3. Egységes alapokra épülő differenciálás:

Az **aktív tanulás** a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza.

Célja olyan **tanulói kompetenciák** fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben **történő kreatív alkalmazását**.

A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.

Lehetőség szerint:

- a tanulás társas természetéből adódó előnyök kihasználása,
- a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket alkalmazása.
- tanulói együttműködésen alapuló tanulás - pármunka, csoportmunka – együtt végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, tanulói együttműködésen alapuló tanulás / tanulásszervezés

Az eredményes tanulás segítésének elvei

- tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés,

- a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás,
- fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

A differenciált tanulásszervezés jellegzetessége:

- az egyéni rétegmunka vagy
- adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus feladata:

- probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot a tanuló szükségleteinek megfelelően közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti.
- aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását
- digitális technológiával támogatott oktatási módszereket alkalmaz
- a megfelelő tanulási környezetet biztosítja
- külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert).
- együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal – teamtanítás - azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen:
  - tanórákon,
  - témahetek,
  - tematikus hetek,
  - projektnapok,
  - témákhoz szervezett események,
  - tanulmányi kirándulások,
  - iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Tanítási évenként több tanóra megszervezése:

- amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba,

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében:

- a tananyag feldolgozásánál a tantárgyi tartalmaknak tanulói sajátosságokhoz való illesztése.

- egyéni haladási ütem biztosítása
- a differenciált optimális esetben személyre szabott nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazása.

Az **aktív tanulás segítése** a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékosságának típusához igazodó **szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.**

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése, tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait.

A differenciált tanulásszervezés:

- tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítása, fejlesztése
- a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárása,
- esetleges tévedéseinek korrigálása és tudásának átrendeződése
- együttműködő (kooperatív) tanulás technikák, formák.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formái
  - - az osztálymunka,
  - a tanulói együttműködésen alapuló páros/csoportmunka
  - a tanulók
    - tevékenységeinek,
    - önállóságának,
    - kezdeményezésének,
    - problémamegoldásainak,
    - alkotóképességének előtérbe állítását szolgálják.
- a tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében/megoldásában,
- a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, és értékelésben.
- a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztésében.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, tevékenység. A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése, tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, képességeit, érdeklődéseit és tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait.

A tanulásszervezés optimális megoldásához persze nem elég a képzett pedagógus, szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára: könyvekre, nyomtatott tananyagokra, kísérleti felszerelésekre, informatikai programokra, programcsomagokra és más eszközökre. A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontok emelhetők ki:

- Olyan szervezési megoldások előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.
- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásainak, alkotóképességének előtérbe állítása.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazása nélkül nem valósíthatók meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, a tanulási és egyéb

problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatai.

- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést, a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló (pl. komprehenzív) szervezeti formák alkalmazását mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

III.4. A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartókkal, a családdal, a gondviselőkkel, szakmai és civil szervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a kulcskompetenciák bővítése;
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása

Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet:

- az osztálytermek különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához megfelelőek, a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatóak

- illeszkedik az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez,
- nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet nyújt valamennyi tanuló számára
- a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehetnek igénybe,
- hozzáférhetőek a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.
- A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata - a közös célt szem előtt tartva - a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.
- A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.
- A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük.
- A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.
- Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak.
- Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden intézményvezető és pedagógus állandó felelőssége.
- Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv:

- tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse

Fejlesztési célok:

- amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez,
- hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.

Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos.

Különösen fontos:

- hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat.
- Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

A pedagógus fejlesztő tevékenysége:

- kiemelkedően kreatív,
- egy vagy több területen tehetséges,
- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű,
- a sajátos nevelési igényű (SNI),
- beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) - a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel

nem tárt, - ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő tanulók fejlesztésének területén

- a feladat ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, és a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.
- a teamtanítás alkalmazása, - több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozás - közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést,
- a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, és közös értékelésre épül.
- a különleges bánásmódot igénylő tanulók együttnevelése esetében közös a felelősségvállalás
- a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját
- a differenciálás az együttnevelés során
- a rehabilitációs rehabilitációs szemlélet
- a hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedően
- a tanulás-tanítás folyamata speciális szakmai kompetenciák alapján a segítő szakemberekkel együtt valósul meg:
  - gyógypedagógus,
  - gyógytestnevelő,
  - iskolapszichológus,
  - szociális munkás,
  - fejlesztő pedagógus,
  - tehetséggondozó pedagógus,
  - gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere

A tehetséges tanulók tekintetében a tanulási fókuszot és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani.

II.5. Iskolai környezetnevelési program

*„A természet nem ismeri a tréfát,
a természet mindig valóságos, mindig komoly,
mindig szigorú, mindig igaza van;
a hibák és tévedések mindig az embertől valók.”*
Goethe

III.5.1. Célok, feladatok:

A környezeti nevelés elsősorban a fiatalok felkészítése az életre. Ennek keretében szükséges megtanulni, becsülni és kímélni a környezetet, fenntartani teljességét, megismerni a környezetet érintő veszélyeket, valamint ezek elkerülésének és megszüntetésének lehetőségeit – védve és ápolva a társadalom és a környezetkapcsolatát a fenntartható fejlődés bázisán.

A Földnek mi is részesei vagyunk, melyet csak „kölcsonkaptunk” utódainktól. A fenntarthatóság, fennmaradás érdekében olyan szemlélet kialakítása szükséges, melynek elsajátításával mind a társadalom által létrehozott épített környezet, mind az élettelen világ (föld, víz, levegő értékei), mind a bioszféra egészének óvása, megtartása belső attitűdjévé válik diákjainknak. Nemcsak fogyasztói, őrzői is vagyunk értékeinknek.

A Földünket fenyegető globális katasztrófák, a problémák megelőzése és elkerülése az egyén magatartásától, a földi népeiség közös tenni akarásától függ.

A megfogalmazásra kerülő feladatok végrehajtását segíti, hogy iskolánk 2008-ban elnyerte az Oktatási Minisztérium által adományozott Ökoiskola címet.

III.5.2. Tanórai foglalkozások:

Minden egyes iskolánkban tanított tantárgy magában hordozza a célok, feladatok eléréséhez szükséges ismeretek elsajátítását. Az ismeretek alapján az ifjúság részévé, belső mozgatójává válhat a környezettudatos magatartás.

Humán tantárgyak néhány lehetősége:

- anyanyelv, tájnyelv gazdagságának megismerése
- irodalmi alkotások, melyek természetes és mesterséges környezetünk értékeit mutatják be, megláttatják az ember és a természet közötti harmonikus kapcsolatot

- hatékony kommunikációra való törekvés, véleményalkotás, vitakészség
- pozitív érzelmi, intellektuális közeledés kialakítása a tanulóknál a média világából érkező, környezetünket érintő kérdésekhez
- ismerjék fel a természet szépségének megjelenítését a zenében
- érezzék a zene közösségerősítő, teremtő erejét
- legyenek képesek a zenei „környezetszennyezést” felismerni, elutasítani
- fedezzék fel, ismerjék meg a képzőművészet sokszínűségét, formagazdagságát, ábrázolási lehetőségét
- ismerjék fel, hogy a természeti és művészeti szépség rokon, azonos
- értsek, hogy a filozófia történetén keresztül megmutatható az ember és természet egyensúlyának, egységének felbomlása
- tanuljanak meg természetkárosítás nélkül teljes életet élni
- szilárduljon meg társadalmi szolidaritásuk, igazságosságuk
- érezzék, értsek, hogy a tánc, a dráma a természethez való érzelmi kötődés része

Reáltantárgyaink néhány lehetősége:

- ismerjék a Föld biológiai sokféleségét, azok egymásra épülő rendszerét
- alakuljon ki bennük ökológiai szemléletmód, tisztelet a bioszféra egységessége iránt
- ismerjék fel az emberi test, lélek környezet-egészségügyi problémáit, elkerülési, megelőzési lehetőségeit
- önmaguk és valamennyi élőhely iránti felelősségérzés kialakítása
- környezetük szennyező anyagait ismerjék, a velük való munka veszélyeit mérjék fel, törekedjenek ezen anyagok használatának csökkentésére
- értésék egyes technológiák környezetre gyakorolt hatását
- szerezzenek tapasztalatot élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásának eredményét
- erősödjön bennük a környezettudatos magatartás
- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű elemzésére
- törekedjenek a megismerés komplexitására
- sajátítsák el a természettudományos gondolkodáshoz szükséges képességeket
- váljanak képessé a környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatására
- váljanak képessé a környezeti változások magyarázatára
- ismerjék a szervezetünket érő káros fizikai, kémiai hatásokat, tudják ezek kibocsátásának csökkentési lehetőségeit
- mérjék fel annak fontosságát, hogy a környezeti erőforrásokat felelősséggel szabad csak felhasználni
- váljanak ismereteik birtokában tetteik következményeit látó, előre gondolkodó állampolgárrá
- ismerjék meg az alternatív energiahordozókat, forrásokat
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Informatika/digitális kultúra (könyvtárhasználat):

- legyenek képesek Interneten, szakirodalmakban információt keresni, elemezni, értelmezni, következtetéseket levonni
- váljanak képessé a tantárgyakban megismert környezeti összefüggések informatikai módon való feldolgozására, demonstrálására

- használják a világhálót kutatómunkára
- környezeti kérdésekkel kapcsolatos virtuális fórumokat ismerjenek meg, kapcsolódjanak be

Testnevelés:

- győződjenek meg a mozgás jótékony hatásáról
- legyenek tisztában a sport általi, élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, együttműködésben, tolerancia fejlesztésében
- értsék, tapasztalják a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés az egészségre veszélyes

Idegen nyelvek:

- ismerjék meg az idegen nyelv segítségével más országok, népek kultúrtörténeti, természeti értékeit
- sajátítsák el a kommunikáció képességét más nemzetekkel
- ismerjék meg idegen országok természeti szépségeit, értékeit
- ismerjék meg környezet-természetvédelmi problémáikat, azok megoldására kialakított, létrehozott lehetőségeket

III.5.3. Nem hagyományos tanórai formák:

Évente megrendezésre kerülő „Témahét”-hez kapcsolódó rendezvény, ami tablók, kiállítás elkészítését, valamint az adott témakörében lebonyolított versenyt is jelenti. A rendezvényhez kapcsolódó az adott témában tartott előadásnak is aktív részesei diákjaink.

A speciális képzési formák, az „AJTP program” délutáni foglalkozásai, hétfélig bennmaradásai országunk kultúrtörténeti, természeti értékeinek megismerését teszik lehetővé, ezzel olyan élményt biztosítva, mely a környezettudatosságot erősíti, fejleszti diákjaikban.

A 10. évfolyamon egységesen kiinduló tehetséggondozó foglalkozások teret biztosítanak az ökológiai szemléletmód, környezeti érzékenység kialakítására, fejlesztésére.

Diákjaink pályázatokon való részvétele, versenyeken, vetélkedőkön való indítása a célok, feladatok rendszerében megfogalmazottakat erősítik.

Alkalmanként a kollégisták tavaszi és őszi nagytakarítást végeznek a kollégium zöldövezetében.

Eszközök:

- ismerethordozók az iskolai könyvtárban nagy választékban állnak diákjaink és tanáraink rendelkezésére,
- számítógép parkunk valamennyi diákunk számára hozzáférhető, iskola időn túl is lehetőséget biztosít informatikai jellegű munkák elvégzésére,
- jól felszerelt, EU szabványnak megfelelő biológia-kémia laborunk számos vizsgálat elvégzéséhez nyújt lehetőséget,
- faliképeink, plakátjaink folyamatosan a tanulók általi tanulmányozást teszi lehetővé,
- könyvtárunk videó gyűjteménye – mind magyar, mind idegen nyelven – élményközelivé hozza a természet értékeinek bemutatását.

Iskolai környezet:

Intézményünk környezete, parkosítása, tereinek kialakítása nagyban hozzájárul az ott dolgozók és tanulók életmódjának környezettudatosabbá válásához, alakításához.

A gimnázium és a kollégium külső udvarának, parkjának folyamatos karbantartását technikai dolgozóink látják el.

III.6. Egészségnevelési program

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket és készségeket bővíti az egészségmegőrzés érdekében. Az iskola és az óvoda az a színtér, melyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

III.6.1. A program célja:

Az iskolai nevelés-oktatás keretein belül a tanulók motiválása az egészséges életmód kialakítására és segítése ennek a magatartásformának a kialakításában, szinten tartásában. Az ismeretek átadása és a példamutatás révén gátolja a káros szenvedélyek kialakulását, csökkentse a már kialakulóban lévő rossz szokásokat. A diákok óvják és védjék egészségüket!

- Segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.

- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a gyermekek, tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Neveljen az egészséges és biztonságos környezet kialakítására.
- Valósítsa meg a mentálhigiénés nevelést
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

A program kiemelt feladatai:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében,
- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a táplálkozás,
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás,
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

III.6.2. Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák:

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órákon, délutáni és esti tömegsporton, edzéseken (kosárlabda, kézilabda, atlétika stb.) való részvétel,
- gyógytestnevelésen való részvétel, akiknek az orvosi szűrés után indokoltá válik,

- versenyeken való részvétel a DSE támogatásával (atlétika versenyek, labdajátékok, városi futóverseny),
- egészségnevelési kapcsolatos iskolai, megyei és országos vetélkedőkön való részvétel ("Szenvedélyünk az egészség", Csecsemőgondozó verseny, Egészségnevelési verseny stb.),
- a kollégiumban esti sportfoglalkozásokon való részvétel lehetősége (aerobik, futball, atlétika stb.),
- életmód, életvitel, háztartási ismeretek, illetve önismereti foglalkozás,
- egészséges életmóddal kapcsolatos rendezvények (egészség nap)

Iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő, pszichológus) munkája:

- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrő vizsgálata (belgyógyászati, szemészeti, fülészeti és védőnői szűrések)
- iskolaorvosi rendelés, védőnői, ápolói ügyelet

III.6.3. Drogstratégia

III.6.3.1. Célmeghatározás:

Az iskolai drogstratégia azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai és egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drogmegelőzési programban konceptualizálódik, és az elsődleges drog-prevenció megvalósítását valamint a másodlagos drog-prevenció elősegítését célozzák.

Iskolánkon belül szeretnénk egységes egészségfejlesztési szemléletmódot kialakítani, amelyben nagy szerepet kap a drog prevencióval kapcsolatos ismeretek bővítése, valamint a kölcsönösen egymásra ható, készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában.

Tevékenységünk további célja, hogy segítsük a tanulók egészségmegőrző szokásainak kialakulását, és vonzóvá tegyük a káros szenvedélyektől mentes életet.

A tantestületben és a szülők körében is egységes egészségfejlesztési szemléletmód formálására van szükség.

Ennek érdekében fontosnak tartjuk:

- a szülőkkel való szoros kapcsolattartást
- a pedagógusok közötti együttműködést
- a tantestület drog-prevenációs ismereteinek gyarapítását, módszereinek gazdagítását
- osztályfőnöki órák keretében drog-prevenációs foglalkozások tartását.

A foglalkozások a következő készségfejlesztési területre épülnek:

- érzelmek alkotó kezelése
- a stressz-kezelés
- önismeret
- önbecsülés megerősítése
- a célok megfogalmazása és kivitelezése
- konfliktuskezelés
- a problémamegoldás
- a döntéshozás
- a kortárs csoport nyomásának kezelése
- a segítségkérés és a segítségnyújtás módjainak megismerése
- az elutasítási készségek fejlesztése (nemet mondás)
- az üzenetek jelentésének megfejtése (tartalmazza a kommunikáció verbális és nonverbális módszereit, valamint a rejtett kommunikáció káros hatásait is felfedi)

Az iskolai drogügyi koordinátor szerepe, feladata:

- A drogügyi koordinátor "kiválasztódása", felkészülése. A Nemzeti Stratégia meghatározza a drogügyi koordinátori feladatok ellátására a lehetséges jelöltek körét. A lokális viszonyok ismeretében (szakmai affinitás, önkéntes feladatvállalás, tanári továbbképzések, sajátélményű tréning) ezt a feladatot a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ által biztosított iskolai szociális segítő látja el.
- Feladata: az iskolai kábítószer-ellenes stratégia koordinálása, a megfelelő információ biztosítása a tanárok, a diákok és a szülők felé.
- Az iskolán kívüli segítő szervezetekkel való kapcsolattartás.
- A drogügyi koordinátor az iskolai- és szakmai vezetéssel együtt alakítja ki a preventív szemléletet.
- Felvállalja, hogy a megfelelő fórumokon a téma ismertté tétele mellett deklarálja a probléma időszerűségét.

- Feltérképezi a segítőkapcsolatok szintereit és kapcsolódási pontjait:
  - Szülők (család)
  - Iskolaszék (szülői munkaközösség)
  - Iskolaorvos
  - Helyi, ill. regionális iskolák drogügyi koordinátorai
  - Gyermekjóléti Szolgálatok
  - Védőnő
  - Rendészeti szervek
  - Kortárssegítők

III.6.3.2. A drogmegelőző foglalkozások megvalósításának szinterei

Iskolai programok

Tanórai foglalkozások

- Szaktárgyi órák témafeldolgozása. Minden tantárgynak van konkrét kapcsolódási pontja az egészségfejlesztéshez és így a drog-prevencióhoz.
- Osztályfőnöki órák. Ismeretátadás, interaktív gyakorlatok, esetelemzések.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások (sportfoglalkozások, Internet stb.)
- Egészségnap vagy drog-prevenációs nap

Iskolán kívüli tevékenységek

- Kirándulások, túrák, sportprogramok
- Kortárssegítő képzés

Program- formák

- Filmvetítés
- Versenyek, vetélkedők, pályázatok
- Szakkörök, kortársképzés
- Kiscsoportos beszélgetések
- Iskolarádió
- Túrák, kirándulások
- Könyvtár
- Internet
- Diák-önkormányzati programok

III.6.3.3. Területei

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
- Öltözködés,
- Higiénia, tisztálkodás
- Krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, dohányzás) elkerülése
- A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás, a harmonikus családi élet szerepe az egészségmegőrzésben
- Az egészséges környezet jelentősége
- Ésszerű napirend kialakítása és az idő beosztása
- A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- Önismeret és az egészségi állapot ismerete

Szűrővizsgálatok: Általános szűrővizsgálatok minden tanévben

III.6.3.4. Az egészségnevelés szinterei:

Minden tanulót egyformán érintő elemek

Az iskolai környezet nevelő hatása:

- A tanterekben és a folyosókon növények elhelyezése, tiszta környezet, megfelelő világítás, friss levegő biztosítása, a szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése (papírgyűjtő kihelyezése)
- A tantermek padjai megfelelő magasságúak legyenek az egészséges testtartás kialakításához
- Az udvar balesetmentességének és tisztaságának biztosítása
- Ülőpadok elhelyezése az udvaron a szünetekben történő levegőzéshez, pihenéshez, tanórák udvari megtartásához
- A pedagógusok és dolgozók példamutató magatartása öltözködésben, káros szenvedélyek kerülésében (az épületen belül és az udvaron is tilos a dohányzás)
- Ösztönzés szóval és példával az egészséges életmód napi kialakítására (az évszaknak megfelelő, kényelmes öltözködés, otthoni reggelizés stb.)
- Az iskolai büfében egészséges élelmiszerek árusítása

- Az iskolarádió rendszeres híradása a különböző sportversenyekről, sportfoglalkozásokról, egészségmegőrzéssel kapcsolatos programokról, hírekről

III.6.4. Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés tantárgyakba építve

Osztályfőnöki óra

Ajánlott témák: egészséges táplálkozás, egészséges környezet, megfelelő öltözködés, önismereti foglalkozások, barátság, szerelem, családi életre nevelés, káros szenvedélyek elkerülése

Biológia óra

Az ember szervezete és egészsége

Testnevelés óra

A testnevelés és sport célja, hogy az iskola egységes nevelő-oktató munkájának szerves részeként a testkultúra eszközeinek (testgyakorlatok, mozgásos játékok, sportági tevékenységek és az ezekhez kapcsolódó intellektuális ismeretek), valamint a természet egészségfejlesztő tényezőinek együttes hatásával járuljon hozzá, hogy a tanulók életigenlő, az egészséget saját értékrendjükben kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak. Ismerjék motorikus képességeik szintjét, a motorikus képességek fejlesztésének és/vagy fenntartásának módját, a mozgásos játék, a verseny örömét, és igényeljék azt. Becsüeljék meg társaik teljesítményét, sajátítsák el az elvárható mozgáskultúrát, ismerjék a testnevelés és sport egészségügyi és prevenciós értékeit. Váljon a rendszeres fizikai aktivitás magatartásuk részévé. A testnevelés és sport felkészít az élet- és munkanehezségek elviselésére, a kapcsolatteremtő képesség fejlesztésére, a szolidaritás, a tolerancia és a fair play szellemének megismertetésére is. Az ember biológiai és pszichikai természetéről ismereteket, meggyőződéseket, értékítéleteket alakít ki. Képesé tesz a környezetben végbemenő változások egészségügyi jelentőségének értékelésére, egyben összhangot teremt az egyéni tevékenység és életmód között.

Higiéniiai szokások alakításával az egészségfejlesztési eljárások, módszerek megismertetésével szükségleteket fejleszt az egészség megőrzése és fenntartása érdekében.

Testi nevelés nélkül egészségnevelés nem létezik.

A tanulók a testnevelés órákon olyan mozgásformákat ismernek meg, amelyek által egészségesebbé, edzettebbé válhatnak. Amennyiben megtetszik neki egy mozgásanyag, a későbbiekben akár versenyszinten is űzheti és beépül az életébe.

Az a tanuló, aki eljut arra a szintre, hogy érdemes a sporttal foglalkozni, könnyebben fog nemet mondani a káros szenvedélyekre és a szabadidejét is hasznosabban tudja eltölteni.

Megismerkednek az órákon a sportági szabályokkal, ezáltal alkalmassá válnak arra, hogy szabadidejükben is hatékonyan tudják űzni az adott sportágat.

A foglalkozásokon megtanulják a helyes testtartást, helyes végrehajtást, megtanulják összerendezni, koordinálni mozgásukat.

A testnevelés órákon állandóan szükség van hibajavításra, mert így elkerülhető a rossz mozgásformák beidegződése.

A bemelegítés fontos része az órának, hisz ráhangolja a szervezetet az óra fő részére és megakadályozza sérülések kialakulását. Ha a tanuló ezt megszokja, bármikor alkalmazni fogja mielőtt mozogni kezd.

A testnevelés órák anyagába beépül a gyógytestnevelés gyakorlat anyaga (gerinctorna, lábboltozat-javító gyakorlatok, stb...).

Megismerkedik azokkal a gyakorlatokkal is, amelyek ellenjavalltak, végzésük sérüléshez, balesethez, mozgáskárosodáshoz vezethet.

A testnevelés órán, amikor levetkőzve látjuk a gyermekeket, lehet észrevenni esetleges mozgásszervi zavarokat, deformitásokat is. Ebben az esetben a megfelelő szakemberhez irányítjuk a tanulókat, aki kiválasztja számára a legmegfelelőbb mozgásformát (gyógyúszás, gyógytestnevelés, stb...).

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A 20/2012. EMMI rendelet 81.§-a kimondja, hogy

„ (1) Az iskola a pedagógiai programjában meghatározott mérési időszakban és mérési módszer alkalmazásával tanévenként, valamennyi évfolyamára kiterjedően, a nappali oktatás munkarendje szerint felkészülő tanulók részvételével megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát. A mérés, vizsgálat lefolytatható egyszeri alkalommal és megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakra is. A tanulók fizikai

állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskola testnevelés tantárgyat tanító pedagógusa végzi.

(1) Az (1) bekezdés szerint lefolytatott mérés, vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző pedagógus a mérésben érintett tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíti, az eredményeket a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokkal közösen elemzi és meghatározza a tanuló fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.”

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Versenyek
- Egészségnevelési akciók
- Előadások

III.6.5. Az egészségnevelést segítő módszerek

- Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás
- Az ismeret átadása iskolai felvilágosító előadások, videofilmek, tájékoztató füzetek segítségével.
- Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciákat fokozó foglalkozások
- Csoportos közösségépítés, játékok, viták.
- Kortárshatásra építő módszerek
- Kiképzett kortárssegítők közvetítésével juttatni el az egészségfejlesztés üzenetét a középiskolás tanulókhoz

III.6.6. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők

Belső résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, biológia tanárok, iskolaorvos

Külső partnerek: Ifjúsági Egészségügyi Szolgálat, szakrendelők, Magyar Ifjúsági Vöröskereszt helyi szervezete.

Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, Nevelési Tanácsadó, Sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők, ÁNTSZ

III.7. Az iskola értékelés és vizsgarendszer

III.7.1. Értékelés

Az ismeretek számonkérése hagyományos formában, hagyományos értékelési kategóriák szerint történik.

Az emelt órán szerzett jegyekből a szaktanárok egy félévi, illetve egy év végi osztályzatot alakítanak ki.

III.7.1.1. Értékelésről adott információ

A minisztérium által rendszeresített nyomtatványokat használjuk:

- e-napló (melybe a szaktanár, osztályfőnök ír)
- tájékoztató füzet
- törzslap (osztályfőnök tölti ki)
- bizonyítvány (év végi, érettségi)

A Nemzeti köznevelési törvény 54. §-ának megfelelően a pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen, érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Kivételt képeznek ez alól az 1-2. évfolyam tanulói (Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, vagy felzárkóztatásra szorul). Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmező eszköz.”

Alapelvünk, hogy az értékelés legyen folyamatos, egyértelmű, konkrét, ösztönző hatású és feleljen

Alapelveink megvalósulásához a tanév elején a tanuló és a szülők tudomására hozzuk minden tantárgy követelményét. Az egységes követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani.

A tanulók értékelése az általános iskola 1-4. évfolyamán

Intézményünk Pedagógiai Programjának mellékletében lévő helyi tantervek tartalmazzák a tantárgyak évfolyamonkénti követelményeit, tantárgyankénti követelményeket.

Iskolánkban az első évfolyam szövegesen, majd osztályzatokkal értékelik a pedagógusok a tanulók munkáját.

A 2-4. évfolyamban év közben jeggyel történik a tanulmányi munka értékelése.

Az értékelést a gyermeket tanító pedagógusok végzik, a félévi és év végi szöveges értékelést az osztályfőnök adja ki a tanulóknak. Magatartás és szorgalomnál az összes pedagógus értékeli, aki a tanulót tanítja.

A szöveges értékelés:

- minősítés - központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat,
- összhangban van a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között,
- rendszeres és folyamatos értékelés jellemzi,
- személyre szóló és ösztönző jellegű ,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be,
- konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját,
- nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára,
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be.

Iskolánkban a diagnosztikus és a formatív értékelésre helyezzük a hangsúlyt:

Formatív értékelés (fejlesztő, formáló)

- Funkciója:
  - visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz;
  - a hibák azonosítása a tananyagon belül a megoldási módok kialakítása céljából

Az értékelés időpontja: az oktatás során

Az értékelés tárgya: kognitív területek

Diagnosztikus értékelés

- Funkciója:
  - az előzetes készségek és tudás felmérése,
  - a tanulók jellemzői alapján a tanítási mód kiválasztása,
  - tanulási problémák esetén az okok meghatározása,
  - kiinduló állapot értékelése, feltérképezése

Az értékelés időpontja: a szakasz elején/végén tanulási problémák esetén a probléma felmerülésekor.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelésében helyet kap a **szummatív értékelés** is, melynek

Funkciója: a tanulók minősítése

Az értékelés időpontja: a szakasz végén

Az értékelés tárgya: általában kognitív, a műveltségterülettől függően.

Az általános iskola alsó tagozatán alkalmazott %-os értékhatárok	
%	érdemjegy
91% - 100%	jeles
76% - 90%	jó
51% - 76%	közepes
34% - 50%	elégséges
0% - 33%	elégtelen

III.7.1.2.

**Az 5-12. évfolyamos tanulók értékelésének, számonkérésének követelményei és formái.
A tanulók írásbeli beszámoltatásának rendje és korlátai**

Értékelési-ellenőrzési alapelvek

A tanulók szóbeli értékelése:

A tanuló tanulmányi munkáját, magatartását, szorgalmát az osztályban tanítók félévenként értékelik. A tanulók egyéni teljesítményét a szülő kérésére szóban, szóvegesen értékeljük szülői értekezleten, fogadóórán, egyéni megkereséskor, stb.

A gyerekekkel együtt töltött időben a tanár rendszeresen megerősíti, segíti tanítványait.

A tanulók szöveges értékelése írásban:

- az igazgató, osztályfőnök és a szaktanár dicséretei és elmarasztalásai,
- az írásbeli munkához írt vélemény,
- a heti 1 óránál kisebb óraszámú tárgyak (modulok) értékelése félévkor: megfelelt, nem felelt meg;

A tanulók érdemjegyekkel történő értékelése

A tanulókat év közben érdemjegyekkel értékeljük. A modul tantárgyak esetében, ha integráltuk a modult, a tantárgyban jelenik meg a jeggyel történő évközi értékelés.

A szóbeli és írásbeli érdemjegyek száma heti óraszám másfélszerese félévenként

Elvárás az érdemjegyek adásánál:

- Az osztályzatok tükrözzék a tanulók tudását.
- Csak a követelményrendszerben és a tantervben előírtakat értékeljük.
- Fontos az érdemjegyek súlyozása – szóbeli, dolgozat, témazáró, belső vizsga stb.

Az értékelésnél figyelembe vesszük, a mért teljesítmény objektív értékét, valamint hogy mennyit fejlődött a tanuló az előző értékelés óta.

Az évközi értékeléskor legfontosabb alapelv, hogy félévkor, illetve év végén az osztályzatok száma egy adott tantárgyból el kell, hogy érje félévkor a heti óraszám másfél, illetve év végén a heti óraszám háromszorosát. Ha az így kapott szám tört, akkor a kerekítés szabályait alkalmazzuk.

Egy félévben - amennyiben a tantárgy osztályozandó, illetve az osztályozásról a helyi tanterv rendelkezik - minimum két írásbeli munka értékelése kell, hogy megtörténjen. Ennek formái a szokásos pedagógiai elvekkel megegyező összegző értékelés, egy-egy témakör, illetve rész témakör tudásának mérése.

Közbülső értékelés: egy-egy témakör tanítása közben zajlik.

Diákjaink számára háziversenyeket rendezünk, illetve részt veszünk országos, regionális, és megyei versenyeken.

Az éves munkatervben rögzítetteknek megfelelően évfolyam szintű belső méréseket végzünk.

Részt veszünk az országos mérési projektekből. Összehasonlítást végzünk az országos standarddal.

III.7.1.3. A számonkérés formái

Írásbeli munka:

- dolgozat
- házi feladat
- konkrét tanórai tevékenység értékelése

Szóbeli munka:

- szóbeli felelet
- kiselőadások
- házi feladat
- konkrét tanórai tevékenység értékelése

III.7.1.4. Osztályzással, értékeléssel kapcsolatos rendelkezések

- a tanuló értékelése és osztályozása legyen folyamatos, és reális,
- dolgozat elmulasztása nem értékelhető osztályzattal,
- az osztályzatokat az osztályzást követően a tanulókkal minden esetben közölni kell,
- a szaktanár személyes felelősséggel értékeli a tanuló teljesítményét,
- ha a tanuló minősítéséhez nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű érdemjegy (a 3.6.3. bekezdésben meghatározott érdemjegyek számának legalább 51%-a), akkor az osztályban tanítók testülete dönt az osztályozhatóságról, illetve osztályozó vizsgára való bocsátásról, szükség esetén a tanuló előmeneteléről, magatartásáról
- az osztályban tanító tanárok konferenciáján kialakult véleményről az iskola tájékoztatja a szülőt,
- a tanulók teljesítményének értékelése,
- a szülők tájékoztatása hagyományosan, félévkor ellenőrzőbe, év végén bizonyítványba írt jegyekkel történik,
- az elégséges osztályzat eléréséhez min. 2,0 átlag szükséges
- a célnyelven tanított szaktárgyak érdemjegyét a tárgyi tudás határozza meg, de a nyelvileg érthetetlen írásbeli és szóbeli teljesítmény minősítése elégtelen,
- amennyiben a célnyelvű szaktantárgy számonkérése során az adott feladat nyelvhasználat nélkül is megoldható, de kritérium a célnyelv használata, úgy értékeléskor a nyelvi teljesítmény -a nyelvtani hibák figyelmen kívül hagyása mellett- az osztályzatba beszámítható

- az egyes tantárgyak értékelése érdemjeggyel, illetve osztályzattal történik az ötfokozatú skálának megfelelően. Kivétel ez alól az AJTP 3.1.5. bekezdés szerinti tantárgyai ill. a 12. évfolyam életvitel tantárgya.

III.7.1.5. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

Négy évfolyamos osztály nyelvi előkészítő évfolyammal

A **nyelvi előkészítő évfolyam végén** a diákok egy szintfelmérő vizsgát tesznek, mely a KER szerinti A2/B1 tudásszintet méri. A szóbeli és írásbeli vizsgán mind a négy készség mérése megjelenik. A szintfelmérő vizsga értékelése készségenként a következő:

0 – 24 %	elégtelen	
25 – 39 %	elégséges	valamint A1 szint
40 – 59 %	közepes	valamint A2 szint
60 – 79 %	jó	valamint A2+/B1- szint
80 – 100 %	jeles	valamint B1

A vizsgán elért eredményeik alapján a diákok készségenként osztályzatot kapnak, amelyek egy témazáróval egyenértékűek. Ezen kívül, hogy tisztában legyenek nyelvtudásuk szintjéről, egy értékelő lapot kapnak, amelyen szerepel a készségenként elért százalékos eredmény valamint a vizsga egészére vonatkozó KER szerinti nyelvtudás szint.

A jogszabályi előírások miatt javasolhatjuk, hogy azok a tanulók, akik a nyelvi előkészítő év végén nem érik el az A2-es nyelvi szintet, az általános tantervű osztályban folytassák tanulmányaikat.

A **10. évfolyam végén** a diákok egy szintfelmérő vizsgát tesznek, mely a KER szerinti B2 tudásszintet méri. A szóbeli és írásbeli vizsgán mind a négy készség mérése megjelenik. A szintfelmérő vizsga értékelése készségenként a következő:

0 – 24 %	elégtelen	
25 – 32 %	elégséges	
33 – 46 %	közepes	
47 – 59 %	jó	B1 - szint
60 – 100 %	jeles	B2 - szint

A diákok a nyelvtudásuk szintjéről egy értékelő lapot kapnak, amelyen szerepel a készségenként elért százalékos eredmény valamint a vizsga egészére vonatkozó KER szerinti nyelvtudás szint.

9-12. évfolyam:

Az értékelés minden tantárgy esetében osztályzattal történik.

A továbbhaladás feltételei:

Intézményünk Pedagógiai Programjának mellékletében lévő helyi tantervek- tartalmazzák a tantárgyak évfolyamonkénti fejlesztési követelményeit, tantárgyankénti követelményeket.

A helyi tantervben szereplő, kötelező és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

Két tanítási nyelvű osztályok:

9/kny

Az értékelés minden tantárgy esetében osztályzattal történik.

A továbbhaladás feltételei:

Az alább felsorolt öt részjegyből legalább négy elégségesnél jobb, és a helyi tantervben szereplő, kötelező tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

- A - célnyelv év végi osztályzata
- B - írás év végi osztályzata
- C - társalgás év végi osztályzata
- D - év végi B1 szintű írásbeli vizsga vizsgajegye
- E - év végi B1 szintű szóbeli vizsga vizsgajegye

A fentiek alapján az év végi értékelés szöveges. Az alkalmazott záradék szövege a továbbhaladás feltételeinek teljesítése esetén:

„Javasoljuk, hogy tanulmányait a magyar-német két tanítási nyelvű ágba folytassa”

Az alkalmazott záradék szövege a továbbhaladás feltételeinek nem teljesítése esetén:

„A továbbhaladás feltételeit nem teljesítette, célnyelv (A), írás (B), társalgás (C) tantárgyakból javító vizsgát tehet, az írásbeli (D), a szóbeli (E) vizsgát megismételheti.”

A záradékba csak a megfelelő vizsgarész kerül beírásra.

A javító vizsga nem teljesítése, illetve sikertelen javító vizsga esetén, valamint másik osztályba történő átvételkor alkalmazandó záradék:

„ Tanulmányait nem folytathatja a magyar-német két tanítási nyelvű ágba”

Aki nem folytathatja tanulmányait a két tanítási nyelvű ágba az évet ismétélhet, vagy átvethető másik osztályba. Az átvétel feltételeiről az igazgató dönt.

10. évfolyam

A második félév elején a diákok B2-es szintű szintfelmérő vizsgát tesznek. Az elért eredmény alapján készségenként (olvasott szövegértés, hallott szöveg értése, íráskészség, beszéd-készség) érdemjegyet kapnak.

0 – 32%	elégtelen
33 – 54 %	elégséges
55 – 69 %	közepes
70 – 84 %	jó
85 – 100 %	jeles

12. évfolyam

Az utolsó évfolyamon a tanulók DSD II vizsgát tesznek. Az elért eredmény alapján készségenként (olvasott szövegértés, hallott szöveg értése, íráskészség, beszéd-készség) érdemjegyet kapnak. Az értékelés a mindenkori vizsgaszabályzatot követi.

A jó és jeles érdemjegyű tanulóknak a vizsga kötelező, az ennél gyengébb eredményt elért tanulóknál szaktanári ajánláshoz kötött.

9-12. évfolyam

A helyi tantervben szereplő, kötelező, és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat.

Arany János Tehetséggondozó Program:

9. előkészítő évfolyam

Félévi, és év végi osztályzat a következő tantárgyak esetén kerül a bizonyítványba: magyar nyelv és irodalom, angol nyelv, matematika, informatika, testnevelés.

Szöveges értékelést „részt vett” bejegyzéssel az AJTP foglalkozási egység foglalkozásai (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) esetében alkalmazunk.

A természettudományos alapismeretek és a komplex humán ismeretek tantárgyak esetén a szöveges bejegyzés: megfelelt, jól megfelelt, dicséretes.

A továbbhaladás feltételei:

- osztályozott tantárgyak esetén legalább elégséges osztályzat
- egyéb tantárgyak esetén részt vett, illetve legalább megfelelt értékelés

9-12. évfolyam

Intézményünk Pedagógiai Programjának mellékletében lévő helyi tantervek- tartalmazzák a tantárgyak évfolyamonkénti fejlesztési követelményeit, tantárgyankénti követelményeket.

A helyi tantervben szereplő, kötelező, és választott tantárgyak vonatkozásában legalább elégséges év végi osztályzat, valamint az AJTP foglalkozási egység foglalkozásai (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) esetében részt vett bejegyzés.

III.7.1.6. Az otthoni felkészülés elvei és korlátai

Általános iskola

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Az első-második évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak szóbeli házi feladatot, csak írásbeli gyakorlást.
- A 3-8. évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére - a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl - nem kapnak írásbeli házi feladatot.
- Nyári szünetben a következő évfolyamra előírt kötelező olvasmány elolvastatható.

Gimnázium

Tanulóink programunkban megfogalmazott szintnek megfelelő felkészítése során alapelvnek tekintjük, hogy felkészülten, használható tudás birtokában vegyenek részt a tanórákon. Ennek egyik feltétele a rendszeres otthoni, illetve kollégiumi felkészülés.

A szaktanár joga, hogy az elsajátítandó tananyag, a csoport összetétele, illetve az elérni kívánt cél ismeretében megszabja a házi feladatok mennyiségét és milyenségét.

- Házi feladat mind hétköznapokra, mind hétvégére adható, formájának igazodni kell az iskolai beszámoltatás formáihoz.
- A szaktanár joga, hogy az elsajátítandó tananyag, a csoport összetétele, illetve az elérni kívánt cél ismeretében megszabja a házi feladatok mennyiségét és minőségét.

- A szaktanár kötelessége, hogy a házi feladatok kijelölésekor figyelembe vegye a tanulók heti kötelező óráinak magas számát.

III.7.1.7. A félévi értesítő és az év végi bizonyítványok kiadásának rendje

Félévkor: a félévi zárást követő első osztályfőnöki órán, de legkésőbb a tanév rendjében meghatározott időpontig az osztályfőnök osztja ki a bizonyítványokat.

Év végén: a nem végzős tanulók a tanévzárón, a végzős tanulók az érettségi **bizonyítványukkal együtt kapják meg bizonyítványukat az osztályfőnöktől.**

Az osztályfőnök akadályoztatása esetén az általa, vagy az igazgató által megbízott, az osztályban tanító pedagógus osztja ki a bizonyítványokat.

III.7.1.8. Magatartás - szorgalom értékelésének és minősítésének

Követelményei

A magatartás és szorgalom értékelése, minősítése az osztályfőnök feladata az osztályban tanító tanárok véleményének kikérése mellett.

III.7.1.8.1. Magatartás

Példás: az, aki közösségi feladatokat önként vállal, illetve a rábízott feladatokat felelősséggel, pontosan, megbízhatóan elvégzi. Osztályfőnöki figyelmeztetéssel, vagy attól súlyosabb büntetéssel rendelkező tanuló nem lehet példás magatartású.

Jó: a közösségi feladatok vállalásában és elvégzésében lehet rá számítani, de kevésbé vállalkozó; munkáját kontrollálni kell; egyéni érdekeit össze tudja egyeztetni a közösség érdekével. Igazgatói figyelmeztetéssel, vagy attól súlyosabb büntetéssel rendelkező tanuló nem lehet jó magatartású.

Változó: az alapvető viselkedési normáknak eleget tesz, a közösségi feladatok iránt és társaival szemben közömbös, igazgatói intővel, vagy attól súlyosabb büntetéssel rendelkező tanuló nem lehet változó magatartású.

Rossz: a közösségi feladatokhoz, illetve a közösséghez való viszonya erősen kifogásolható; véleménynyilvánításával, cselekedeteivel a közösséget károsan befolyásolja.

A magatartás jegyek megállapításánál figyelembe kell venni az iskolai házirend ide vonatkozó rendelkezéseit is.

III.7.1.8.2. Szorgalom

A szorgalom értékelésének főbb elvei:

- egyéni képesség és teljesítmény összhangja,
- életkori sajátosság, külső körülmények,
- tantárgyak viszonylatában, illetve tantárgyakon belüli teljesítmény egyenletessége,
- ha a tanuló adott időszakban kiemelkedő teljesítmény eléréséért dolgozik (pl. tanulmányi verseny, nyelvvizsga), és ezalatt más tantárgyakból képessége alatt teljesít, akkor ez a "hullámozás" negatív irányban nem befolyásolhatja a tanuló szorgalom minősítését abban az esetben ha, a szaktanárral megbeszélte időpontra hiányosságait pótolja.

A szorgalom minősítésénél figyelembe kell venni:

- a kötelességtudatot,
- a rendszerességet, pontosságot,
- az órai aktivitást,
- az iskolai, otthoni munkát,
- a hiányok pótlását.

Példás: az, aki a képességeinek legjobban megfelelő (választott) tárgyakból kiemelkedő, a többiből képességét megközelítő egyenletes teljesítményt nyújt, vagy aki képességeihez mérten minden tantárgyból egyenletes teljesítményt nyújt. Aki egy tárgyból bukik, nem lehet példás.

Jó: az, aki a képességeinek legjobban megfelelő (választott) tárgyakból kiemelkedő, más tárgyakból jóval képességei alatt teljesít, vagy teljesítménye képességeihez mérten hullámozó. Aki két tárgyból bukik, nem lehet jó.

Változó: az, aki jóval képességei alatt teljesít. Három, vagy több tantárgyból bukott tanulónak nem lehet változó a szorgalma, csak hanyag

Hanyag: aki munkavégzésében a képességei és körülményei adta lehetőségeket messzemenően nem használja ki.

III.7.2. Országos kompetenciamérés

Az országos kompetenciamérés a tanév rendje szerint kerül minden évben lebonyolításra. A mérésben teljes évfolyamok vesznek részt.

Az országos kompetencia mérés a 8. és a 10. évfolyamos tanulók matematikai eszköztudását és szövegértési képességeit vizsgálja. A tesztek célja annak felmérése, hogy a tanulók milyen mértékben képesek matematikai eszköztudásukat és szövegértési képességeiket a tanulmányaik során és a hétköznapjaikban alkalmazni.

Az idegen nyelvi mérésben minden, első idegen nyelvként angol vagy német nyelvet választó 8. évfolyamos tanuló részt vesz.

A mérés a teljesítményeket nemcsak abszolút skálán mutatja be, hanem iskolánk értékes pedagógiai teljesítményét is láthatóvá teszi a hátrányos helyzetű, de tehetséges tanulók esetében a hozzáadott pedagógiai érték megmutatásával.

Az eredmények értékelésére, és az abból fakadó feladatok jogszabályban előírtak szerinti meghatározására tantestületi értekezleten kerül sor. Az értékelés és a feladat-meghatározás során kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eredményeire, illetve eredményük szükség szerinti javítására. A kompetencia mérés eredményei alapján a munkaközösségek fejlesztési tervet készítenek és fejlesztik azokat a tanulókat, akik nem érik el a korosztályuknak megfelelő teljesítményszintet.

III.8. A választható tantárgyak, foglalkozások, és a pedagógusválasztás szabályai

A középiskolai oktatásban a választott tantárgyra vonatkozó jogszabályi előírásokat az 5/2020. (I. 31.) Nemzeti alaptanterv kiadásáról szóló kormányrendeletben, valamint az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendeletben, illetve az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendeletben találjuk.

III.8.1. A tantárgyválasztás célja, szabályai

A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga közép, ill. emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés.

A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes.

Egy tanuló legfeljebb két tárgyat választhat. A választott tantárgy heti óraszám 2.

A választott tantárgyra való jelentkezés 2 évre szól (11. és 12. évfolyam), amely alól kivétel a közép szintű informatika és földrajz tantárgy.

III.8.2. Emelt szintű felkészítés

A matematika emelt szintű felkészítés egységes képzés formájában, heti öt órában folyik. A többi tárgyból az évfolyamban kötelező óraszámokban az osztályukkal együtt tanulnak a tanulók, a választott órán pedig külön csoportban, sajátítják el az emelt szintű tananyagot.

Emelt szintű oktatás tantárgyanként heti 2 órában történik. Emelt szintű oktatást az a tanuló választhat, akinek az adott tantárgyból az előző tanév végén 4-es vagy 5-ös osztályzata volt, vagy a nyelvi érettségije legalább 60%. Ettől eltérni az igazgató írásbeli engedélyével lehet. Egy tanuló legfeljebb kettő tantárgyat választhat. Emelt szintű tantárgyként a sikeres nyelvvizsga megszerzése érdekében 3. tantárgyként idegen nyelv választható.

Az előzetes igények felmérése és összesítése után a kötelező vizsgatárgyakból mindenképpen indul emelt szintű oktatás, a nem kötelező tárgyakból 12 fő feletti (kémia, fizika, biológia 8 fő feletti) létszámhatár esetén.

III.8.3. A tantárgyválasztás eljárásrendje

A következő tanévre szóló **választható tantárgyak** körét a szakmai munkaközösségek írásbeli javaslata alapján állítjuk össze, figyelembe véve a Pedagógiai programban meghatározott érettségi vizsgatárgyakat.

A szakmai munkaközösségek április 15-ig írásban tájékoztatják a tanulókat a meghirdetésre kerülő választott órák céljáról, tematikájáról, követelményeiről. A választott órát **oktató tanár** személyéről a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegessé.

A választott órára való jelentkezés írásban, a tanuló és a szülő együttes aláírásával történik, legkésőbb május 20-ig. (Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a szorgalmi időszak végéig módosíthatják jelentkezésüket.)

A választott órán való **részvétel** a tanítási év végéig kötelező. (Választott tárgyat változtatni az 1. tanítási héten lehet) A választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a

mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A tanuló a 12. évfolyamon az igazgató engedélyével megváltoztathatja a választott tantárgyat. Ez a már megszerzett osztályzatot nem érinti. Változtatás esetén a tanulónak különbözeti vizsgát kell tenni az újonnan választott tantárgy előző évi tananyagból.

Az előzetes igények felmérése és összesítése után a kötelező vizsgatárgyakból mindenképpen indul emelt szintű oktatás, a nem kötelező érettségi tárgyakból 12 fő feletti (kémia, fizika, biológia 8 fő feletti) létszámhatár esetén.

A választott kerettanterv megnevezése

Iskolánk helyi tanterve az általános iskola 1. évfolyamától az érettségi bizonyítvány megszerzésére felkészítő 12. évfolyam befejezéséig a 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet mellékleteiben kiadott központi kerettantervekre épül, illetve az Oktatási Hivatal által közzétett kerettantervek a 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben (1., 5., 9. évfolyamokon, valamint a 6 évfolyamos gimnáziumok 7. évfolyamán) bevezetésre kerülő Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: Nat 2020) foglalt szabályozásnak megfelelnek. Ezeket a Nat 2020 bevezetésével párhuzamosan, felmenő rendszerben alkalmazzuk.

A jogszabály alapján az iskola a pedagógiai programjának részeként a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tantervben meg kell nevezni az alapjául szolgáló kerettanterveket.

A tagozatok és képzések órahálóinak kiválasztásában a központi kerettantervhez kapcsolódó órahálókat adaptáltuk. Az órakeret 10%-át, a szabad órakeretet a tantárgyakhoz kapcsolódó egyházi tartalomra használják fel a munkaközösségek. Ezt részletesen megfogalmaztuk a helyi tanterv részletes tantárgyi követelményeinél. (a helyi tantervek a Pedagógiai Program végén, a mellékletben olvashatók.)

Választott kerettantervek:

Általános Iskola

- A 2012-es NAT-hoz illeszkedő kerettantervek²

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet mellékletei

- A 2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek³

Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára

Középiskola

Tantárgyak megnevezése	Változatok
Magyar nyelv és irodalom	-
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	-
Német nyelv	-
Angol nyelv	-
Olasz nyelv	-
Matematika	7-12. gimn. nincs változat 9-12. gimnA változat
Fizika	B változat

Kémia	B változat
Biológia – egészségtan	7-12. gimn. B változat 9-12. gimn. B változat
Földrajz	-
Informatika	-
Ének-zene	A változat
Vizuális kultúra	-
Testnevelés és sport	-
Tánc és dráma	-
Utazás és turizmus	-
Mozgókép és médiaismeret	-
Életvitel és gyakorlat	-

Megjegyzés: A különböző felekezetek hitoktatása a középiskolában is az általános iskolánál megnevezett tantervek alapján történik.

² https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2012_nat

³ https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_evf

A NAT műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében

A Nat műveltségi területei	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom
Ember és társadalom	történelem és állampolgári ismeretek ember és társadalomismeret
Matematika	matematika
Informatika	informatika
Idegen nyelvek	angol nyelv, német nyelv, francia nyelv, orosz nyelv
Ember és természet	környezetismeret természetismeret fizika kémia biológia és egészségtan
Földünk - környezetünk	földrajz
Művészetek	ének-zene rajz és vizuális kultúra mozgóképkultúra és médiaismeret tánc
Testnevelés és sport	testnevelés és sport
Életvitel és gyakorlat	technika és életvitel, gyakorlat

III.9. Képzések, felvételi követelmények, tantárgyi, és óraszám rendszerek/hittan

III.9.1. Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 1-4. évfolyam

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Német nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom			1	1
Matematika				1

Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan <i>(többlet órakeret egyházi int-ben)</i>	1	1	1	1
Összes óraszám	29	29	29	30
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggyógyításra	1	1	1	1
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret felzárkóztatásra	1	1	1	1

III.9.2. TÉT tantervű általános iskolai óraháló 1-4. évfolyam

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Angol nyelv	1	1	1	2
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1
Idegen nyelv	1	1	2	1
Környezetismeret				1
Környezetismeret <i>(tantárgyi engedélyezett többletórakeret)</i>		1	1	
Matematika <i>(tantárgyi engedélyezett többletórakeret)</i>	1			
Hittan <i>(többlet órakeret egyházi int-ben)</i>	1	1	1	1
Összes óraszám	27	27	27	28
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret tehetséggondozásra	1	1	1	1
Nkt. 27. § (5) bek. értelmében kötelezően biztosított időkeret felzárkóztatásra	1	1	1	1

III.9.3. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés angol nyelvi előkészítő évfolyammal, (közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő)

Felvételi követelmény: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, egy természettudományos tárgy és idegen nyelv hetedik osztály év végi és nyolcadik osztály félévi átlaga együttesen minimum 4,00

NYEK (angol)	9/ny	9	10	11	12	
magyar (9. *)	1	4	4	4	4	
történelem		2	2	3	3	
angol */német	18	5	5	5	5	
német/olasz */angol		3	3	3	3	
matematika *	1	3	3	3	4	
info *	2	1	1			
fizika		2	2	2		
biológia			2	2	2	
kémia		2	2			
földrajz		2	2			
ének		1	1			
rajz		1	1			
művészet				2	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	
of	1	1	1	1	1	
dráma		1				
életvitel					1	
emelt				4	4	8
kiadott	28	33	34	34	34	
csoporthoz	22	12	12	11	12	
emelt kiem				30	31	
hittan/etika	2	2	2	2	2	

III.9.4. Magyar-német két tanítási nyelvű, gimnáziumi képzés előkészítő évfolyammal (közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő)

Felvételi követelmény: magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, és egy szabadon választott természettudományos tantárgy hetedik osztály év végi és nyolcadik osztály félévi átlaga együttesen minimum 4,00

Kny	9/kny	9	10	11	12	
magyar * (9.)	1	4	4	4	4	
történelem		2	2	3	3	
Deutsch *	18	6	6	5	5	D
angol/olasz*		3	3	3	3	
matematika*/Mathematik	1	3	3	3	4	D
info *	2	1	1			
fizika		2	2	2		
biológia			2	2	2	
kémia		2	2			
Geographie (Földrajz)		2	2			D
énekl		1	1			
rajz		1	1			
művészet				2	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	
of	1	1	1	1	1	
Geschichte *(történelem)				1	1	D
Zivilisation*(civilizáció)		1	1	2	2	D
Mathematik				1	1	D
dráma		1				
emelt				4	4	8
életvitel					1	
kiadott	28	35	36	38	38	
csoportbont	22	14	14	15	16	
emelt kiem				33	33	
hittan	2	2	2	2	2	

III.9.5. Arany János Tehetséggondozó Program. Közép és emelt szintű érettségi vizsgára felkészítő speciális gimnáziumi képzés.

Felvételi követelmény: az ágazati Minisztérium kiírásának megfelelően.

AJTP	9/AJTP	9	10	11	12	
magyar	2	4	4	4	4	
történelem		2	2	3	3	
angol *	7	4	4	4	4	
német/olasz *		3	3	3	3	
matematika *	4	3	3	3	4	
info *	3	1	1			
fizika		2	2	2		
biológia			2	2	2	
kémia		2	2			
földrajz		2	2			
ének		1	1			
rajz		1	1			
művészet				2	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	
of	1	1	1	1	1	
ember-társism *						kollégium
tanko *	2	2	1	1	1	
dráma		1				
életvitel					1	
természeti. *	1					
komplexhu	1					
emelt				4	4	8
magyar ny *	2					
kom.			1	1	1	
kiadott	28	34	35	35	35	
csoportbont	19	13	12	11	12	
emelt kiem				30	29	
hittan/etika	2	2	2	2	2	

A meghirdetett képzésekből minden tanévben négy teljes osztályt töltünk fel. Minden évben indul egy AJTP osztály, és a további három osztály a fennmaradó négy képzésből kerül

kialakításra a jelentkezők száma szerint. Tört osztálylétszámok esetén élünk a képzések közötti belső átírányítás lehetőségével. A leírtakat figyelembe véve az alábbi osztályindítások lehetségesek.

III.9.6. Hatosztályos gimnáziumi képzés matematika és biológia emelt képzéssel

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok a 7–12. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 7–12. évfolyam, gimnázium						
Tantárgyak	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12.évf.
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv*	3	3	3+1	3+2	3+2	3+2
II. idegen nyelv			3	3	3	3
Matematika	3/5	3/5	3/5	3/5	3/5	4/5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	3
Biológia – egészségtan	2/2	1/2	0/2	2/3	2/3	2/3
Fizika	2	1	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
Művészetek**					2	2
Informatika	1	1	1+1	1+1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	3	3	4	4	6	8
Rendelkezésre álló órakeret	31	31	35	36	35	35
Hittan (kötelező óraszámom felül)	2	2	2	2	2	2

A matematika és biológia tantárgyaknál szereplő számok az „alap „ és emelt” számokat mutatják. Bővebben lásd a helyi tanterveket.

* amennyiben a felmerülő igény esetén tanári kötelező óraszám terhére megvalósítható

**11–12. évfolyamon a négy művészeti tárgy (Vizuális kultúra, Mozgóképkultúra és médiaismeret) kerettanterveiből szabadon választhatóan tölthető fel a Művészetek órakerete.

A) 6 évfolyamos általános (biológia emeltes) gimnáziumi középszintű képzés:

Tematikai egység:	7. évfolyam: 3 óra/hét	8. évfolyam: 3 óra/hét	9. évfolyam: 3 óra/hét	10. évfolyam: 3 óra/hét	11. évfolyam: 3 óra/hét	12. évfolyam: 4 óra/hét
Év eleji bevezetés	1	1	1	1	1	1
Gondolkodási módszerek	14	14	8	9	11	12
Számтан, algebra	40	40	38	33	26	12
Függvények, sorozatok	20	20	20	6	20	26
Geometria, trigonometria	20	20	31	48	40	40
Valószínűség, statisztika	10	10	6	8	7	17
Év végi ismétlés	3	3	4	3	3	20
Összesen	108	108	108	108	108	128

B) 6 évfolyamos speciális matematika tagozatos gimnáziumi képzés:

Tematikai egység:	7. évfolyam: 5 óra/hét	8. évfolyam: 5 óra/hét	9. évfolyam: 5 óra/hét	10. évfolyam: 5 óra/hét	11. évfolyam: 5 óra/hét	12. évfolyam: 5 óra/hét
Év eleji bevezetés	1	1	1	1	1	1
Gondolkodási módszerek	10	10	15	15	22	-
Számтан, algebra	64	65	83	63	40	-
Függvények, sorozatok	35	35	20	20	15	60
Geometria, trigonometria	50	49	42	62	72	40
Valószínűség, statisztika	10	10	9	9	20	-
Év végi ismétlés	10	10	10	10	10	59

Összesen	180	180	180	180	180	160
----------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. Egy heti öt (évi 180) órás időkerettel rendelkező tantárgy kerettanterve tehát heti fél (évi 18) óra szabad időkeretet biztosít a tantárgy óraszámán belül a pedagógusnak, melyet a helyi igényeknek megfelelően a kerettanterven kívüli egyházi és tantárgyi tartalommal tölti meg.

III.9.7. Négy évfolyamos német nemzetiségi nyelvoktató gimnáziumi képzés (általános tantervű, középszintű érettségi vizsgára felkészítő)

	9	10	11	12
magyar	4	4	4	4
történelem	2	2	3	3
angol/olasz *	3	3	3	3
német nyelv és irodalom*	5	5	5	5
matematika *	3	3	3	4
német népismeret	1	1	1	1
informatika *	2	2		
fizika	2	2	2	
biológia		2	2	2
kémia	2	2		
földrajz	2	2		
ének	1	1		
rajz	1	1		
művészet			2	2
testnevelés	5	5	5	5
of	1	1	1	1
tánc és dráma	1			
életvitel				1
emelt			4	4

8

kiadott	32	33	32	32
csoportbont	11	11	9	10
trv rendelkezésre	57	57	58	58
Hittan(kötelező óraszámom felül)	2	2	2	2
emelt kiem			28	29

III.10. Képzések Nat 2020

III.10.1. Intézményünkben a 2020Nat bevezetésének üteme:

ált.isk.	2020-2021.	2021-2022.	2022-2023.	2023-2024.
8.a - 8.b				2020. Nat
7.a - 7-b			2020. Nat	2020. Nat
6.a – 6.b		2020. Nat	2020. Nat	2020. Nat
5.a – 5.b	2020. Nat	2020. Nat	2020. Nat	2020. Nat
4.a - 4.b	2012. Nat	2012. Nat	2012. Nat	2020. Nat
3. a - 3.b	2012. Nat	2012. Nat	2020. Nat	2020. Nat
2.a - 2.b	2012. Nat	2020. Nat	2020. Nat	2020. Nat
1.a – 1.b	2020. Nat	2020. Nat	2020. Nat	2020. Nat

gimn.	2020-2021.	2021-2022.	2022-2023.	2023-2024.
12.	12. A, B, D, N	12. A, B, D, N	12.A, B, D, N,	2020. Nat
11.	11. A, B, D, N	11. A, B, D, N,	11.A, B, D, N,	2020. Nat
10.	10.A, B, D, N,	10. A, B,D, N	10.A, B, D, N	2020. Nat
9.	9.A, B, D, N,	9.A, B,D, N	9.A, B, D, N,	2020. Nat
előkészítő	9Nyek, 9Kny, 9Ajtp	9Nyek, 9Kny, 9Ajtp	9Nyek, 9Kny, 9Ajtp	2020. Nat

hatosztályos gimnázium	2020- 2021.	2021- 2022.	2022- 2023.	2023- 2024.	2024-2025.
12.			12.F	12. F	12. F
11.		11.F	11.F	11. F	
10.	10.F	10. F	10. F	10. F	
9.F	9. F	9. F	9. F	9.F	
8.F	8. F	8. F	8.F	8.F	
7.F	7. F	7.F	7.F	7.F	

III.10.2. A Nat műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében

Nat műveltségterületei	2020		
	Tantárgy		gimnázium
	általános iskola		
	alsó tagozat	felső tagozat	
magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom	magyar nyelv és irodalom
idegen nyelv	idegen nyelv	idegen nyelv	idegen nyelv
matematika	matematika	matematika	matematika
történelem és állampolgári ismeretek	-	történelem, állampolgári ismeretek, hon- és népismeret	történelem, állampolgári ismeretek, hon- és népismeret
etika / hit- és erkölcsstan	hittan	hittan	hittan
természettudomány és földrajz	környezetismeret	természettudomány	-
		biológia	biológia
		fizika	fizika
		kémia	kémia
		földrajz	földrajz
művészetek	ének-zene	ének-zene	ének-zene
	vizuális kultúra	vizuális kultúra	vizuális kultúra
	-	dráma és színház	dráma és színház
	-	-	mozgóképkultúra és médiaismeret
technológia	digitális kultúra	digitális kultúra	digitális kultúra
	technika és tervezés	technika és tervezés	technika és tervezés
testnevelés és egészségfejlesztés	testnevelés	testnevelés	testnevelés

III.10.3. A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2	alapóraszám	22	22	22	23	27*	26*	28*	28*	32	32	30	29
3	maximális óraszám**	24	24	24	25	28	28	30	30	34	34	34	34

A Nemzeti alaptanterv kötelező és maximális heti óraszámjai 2020. szeptember 1-től													
Heti óraszám / évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	NYEK	9.	10.	11.	12.
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28	30	32	32	30	29
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	4	5
Maximális heti óraszám	24	24	24	25	28	28	30	30	32	34	34	34	34
Maximális napi óraszám	6	6	6	6	7	7	7	7	7	8	8	8	8
A korábbiakban, azaz 2020. szeptember 1-ig hatályban lévő heti óraszámok az alábbiak voltak													
Kötelező óraszám	25	25	25	27	28	28	31	31	30	35	36	35	35
Szabadon tervezhető	2	2	2	2	3	3	4	4	4	4	4	4	4
Maximális heti óraszám	27	27	27	29	31	31	35	35	34	39	40	39	39
Maximális napi óraszám	6	6	6	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8
eltérése a korábbiaktól				-1									

III.10.4. Általános tantervű oktatás-nevelés emelt angol, képességfejlesztő sakk irányultsággal 1-4. évfolyam

Általános tantervű oktatás-nevelés emelt angol, képességfejlesztő sakk irányultsággal 1-4. évfolyam				
	1.	2.	3.	4.
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
matematika	4	4	4	4
környezetismeret			1	1
angol	1	1	3	3
ének-zene	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	1
technika és tervezés	1	1	1	1
digitális kultúra			1	1
testnevelés	5	5	5	5
sakkpalota	1	1	1	1
összes óraszám	23	23	25	24
kötelező alapóraszám	22	22	22	23
szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0
maximális órakeret	24	24	24	25
összesen	25	25	25	26
összesen hittan nélkül	23	23	23	24

III.10.5. Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 1-4. évfolyam

Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 1-4. évfolyam				
	1.	2.	3.	4.
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
matematika	4	4	4	4
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
környezetismeret			1	1
német nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
ének-zene	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	1
technika és tervezés	1	1	1	1
digitális kultúra			1	1
testnevelés	5	5	5	5
összes óraszám	27	27	27	26
kötelező alapóraszám	22	22	22	23
szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	2
maximális órakeret	24	24	24	25
összesen	29	29	29	28
összesen hittan nélkül	27	27	27	26
hittan	2	2	2	2

III.10.6. Általános tantervű oktatás-nevelés / emelt angol 5-8. évfolyam

Általános tantervű oktatás-nevelés / emelt angol 5-8. évfolyam				
	5.	6.	7.	8.
magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
matematika	4	4	3	3
történelem	2	2	2	2
állampolgári ismeretek				1
hon-és népismeret		1		
természettudomány	2	2		
kémia			1	2
fizika			1	2
biológia			2	1
földrajz			2	1
angol	5	5	5	5
művészetek				
ének-zene	2	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1
dráma és színház			1	
mozgóképkultúra és médiaismeret				1
technika és tervezés	1	1	1	
digitális kultúra	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
összes óraszám	28	28	30	30
kötelező alapóraszám	27	26	28	28
szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2
maximális órakeret	28	28	30	30
összesen	29	30	30	30
összesen hittan nélkül	27	28	28	28
hittan	2	2	2	2

III.10.7. Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 5-8. évfolyam

Német nemzetiségi nyelvoktató oktatás-nevelés 5-8. évfolyam				
	5.	6.	7.	8.
magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
matematika	4	4	3	3
történelem	2	2	2	2
állampolgári ismeretek				1
hon- és népismeret		1		
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
természettudomány	2	2		
kémia			1	2
fizika			1	2
biológia			2	1
földrajz			2	1
német nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5
második idegen nyelv				
művészetek				
éneke-zene	2	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1
dráma és színház			1	
mozgóképkultúra és médiaismeret				1
technika és tervezés	1	1	1	
digitális kultúra	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
összes óraszám	29	29	31	31
kötelező alapóraszám	27	26	28	28
szabadon tervezhető órakeret	1	1	2	2
maximális órakeret	28	28	30	30
összesen	31	31	33	33
összesen hittan nélkül	29	29	31	31
hittan	2	2	2	2

III.10.8. Hatosztályos képzés biológia tagozat

Hatosztályos képzés biológia tagozat						
	7.	8.	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	3	4	4	4	4
matematika	3	3	3	3	3	4
történelem	2	2	2	2	3	3
állampolgári ismeretek		1				1
hon- és népismeret						
természettudomány					2*	
kémia	1	2	1	2		
fizika	1	2	2	3		
biológia	4	3	5	4	2	2
földrajz	2	1	2	1		
első idegen nyelv	3	3	3	3	4	4
második idegen nyelv			3	3	3	3
művészetek					1	
ének-zene	1	1	1	1		
vizuális kultúra	1	1	1	1		
dráma és színház	1					
mozgóképkultúra és médiaismeret						1
technika és tervezés	1					
digitális kultúra	1	1	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás						1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1
kötött célú órakeret					4	4
összes óraszám	30	29	35	34	32	33
kötelező alapóraszám	28	28	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	2	2	1	2	4	3
maximális órakeret	30	30	34	34	34	34
összesen	32	31	37	36	34	35
összesen hittan nélkül	30	29	35	34	32	33
hittan	2	2	2	2	2	2

III.10.9. Hatosztályos képzés matematika tagozat

Hatosztályos képzés matematika tagozat						
	7.	8.	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	3	4	4	4	4
matematika	5	5	5	5	5	5
történelem	2	2	2	2	3	3
állampolgári ismeretek		1				1
hon- és népismeret						
természettudomány					2*	
kémia	1	2	1	2		
fizika	1	2	2	3		
biológia	2	1	3	2		
földrajz	2	1	2	1		
első idegen nyelv	3	3	3	3	4	4
második idegen nyelv			3	3	3	3
művészetek					1	
ének-zene	1	1	1	1		
vizuális kultúra	1	1	1	1		
dráma és színház	1					
mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
technika és tervezés	1					
digitális kultúra	1	1	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás						1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1
kötött célú órakeret					4	4
összes óraszám	30	29	36	34	32	31
kötelező alapóraszám	28	28	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	2	2	1	2	2	4
maximális órakeret	30	30	34	34	34	34
összesen	32	31	37	36	36	34
összesen hittan nélkül	30	29	36	34	34	31
hittan	2	2	2	2	2	2

III.10.10. Arany János Tehetséggondozó Program

Arany János Tehetséggondozó Program					
	AJTP előkészítő	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	4	3	4	4	4
matematika	4	3	3	3	4
történelem		2	2	3	3
állampolgári ismeretek					1
hon- és népismeret					
természettudomány				2*	
kémia		1	2		
fizika		2	3		
biológia		3	2		
földrajz		2	1		
első idegen nyelv	7	4	4	4	4
második idegen nyelv		3	3	3	3
művészetek				1	
ének-zene		1	1		
vizuális kultúra		1	1		
dráma és színház					
mozgóképkultúra és médiaismeret					1
technika és tervezés					
digitális kultúra	3	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás					1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1
tanulásmódszertan	5	2			
természetismeret	1				
komplexhumán	1				
önismeret	2	2	2	2	2
kommunikáció			1	1	1
kötött célú órakeret				4	4
óraszám	33	37	36	33	34
kötelező alapóraszám	30	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	2	1	0	1	1
maximális órakeret		34	34	34	34
összesen	32	35	36	33	35
összesen hittan nélkül	30	33	34	31	33
hittan	2	2	2	2	2

*abban az esetben tanulja a diák, amennyiben nem természettudomány tárgyat választ emelt tantárgyként

III.10.11. Angol nyelvi előkészítő évfolyamos gimnáziumi képzés

Angol nyelvi előkészítő évfolyamos gimnáziumi képzés					
	nyelvi előkészítő	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	2	3	4	4	4
matematika	2	3	3	3	4
történelem		2	2	3	3
állampolgári ismeretek					1
hon- és népismeret					
természettudomány				2*	
kémia		1	2		
fizika		2	3		
biológia		3	2		
földrajz		2	1		
angol	18	5	5	5	5
második idegen nyelv		3	3	3	3
művészetek				1	
ének-zene		1	1		
vizuális kultúra		1	1		
dráma és színház					
mozgóképkultúra és médiaismeret					1
technika és tervezés					
digitális kultúra	3	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás					1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1
kötött célú órakeret				4	4
összes óraszám	31	34	34	31	32
kötelező alapóraszám	30	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	4	5
maximális órakeret	32	34	34	34	34
összesen	33	36	36	33	34
összesen hittan nélkül	31	34	34	31	32
hittan	2	2	2	2	2

*abban az esetben tanulja a diák, amennyiben nem természettudomány tárgyat választ emelt tantárgyként

III.10.12. Német nemzetiségi nyelvoktató négy évfolyamos gimnáziumi képzés

Német nemzetiségi nyelvoktató négy évfolyamos gimnáziumi képzés				
	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
matematika	3	3	3	4
történelem	2	2	3	3
állampolgári ismeretek				1
nemzetiségi népismeret	1	1	1	1
természettudomány			2*	
kémia	1	2		
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
első idegen nyelv	5	5	5	5
második idegen nyelv	3	3	3	3
művészetek				
ének-zene	1	1		
vizuális kultúra	1	1	1	
dráma és színház				
mozgóképkultúra és médiaismeret				1
technika és tervezés				
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás				1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
kötött célú órakeret			4	4
összes óraszám	35	35	32	33
kötelező alapóraszám	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	3	3	4	5
maximális órakeret	34	34	34	34
összesen	37	37	34	35
összesen hittan nélkül	35	35	32	33
hittan	2	2	2	2

*abban az esetben tanulja a diák, amennyiben nem természettudomány tárgyat választ emelt tantárgyként

III.10.13. Magyar-német két tanítási nyelvű képzés

Magyar-német két tanítási nyelvű képzés					
	nyelvi előkészítő	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	2	3	4	4	4
matematika	2	3	3	3	4
történelem		2	2	3	3
állampolgári ismeretek					1
hon- és népismeret					
természettudomány				2*	
kémia		1	2		
fizika		2	3		
biológia		3	2		
földrajz/Geo		2	1		
első idegen nyelv	18	6	6	5	5**
második idegen nyelv		3	3	3	3
Geschichte				1	1
Zivilisation		1	1	2	2
Mathe				1	1
énekes-zene		1	1		
vizuális kultúra		1	1		
művészetek				1	
mozgóképkultúra és médiaismeret					1
technika és tervezés					
digitális kultúra	3	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás					1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1
kötött célú órakeret				4	4
összes óraszám	31	36	36	35	36
kötelező alapóraszám	30	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	3	1	0	1	0
maximális órakeret	34	34	34	34	34
összesen	33	37	38	37	38
összesen hittan nélkül	31	35	36	35	36
hittan	2	2	2	2	2

*abban az esetben tanulja a diák, amennyiben nem természettudomány tárgyat választ emelt tantárgyként

**a zöld színnel jelölt tantárgyakat német nyelven tanítjuk

III.10.14. Kétnyelvű nemzetiségi képzés

Kétnyelvű nemzetiségi képzés					
	nyelvi előkészítő	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	2	3	4	4	4
matematika	2	3*	3*	3	4
történelem		2	2	3	3
állampolgári ismeretek					1
hon- és népismeret					
természettudomány				2	
kémia		1	2		
fizika		2	3		
biológia		3*	2*		
földrajz/Geo		2*	1*		
Deutsche Sprache und Literatur	18	6*	6*	5*	5*
második idegen nyelv		3	3	3	3
Geschichte				1+1*	1+1*
Volkskunde		1*	1*	2*	2*
Mathe				1+1*	1+1*
ének-zene		1	1		
vizuális kultúra		1	1		
művészetek				1	
mozgóképkultúra és médiaismeret					1
technika és tervezés					
digitális kultúra	3	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás					1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1
kötött célú órakeret				4	4
összes óraszám	31	35	36	37	38
kötelező alapóraszám	30	32	32	30	29
szabadon tervezhető órakeret	4	1	2	4	3
maximális órakeret	32	34	34	34	34
összesen	33	38	38	39	40
összesen hittan nélkül	31	36	36	37	38
hittan	2	2	2	2	2

*Német nyelven tanított tantárgy

II.10.15. Négy évfolyamos, emelt nyelvi képzés

Négy évfolyamos, emelt nyelvi képzés				
	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
matematika	3	3	3	4
történelem	2	2	3	3
állampolgári ismeretek				1
hon- és népismeret				
természettudomány			2*	
kémia	1	2		
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
első idegen nyelv	5	5	5	5
második idegen nyelv	3	3	3	3
ének-zene	1	1		
vizuális kultúra	1	1		
művészetek			1	
mozgóképkultúra és médiaismeret				1
technika és tervezés				
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás				1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
kötött célú órakeret			4	4
összes óraszám	34	34	33	32
kötelező alapóraszám	32	32	30	29
Vállalkozzunk!	1	1		
szabadon tervezhető órakeret	1	1	4	5
maximális órakeret	34	34	34	34
összesen	36	36	35	34
összesen hittan nélkül	34	34	33	32
hittan	2	2	2	2

III.10.16. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés

Négy évfolyamos, alaptantervű képzés gimnáziumi képzés				
	9.	10.	11.	12.
magyar nyelv és irodalom	3	4	4	4
matematika	3	3	3	4
történelem	2	2	3	3
állampolgári ismeretek				1
hon- és népismeret				
természettudomány			2*	
kémia	1	2		
fizika	2	3		
biológia	3	2		
földrajz	2	1		
első idegen nyelv	3	3	4	4
második idegen nyelv	3	3	3	3
művészetek			1	
ének-zene	1	1		
vizuális kultúra	1	1		
mozgóképkultúra és médiaismeret				1
digitális kultúra	2	1	2	
testnevelés	5	5	5	5
pénzügy/vállalkozás				1
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
kötött célú órakeret			4	4
összóraszám	32	32	30	31
kötelező alapóraszám	32	32	30	29
szabandon tervezhető órakeret	2	2	4	5
maximális órakeret	34	34	34	34
összesen	34	34	32	33
összesen hittan nélkül	32	32	30	31
hittan	2	2	2	2

IV. ARANY JÁNOS TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM

A dokumentum célja, hogy meghatározza és bemutassa az Arany János Tehetséggondozó Program (a továbbiakban: AJTP) céljait, a célokat megvalósító szervezeti szinteket, az ötéves program pedagógiai feladatait, óra- és foglalkozási terveit, követelményeit.

Az AJTP „pedagógiai” rendszerének kidolgozása, előzmények:

- 2000: Arany János Tehetséggondozó Program (kézirat)
- 2002: 24 tantárgy akkreditált kerettanterve
- 2006: Oktatási Miniszteri közlemény a Hátrányos Helyzetű Tanulók
- Arany János Tehetséggondozó Programjának leírásáról”
- (kelt:2006. május 24-én)
- 2009: AJTP kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere (4. számú melléklet a 36/2009. (XII. 23.) OKM rendelethez).
- 2010: Kerettanterv az AJTP 9. évfolyamának tantárgyai és a 9-13. évfolyam önismeret és tanulásmódszertan/kommunikáció tantárgyak oktatásához (1. számú melléklet a 1/2010. (I.8.) OKM rendelethez, számú melléklet a 17/2004. (V.20.) OM rendelethez)
- 2012: Kerettanterv a 9/AJTP évfolyamának tantárgyai és a 9-12. évfolyam önismeret és tanulásmódszertan/kommunikáció tantárgyak oktatásához - a 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről és a 59/2013. (VIII. 9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre.
- A nemzeti alaptantervet a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet tartalmazza.

IV.1. A Tehetséggondozó Program meghatározása

A Tehetséggondozó Programot 2000-ben indította el a Kormány. A Tehetséggondozó Program létrejöttét az az elv segítette, hogy meg kell adni az esélyt arra, hogy Magyarország valamennyi polgára versenyképes tudással rendelkezessen.

A Tehetséggondozó Program létrejöttét meghatározta, hogy a közoktatás egyik legfontosabb feladata hozzájárulni a társadalmi esélyegyenlőtlenségek mérsékléséhez. A felemelkedés útja szinte kizárólag a minőségi tudás megszerzésén keresztül vezet.

A Tehetséggondozó Program az iskolát a társadalmi mobilitás kitüntetett intézményének tekinti, amelynek meghatározó szerepe van abban, hogy a társadalmi előrelépést minél inkább a tanuló tehetsége, szorgalma, ne pedig családja anyagi helyzete, szülei foglalkozása vagy éppen lakhelye határozza meg.

A Tehetséggondozó Program alapelve, hogy minden tanuló - függetlenül az adott település földrajzi és anyagi helyzetétől - a társadalmi felemelkedés esélyét biztosító képzést kapjon.

A Tehetséggondozó Programban kulcsszerepe van a kollégiumnak, hiszen a kistélepüléseken vagy a kedvezőtlen körülmények között élő fiatalok számára a kollégium által megszervezett programokon, foglalkozásokon keresztül vezet az út a versenyképes tudás megszerzéséhez.

A Tehetséggondozó Program indulásakor az 5000 fő alatti települések diákjai számára volt nyitott, majd 2003-ban a kistélepülési hátrányok leküzdése helyett az egyéni szociális hátrányok csökkentésére került a hangsúly. A 2015/2016-os tanévtől pedig a tehetséggondozás hangsúlyos, ezért újra változott a program elnevezése is: Arany János Tehetséggondozó Program.

IV.2. A Tehetséggondozó Program pedagógiai elveit meghatározó elemek

A Tehetséggondozó Program elsősorban a családi, és szociális szempontból rászorulóknak tekinthető, illetve a hátrányos helyzetű tehetséges tanulók képességeinek minél sokoldalúbb és eredményesebb kibontakoztatása céljából jött létre. A Tehetséggondozó Programban a középiskola és a kollégium közösen kialakított programmal vesznek részt. Az iskola és a kollégium együttműködnek, megállapodnak a hátránykompenzáció és tehetséggondozás, az AJTP foglalkozási egység megoszlása, a program előírásainak, követelményeinek megvalósítása érdekében. A zökkenőmentes együttműködés érdekében rendszeres szakmai konzultációkat tartanak, irányító koordinátort (az iskolában programfelelőst, a kollégiumban programgazdát) neveznek ki.

A Tehetséggondozó Program pedagógiai rendszerének kidolgozása az európai tehetséggondozás tapasztalatait, valamint a hazai tehetséggondozás évszázados hagyományait alapul véve a tehetségek felkutatását és a tehetségsegítést vette figyelembe, abból kiindulva, hogy mindenki tehetséges valamiben.

A Tehetséggondozó Programba jelentkező rászoruló, hátrányos helyzetű tanulók képességei, kreativitása, motiváltsága, érdeklődése más-más formában nyilvánulnak meg, melyeket az iskola és a kollégium nevelő-oktató munkájukkal, fejlesztőtevékenységükkel, kompetenciafejlesztéssel különbözően szervezett munkaformákkal, iskolai és kollégiumi kötelező és szabadon választott programokkal figyelembe veszik és a tanulókat úgy fejlesztik, hogy megfeleljenek a követelményeknek, a munkaerőpiac elvárásainak, továbbtanulás esetén az értelmiségi lét kihívásainak.

A Tehetséggondozó Program pedagógiai elvei között szereplő elem, hogy olyanná neveljük a tanulókat, akik nyitottak az európai és nemzeti értékekre, egészséges énképpel, szociális kompetenciával rendelkeznek, képesek hatékony önmenedzselésre, kialakul bennük az igény, a hajlandóság, a készség az élethossziglan tartó tanulásra.

IV. 3. A megvalósulás feltételrendszere

IV. 3. 1. A Tehetséggondozó Program jogi keretei

A Tehetséggondozó Program megvalósulásnak jogi keretét az évenként megkötött szerződés „*Megállapodás az Arany János Tehetséggondozó Programban való részvétel feltételeiről*” jelenti, amely az oktatásért felelős minisztérium illetve az általa megbízott szervezet, a Tehetséggondozó Programot megvalósító intézmény és annak fenntartója között jön létre.

A szerződés tartalmazza a Program leglényegesebb tartalmi alapelveit, a finanszírozás mértékét, valamint a támogatás felhasználására és elszámolására vonatkozó előírásokat.

A Programban való részvétel tanulói feltételeit az oktatásért felelős minisztérium által évenként kiírt tanulói pályázat tartalmazza. A pályázatban foglalt feladatok ütemezését a minden évben megjelenő tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet szabályozza.

A közoktatási intézmény fenntartója az intézmény alapító okiratában alapfeladatként szerepelteti a Programban való részvételt. A Programban résztvevő oktatási intézmény a pedagógiai programjában és egyéb dokumentumaiban szabályozza a Program megvalósításának részleteit.

IV. 3. 2. A Programot megvalósító iskola és kollégium kapcsolata

A Tehetséggondozó Programot az érettségit adó középiskola és a vele együttműködő kollégium valósítja meg. Az iskola és a kollégium egyenrangú partnerek, melyek kötelesek összehangolni oktató és nevelő munkájukat, rendszeresen egyeztetni a Programmal kapcsolatos feladatokat, megoldani a problémákat, közösen kialakítani éves munkatervüket és feladatvállalásukat.

IV. 3. 3 A program felépítése

Az oktatási és nevelési folyamat öt évfolyamra (9/AJTP, 9-12. évfolyam) terjed ki. Az ötéves képzésben a tanulók külön osztályt képeznek. A Program ideje alatt a tanulók számára kollégiumi jogviszony létesítése kötelező.

A kerettantervi ajánlás alapján elkészített 9/AJTP évfolyam helyi tanterve, a 9-12. évfolyamokon az iskola pedagógiai programjában tervezett helyi tanterv, a kollégiumi

tevékenység- és foglalkozási rendszeréből megalkotott helyi kollégiumi program kiegészülve az AJTP foglalkozási egységgel egységes pedagógiai rendszert alkot.

A 9. évfolyam a hátránykompenzációt, az általános iskolai ismeretek azonos szintre hozását, emellett az intenzív idegen nyelvi, informatikai, anyanyelvi képzést, valamint a tanulásmódszertani és kommunikációs tudás bővítését, az önismeret és személyiség fejlesztését szolgálja. A 9-12. évfolyamokon az iskola pedagógiai programjának megfelelő négy évfolyamos középiskolai képzés folyik, ami kiegészül az AJTP foglalkozási egység speciális nevelési és oktatási feladataival. A Program a 12. évfolyam végén érettségi vizsgával zárul.

IV. 4. A Program kiemelt céljai

- Az esélyteremtés, vagyis a hátrányos szociális, kulturális, gazdasági háttérrel rendelkező szülők gyermekeinek egyenlő esélyeket biztosító nevelési-oktatási és támogatási rendszer kialakítása
- Feltételek teremtése a versenyképes tudás megszerzéséhez
- Tehetséggondozás, személyiség- és képességfejlesztés
- A nevelés és az oktatás tartalmának korszerűsítése, minőségének fejlesztése

IV. 5. A célok megvalósításában együttműködő szervezetek: a program szervezeti felépítése

- Oktatásért felelős minisztérium, illetve az általa megbízott szervezet
- A Programban résztvevő közoktatási intézmények fenntartói
- A Programban résztvevő közoktatási intézmények (középiskolák és kollégiumok)
- A tanulókat delegáló önkormányzatok
- A tanulókat delegáló általános iskolák
- Az AJTP Intézményeinek Egyesülete
- A Tehetséggondozó Programban résztvevő közoktatási intézmények pedagógusainak szakmai munkaközösségei

IV. 6. A program szociális és pedagógiai feladatai

A Program intézményesen segíti a tanulók hozott hátrányainak eredményes megszüntetését, biztosítja a tehetséggondozást, a személyiség- és képességfejlesztést, valamint a szociális hátrányok csökkentésére alkalmas támogatási rendszer hatékony működését.

Az iskola és a kollégium együttműködik, megállapodik a hátránykompenzáció és tehetséggondozás, a program előírásainak, követelményeinek megvalósításában, melynek dokumentuma a minden év októberéig elkészített közös munkaterv.

IV. 7. A tanulók programba történő bekerülésének eljárásrendje

Az Arany János Tehetséggondozó Programba pályázati úton nyer felvételt a tanuló. A pályázat keretében a tanuló a középiskolai felvételiéről szóló rendeletnek megfelelően részt vesz a felvételi eljárásban.

Csak olyan tanuló delegálható, aki megfelel az oktatásért felelős minisztérium évenkénti pályázati kiírásában definiált feltételeknek, és akit iskolája nevelőtestülete, fenntartója támogat, valamint a szülő nyilatkozik arról, hogy az 5 éves oktatást, nevelést és a kollégiumi ellátást elfogadja és támogatja.

A Programba csak olyan rászoruló, hátrányos helyzetű tanuló kerülhet be, akik megfelelően teljesítenek az országosan egységes felvételin. A tanulók között a felvételi sorrendet a tanulók összesített teszteredményei határozzák meg. A megfelelt minősítést elérő tanulók között a hátrányos helyzetű tanulók előnyt élveznek.

A pályázatban foglalt feladatok ütemezését a minden évben megjelenő tanév rendjéről szóló miniszteri rendelet szabályozza.

A Programban részt vevő tanulók számára az átjárhatóságra ugyanazok a jogszabályok vonatkoznak, mint az intézmény más tanulói és évfolyamai számára.

IV. 8. Pedagógiai feladatok

IV. 8. 1. A 9/AJTP évfolyam pedagógiai feladatai

Pedagógiai feladatok, hátránykompenzáció:

A Tehetséggondozó Program helyi tantervének feladata, hogy:

- teremtsen meg a koherenciát a NAT 7-8. évfolyam kerettantervével;
- építse be a NAT-ban megfogalmazott tartalmakat, kompetenciákat;
- érvényesítse a tartalomban a komplexitást, a problémaközpontú szemléletet;
- nyújtson segítséget az AJTP foglalkozási egység tanulásmódszertan, kommunikáció tantervén keresztül a tudás és kulturális különbségek leküzdéséhez, a tanulók tanulásról, a tanulásszervezésről alkotott véleményének pozitív megváltozásához;
- kiemelten szolgálja az AJTP foglalkozási egység önismeret tantervén keresztül a tanulók személyiségfejlesztését, valamint a tehetség valamennyi tényezőjének fejlesztését

A helyi tantervekben található tartalmak, módszerek, tanulásszervezési eljárások, tevékenységek nagy hangsúlyt helyeznek a tehetséggondozásra, a tehetségfejlesztésre, a tanulók képességeinek sokoldalú és differenciált fejlesztésére. A tantervek a tevékenységfejlesztés közül a mélységben történő (tudás alkalmazása, kompetenciák kialakítása), tartalomban (tanulóknak szerkesztett tananyag), tempóban (a tanulók eltérő tanulási tempójának figyelembe vétele), feldolgozási képességben (kreativitás, kritikus gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás) történő gazdagítást részesítik előnyben.

A 9/AJTP évfolyam legfontosabb pedagógiai feladata a diákok alapos megismerése, a tehetséggondozáshoz szükséges légkör, értékrend, beállítódások és ismeretszerzési technikák kialakítása, majd megszilárdítása, valamint a hozott tanulmányi, műveltségi és szokásrendi hátrányok csökkentése.

A pedagógiai eszközök mellett - a családi, környezeti háttér ismeretében - személyre szóló szociális segítséget nyújt a Program a tanulók szocializációját hátráltató anyagi nehézségek ellensúlyozására. (Például: tankönyv, taneszköz, étkezési, utazási és ruházkodási támogatások stb. rendszere.)

IV.8.1.1. A 9/AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve

Tantárgy/ foglalkozás	Iskolai óraszám	Kollégiumi óraszám
Magyar nyelv és irodalom	4 óra	
Matematika	4 óra	
Angol nyelv	7 óra	
Informatika	3 óra	1 óra
Testnevelés	5 óra	
Osztályfőnöki	1 óra	
Természettudományos alapismeretek	1 óra	
Komplex humán ismeretek	1 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan-kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Életmód és életvitel		1 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		8 óra
Csoport foglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
<i>Hittan</i>	2 óra	
Összesen:	30 óra	14 óra

IV. 8. 1. 2. Értékelés a 9/AJTP évfolyamon

- A magyar nyelv és irodalom, az angol nyelv, a matematika, az informatika és a testnevelés tantárgyakat félévkor és év végén 1-től 5-ig osztályzattal minősítjük.
- A természettudományos alapismeretek és a komplex humán ismeretek tantárgyakat félévkor és év végén is szövegesen kell értékelni. /megfelelt - jól megfelelt - kiválóan megfelelt/
- Az AJTP foglalkozási egység foglalkozásait (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) *részt vett* bejegyzéssel zárjuk le.

IV. 8. 2. A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatai, hátránykompenzáció

A 9-12. évfolyam legfontosabb pedagógiai feladata a tanulók személyiségének, szociális képességeinek fejlesztése mellett egyéni fejlődésük differenciált segítése, a tehetségük feltárása, gondozása, szakmai jövőképük kialakítása, és felkészítésük a Program tanulmányi céljainak (felsőoktatási intézményben való továbbtanulás, komplex nyelvismeret, illetve nyelvvizsga, ECDL vizsga, jogosítvány) sikeres teljesítésére. Folyamatos feladat a tanulást, művelődést, beilleszkedést nehezítő tényezők ellensúlyozása személyre szabott pedagógiai és szociális segítségnyújtással.

IV.8.2.1. A 9-12. AJTP évfolyam óra-foglalkozás terve

A 9. évfolyam óra-foglalkozási terve:

Tantárgy/ foglalkozás		
	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	33 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan-kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	35 óra	14 óra

A 10. évfolyam óra-foglalkozási terve:

Tantárgy/ foglalkozás		
	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	35 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan- kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	37 óra	14 óra

A 11. évfolyam óra-foglalkozás terve:

Tantárgy/ foglalkozás		
	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	33 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan- kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	35 óra	14 óra

A 12. évfolyam óra-foglalkozás terve:

	Iskolai	Kollégiumi
Tantárgyak iskolai PP szerint hittannal együtt	30 óra	
AJTP foglalkozási egység: Tanulásmódszertan- kommunikáció	2 óra	
Önismeret		2 óra
Felkészítő, tanulást segítő foglalkozás		10 óra
Csoportfoglalkozás		1 óra
Szabadidős foglalkozás		1 óra
Összesen:	32 óra	14 óra

IV. 8. 2. 2. Értékelés 9-12. évfolyamon

A helyi tantervben szereplő kötelező, és választott tantárgyakat 1-től 5-ig osztályzattal minősítjük,

Az AJTP foglalkozási egység foglalkozásait (tanulásmódszertan és kommunikáció, önismeret) részt vett bejegyzéssel zárjuk le.

IV. 9. Az AJTP foglalkozási egység tartalmi elemei

A tehetséggondozásnak és a tanulók tudásbeli és kulturális különbségeinek leküzdésére irányuló hátránykompenzáció lényeges alapeleme a tanulásmódszertan/kommunikáció és az önismeret.

Ezek a tantárgyi programok az öt év folyamán kiemelten segítik a tanulók személyiségfejlesztését. Cél, hogy a nevelő-oktató munka folyamata során a tanulóknak ne csak az intellektuális képességei, hanem a személyiség és tehetség valamennyi tényezője fejlesztésre kerüljön.

A tantervek speciális tréning jellegű foglalkozásokat is tartalmaznak a retorikától a kreatív íráson át a kutatói gyakorlat elsajátításáig, a reális énkép kialakításától a helyes pályaválasztást elősegítő pályaaorientációs foglalkozásokig.

Az AJTP foglalkozási egységeket a tantárgyi tanulásmódszertanok kivételével csak az arra kiképzett tanár/pszichológus tarthatja.

IV.10. Kollégiumi programhétvégék

Az AJTP-ben résztvevő tanulók a szorgalmi időszak minden hónapjában egy alkalommal, péntek délutántól vasárnap estig tartó kollégiumi hétvégén (szabadidős foglalkozásokon, felkészítő foglalkozásokon, rendezvényeken, kulturális programokon, kirándulásokon (belföldi, külföldi), sportversenyeken, táborozáson, a környék megismerésén stb.) vesznek részt. A tíz kollégiumi hétvégéből (a 9/AJTP és a 9-11. évfolyamon 10 hétvége/év; a 12. évfolyamon 5 hétvége/év) három, a Köznevelési törvény szerint átcsoportosítható.

IV. 11. Közös rendezvények az AJTP intézményeivel

Tanulók számára

A tehetséggondozás egyik speciális formája az évente ismétlődően egy-egy intézménypár szervezésében történő szaktábor, verseny, fesztivál, illetve a 9. évfolyamosokat érintő gólyatábor.

A közös programokból a 9/AJTP évfolyamon négy kötelező:

- a gólyatábor,
- az évente egy alkalommal megrendezésre kerülő művészeti találkozó,
- az évente egy alkalommal megrendezésre kerülő sporttalálkozó,
- ezen kívül egyet kötelezően kell választani az intézménypárok kínálatából (a mindenkori listát az intézmények egyesületének ajánlása tartalmazza).

Pedagógusok számára

- tanévnyitó konferencia
- tehetséggondozó konferencia
- igazgatók, kollégiumvezetők, programfelelősök, programgazdák, szakmai munkaközösségek értekezletei
- az AJTP Intézményeinek Egyesületének közgyűlései

IV.12. Feltételek (eszközök, szervezeti formák, munkaformák)

Tárgyi eszközök

Az iskola és a kollégium a Programban vállalt többletfeladataihoz igazítják a pedagógiai programban rögzített eszköz- és felszerelésjegyzéküket, és az itt felsoroltak használhatóságát a lehetőségeikhez mérten biztosítják (eszközbeszerzés, kölcsönzés, bérlet).

Szervezeti formák, munkaformák

Intézményünk a szervezeti és munkaformákat a program célkitűzéseivel, a feladatokkal, a tanulók általános jellemzőivel, a személyi és tárgyi feltételek meglétével összhangban választják ki.

Leggyakrabban alkalmazott szervezeti formák:

- osztály,
- csoport,
- diákkör,
- önképzőkör,
- egyéni foglalkozás

Alkalmazható munkaformák:

- tanóra, tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, egyénre szabott munka stb.) csoportfoglalkozás, tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, önképzőkör stb.), egyéni foglalkozás,
- verseny,
- tréning,
- szabadidős foglalkozás, tábor, szaktábor, kirándulás,
- nyári kurzusok.

A fenti szervezeti formákat, munkaformákat a tehetségfejlesztés és a hatékony nevelési-oktatási célok megvalósítása érdekében össze kell hangolni. A feladatok végrehajtását a gimnáziumi és a kollégiumi intézményegységek közötti optimális munkamegosztással kell biztosítani.

IV.13. Pszichológiai és pedagógiai mérések, értékelések

Pszichológiai mérések

A Programon belül a pszichológiai méréseket, a hatásvizsgálatot a Debreceni Egyetem Pedagógiai-Pszichológiai Tanszéke végzi. E vizsgálatokhoz készítették el a hazai viszonyokra adaptált vizsgálati módszereket és az eredmények feldolgozásához szükséges metodológiai és technikai apparátust. A pszichológia mérések eredményeit és az egyéni jellemzéseket a fejlesztési programok tervezésénél a programfelelősök, a programgazdák, az osztályfőnökök és a csoportvezetők használják.

A hatásvizsgálat javasolt struktúrája a nemzetközileg elfogadott Renzulli-modellre épülve a következő:

- általános intellektuális képességek vizsgálata
- kreativitás vizsgálata
- egyéni tanulási stratégiák vizsgálata
- motiváció vizsgálata
- énkép, önértékelés vizsgálata
- szorongás-vizsgálat
- pályaaorientáció-vizsgálat

Mérési időpontok:

A mérés tárgya	Mérés időpontja			
	9/AJTP évf. eleje	9/AJTP évf. vége	10. évf. vége	12. évf. eleje
általános intellektuális képességek	X	X		X
kreativitás		X		X
egyéni tanulási stratégiák	X	X	X	X
motiváció	X		X	X
énkép, önértékelés	X	X	X	X
szorongás	X	X	X	X
pályaorientáció			X	X

Pedagógiai mérések

A Programon belül a pedagógiai méréseket külső szakemberek végzik 9. előkészítő évfolyamon.

Matematika és magyar tantárgyból írnak on-line bemeneti mérést szeptember végén, október elején. A bemeneti mérés visszamérésére május végén, június elején kerül sor.

A szaktanárok megkapják a mérések eredményeit és az egyéni fejlesztést ez alapján kezdik el.

A mérések költségeit az Arany János normatívából fedezzük.

IV.14. Humán erőforrás biztosítása

A Programban résztvevő tanárokat, kollégiumi nevelőket a célok és feladatok megvalósításában továbbképzések, a tantárgyi programok megvalósításához kapcsolódó konzultációk segítik. Az Ember és társismeret I., II. (2 x 90 órás) akkreditált továbbképzés az önismeret és személyiségfejlesztés tantárgyi program tartalmához lett akkreditálva, elvégzése - kivéve, ha az oktató az intézmény által alkalmazott pszichológus - a tantárgyi program oktatásához nélkülözhetetlen. A továbbképzéseket az intézmény az Arany János normatívából fedezi.

V. KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAM

V.1. Bevezetés

A kollégiumi pedagógiai program összeállításánál alapul vett főbb szempontok

Megjelent a59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet, mely előírja valamennyi kollégium számára, hogy pedagógiai programját tekintse át, aktualizálja és 2013. szeptember 1-től a már módosított Alapprogram, valamint más vonatkozó jogszabályok alapján elkészített pedagógiai programot kell végrehajtania.

A program módosításánál az alábbiakban felsorolt szempontokat vettük alapul:

- 2012.évi CXC. Köznevelési törvény
- 110/2012. (VI.4) Korm.rendelet (Nat)
- 59/2013. (VIII.9.) EMMI rendelet a Kollégiumi nevelés alapprogramjáról
- 326/2013 (VIII.30.) Korm. rendelet a Kollégiumi nevelők munkaidejéről
- 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet a Hiányzások igazolásáról
- Tradíciók
- Partneri igények

Az alapprogram meghatározza és kijelöli a kollégiumi szakmai pedagógiai tevékenység fő területeit, a szakmai fejlesztés irányait. Tartalmi iránymutatásként szolgál a kollégiumok pedagógiai programjának elkészítéséhez úgy, hogy egyidejűleg tág teret enged a szakmai önállóságuknak.

Az alapprogram a Nat fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat.

Az alapprogram **minőségfejlesztési** szabályozó dokumentum is, melynek tartalmához, az abban meghatározott célokhoz a kollégiumoknak hozzá kell igazítaniuk minőségfejlesztési programjaikat.

Az alapprogram azokra a hazai és európai nevelési értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést,

különös tekintettel a humanista, nemzeti, közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, az esélykülönbségek csökkentésében elért eddigi eredményekre.

Pedagógiai programunk elkészítésénél figyelembe vettük a helyi sajátosságokat, minőségcélokat, a fenntartó által megfogalmazott elvárásokat az intézmény felé, valamint a partneri igényeket. A kollégium megőrzi, és ahol mód van rá, tovább fejleszti kialakult hagyományait.

V.2. A működés feltételei

V.2.1. Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat – a Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben (a továbbiakban: Knt.) meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező – kollégiumi nevelőtanár látja el, aki:

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére, jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgálhat a kollégisták számára,
- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, bizalmat és szeretetet helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,

i) folyamatosan együttműködik munkája során a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, intézményekkel, kisebbségi szervezetekkel, önkormányzatokkal, a szülőkkel és más, a tanulók nevelésében érintett partnerekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

Pedagógiai felügyelet

A kollégium - szervezeti egységként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) - gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár:

- visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából,

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között - dokumentált - információcserére kell sort keríteni.

A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,

- a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

A nevelőtestület teljes munkaidőben foglalkoztatott létszáma: 12 fő

V.2.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások

A kollégiumban személyközpontú környezet kialakítására törekszünk. Ennek során a kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak.

Megteremtjük – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális-, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégiumban gondoskodunk a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégium a gimnázium épületével szemben, külön telken álló építmény, mely jelenlegi formáját 1989-ben nyerte el. Hasznos területe 3780 m², a férőhelyek száma 300. A diákok két különálló, folyosóval összekötött épületrészben, négy, illetve hat ágyas szobákban vannak elhelyezve. Az egy főre jutó hasznos alapterület 12,9 m². A szobák felszereltsége megfelelő színvonalú, a berendezési tárgyak cseréje, illetve felújítása folyamatos.

A délutáni tanuláshoz 9 terem áll rendelkezésre és egy jól felszerelt informatika terem is a kollégium része. A diákok a délutáni órákban a gimnáziumi informatika termet is igénybe vehetik tanulás céljára.

A szabadidő hasznos eltöltése és az egészséges életmód gyakorlása érdekében tanulóink számára megfelelő sportolási lehetőséget biztosítunk. Az aulában ping-pong asztal, retortán borítású multi funkciós pályával rendelkezünk, szilencium után az esti órákban tanári felügyelettel igénybe vehető a gimnázium tornaterme, kondicionáló és aerobikterme.

A kollégiumban megfelelő számú vizesblokk, mosókonyha, valamint teakonyha áll a diákok rendelkezésére.

A szabadidő hasznos eltöltéséhez nem csupán sportolási lehetőséget, hanem a szórakozás egyéb fajtáihoz különböző játékokat, televíziót és DVD lejátszót biztosítunk diákjaink számára.

V.2.3. A kollégiumi élet szervezettsége

A kollégiumban – belső életének szabályozása során – biztosítjuk a gyermekek és ifjak optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe vesszük a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégiumi házirend tartalmazza.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a diákönkormányzat. A kollégium biztosítja, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé tesszük, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

V.3. A kollégium kapcsolattartásának rendszere

V.3.1. A belső kapcsolattartás

Tanulókkal:

- csoportfoglalkozások, egyéni beszélgetések
- diákgyűlések (aktuális probléma megvitatása)
- szabadon választott foglalkozások

Alkalmazottak:

A kapcsolattartás rendszere, formái különböző értekezletek, fórumok, kollégiumi gyűlések, tanácskozások.

A kollégiumi közösségek kapcsolattartásában a rendszeres és konkrét időpontokat a kollégium éves munkaterve tartalmazza.

A kapcsolattartás formái:

- vezetőségi ülés,
- munkahelyi értekezlet,
- nevelői értekezletek,

V.3.2. A szülők tájékoztatásának formái

A közoktatási törvénynek megfelelően a kollégium a tanév során

- szóbeli tájékoztatást ad az éves munkatervben rögzített szülői értekezletekhez kapcsolódó, fogadó órákon,
- személyes kapcsolattartás lehetőségét folyamatosan biztosítja (személyes megkeresés, telefon)
- fogadóóra (heti 1 óra)

V.3.3. A kollégium külső kapcsolatai

A kollégium rendszeres munkakapcsolatot tart fenn a következő intézményekkel:

- a fenntartóval,
- a kapcsolódó iskolákkal,
- egészségügyi intézményekkel,
- közművelődési intézményekkel
- Gyermekjóléti Szolgálattal
- iskolaorvos, pszichológus

V.4. A kollégium nevelési alapelvei, céljai, küldetése

A kollégiumban **nevelési célunk** a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése,

személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával.

A kollégiumban – **céljaink elérése érdekében** – gyermekközpontú, személyiségközpontú környezetet alakítottunk ki, és tanulóközpontú tevékenységrendszert működtetünk az alábbiak figyelembevételével:

- a) az Alkotmányban biztosított állampolgári és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- b) demokráciára, humanizmusra, nemzeti és európai önazonosságra nevelés elveinek alkalmazása a NAT által megfogalmazott elvekkel és kiemelt fejlesztési feladatokkal összhangban;
- c) a kollégiumi tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben;
- d) a tanulók aktivitásának, alkotóképességének, érdeklődésének fenntartása és fejlesztése, az öntevékenység és az ifjúsági önszerveződési formákba való bekapcsolódásának támogatása, a tanulói önszerveződő képesség folyamatos fejlesztése és felhasználása;
- e) a szülőkkel, a kapcsolódó iskolákkal, az intézmény környezetében levő társadalmi és civil szervezetekkel való konstruktív együttműködés;
- f) a kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktató munka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése;
- g) a nevelési folyamatban részt vevők – szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, az intézményi nevelőtestület kollégiumi és iskolai tantestület, a küldő és befogadó környezet számára elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazása, melynek jellemzője a rendszeresség és a következetesség;
- h) kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása; széles körű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása;
- i) az integrált nevelés megvalósítása;
- j) orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógia módszerek alkalmazása;

- k) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele, az egyéni bánásmód alkalmazása;
- l) a nemzeti hagyományok, a nemzeti azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása
- m) az etnikai hagyományok, az etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása,

V. 5. A tanulók életrendje, tanulása, szabadidője szervezésének elvei

A tanulók életrendjét úgy kell kialakítani, hogy az igazodjék a gimnázium működéséhez.

A napirend kialakítását úgy kell megszervezni, hogy lehetőleg

megfelelő arányban jelenjen meg a tanulásra, a szabadidő eltöltésére és sportolásra fordítható idő. Az egészséges életmód kialakításában egyik legfontosabb momentum a testi-lelki kiegyensúlyozottság, melynek feltétele a megfelelő terheltség arányainak kialakítása. A kollégium tevékenységrendszere minél többféle, változatos tartalmú tanulási lehetőséget tud kínálni tanítványainak a kötelező tanulás mellett, annál több esélye van arra, hogy a tanulók érdeklődését felkeltse, az érdeklődésüket több irányba elindítsa.

A kollégisták napirendjének szabályozását a Házi rend tartalmazza.

V. 6. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, önálló életkezdését elősegítő tevékenységek elvei

Kollégiumunk olyan változatos szervezeti és módszertani megoldásokat alkalmaz, amelyek segítségével az egyes tanulók közötti műveltségi, képességbeli, felkészültségbeli különbségeket, a tanulók egyéni szükségleteit képesek vagyunk kezelni.

Feladatunk a tanulók képességeinek megismerése. Támogatjuk a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítjuk annak esélyét, hogy iskolánkban eredményesen végezzék tanulmányaikat.

Iskolánkban eredményesen működik az Arany János Tehetséggondozó Program, mely keretében segítjük a tehetséges tanulókat képességeik kibontakoztatásában, tudásuk bővítésében.

A kollégiumi élet színes, tevékenységközpontú szervezésével alkalmakat teremtünk a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására, a diákok helyes önértékelését erősítő sikerélményekre.

A kollégiumban – az iskolával együttműködve – valamennyi tanuló számára lehetővé tesszük az egyes szakmák, hivatások megismerését, segítjük a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg: anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, esztétikai-művészeti tudatosság, kifejezőkészség, hatékony, önálló tanulás, digitális kompetencia.

A **tehetségdózásban** kiemelt szerep jut az AJTP-nek, amely a hátrányos helyzetű tanulók számára az esélyegyenlőség megteremtését szolgálja. A program egyik kiemelt célja, hogy a tanulók minél nagyobb százaléka felvételt nyerjen a felsőoktatásba.

A gimnázium másik kiemelt feladata a magyar-német két tanítási nyelvű képzés. Nevelőmunkánk egyik legfontosabb célja e tanulók felkészülésének, tanulásának elősegítése.

A pedagógiai tevékenység szerkezete

A kollégiumban a tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az a jogszabályi keretek között a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjon.

A kollégiumi élet belső szabályozását a kollégium vezetőjének irányításával a nevelőtestület a belső és külső környezet változásait figyelembe véve a kollégiumi házirenden keresztül alakítja.

A kollégiumban – igazodva a Kt. rendelkezéseihez – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programokat csoportos, és egyéni foglalkozások keretében szervezzük. Külön figyelmet fordítunk a nemzeti és etnikai sajátosságokra. A foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozzuk meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

V.7. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

V.7.1. Felkészítő, fejlesztő foglalkozások

A felkészítő, fejlesztő foglalkozások megszervezése során a kollégium kitüntetett figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, e téren is feltárja, és figyelembe veszi a tanulók személyiségének az egyéni sajátosságait.

V.7.1.1. Tanulást segítő foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:

- **rendszeres iskolai felkészülést** biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő, **tehetséggondozó** foglalkozás,
- a valamilyen okból lemaradt tanulók **felzárkóztatása**,
- az ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett **szakkörök, diákkörök**
- a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának, a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása

V.7.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportvezetői foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:

- **tematikus csoportfoglalkozások** a vonatkozó előírt témakörök, időkeretek és szervezési keretek figyelembevételével,
- **általános** – kollégiumi, iskolai élethez kapcsolódó – **csoportfoglalkozás**, – elsősorban a kollégiumi csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események megbeszélése, értékelése.

V.7.2. Speciális ismereteket adó foglalkozások

V.7.2.1. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

Ezekon a foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a csoportvezető tanácsaira, segítségére;

V.7.2.2. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

- testépítés
- foci (házibajnokság)
- aerobic
- jóga
- filmklub
- kézműves
- ékszerkészítés
- fotó
- futás
- társasjáték
- főzés
- csillagászat
- latin
- honfoglaló (számítástechnika)

V.8. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

Tanulásirányítás, tanulásszervezés

Az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében a kollégiumban lehetőséget biztosítunk arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. A szűkebb értelemben vett tanulás fontos elemét képezik a szilenciumi foglalkozások. A kollégium alapfeladata- a tanulást illetően- kiterjed a folyamatos, rendszeres felkészülésre, felzárkóztatásra, korrepetálásra, az érettségire való felkészítésre. Ezeknek a feladatoknak a legfontosabb szinterei a szilenciumi foglalkozások.

Felzárkóztatás, tehetséggondozás

A tanulást segítő foglalkozás keretében szervezünk tantárgyi korrepetálásokat, felzárkóztató foglalkozásokat.

A tanulók igényeinek megfelelően szervezünk tehetséggondozó foglalkozásokat.

V.9. Szociális kompetenciák fejlesztése

Segítjük tanulóink mindenkor szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedését. Alkalmat és közeget teremtünk a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segítjük az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával elősegítjük, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

Figyelmet fordítunk a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek - empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra szervezőképesség – fejlesztésére.

Segítjük a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- szociális, kommunikációs és
- állampolgári kompetencia.

V.10. Önálló életkezdés támogatása

V.10.1. Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése

A kollégiumban bővítjük a diákok ismereteit az egyetemes civilizációról, annak legnagyobb hatású eredményeiről.

Felkeltjük az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban.

Segítjük a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését

Kiteljesítjük a nemzet, ezen belül a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteletét, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését és ápolását, ezzel is erősítjük a tanulók hazaszeretetét.

Változatos, sokrétű kulturális tevékenységünkkel hozzájárulunk a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez.

A világról kialakított képben a gyakorlati élet terén is kiemelt helyet kap az Európához való kötődés, az európai kultúrkör.

Elősegítjük a tanulóknál az „európai polgár” identitásának kialakulását, bemutatjuk az EU-tagság révén megnövekedett lehetőségeket.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- esztétikai-művészeti tudatosság,
- szociális és állampolgári kompetencia, idegen nyelvi kommunikáció, digitális kompetencia.

V.10.2. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igényé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégiumban környezettudatos magatartásra neveljük a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépül a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

Feladatunk a családi életre, a családi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra nevelés.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- természettudományos kompetencia,
- szociális és állampolgári kompetencia.

V.10.3. A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése

Nevelésünkkel segítjük az önálló életvitel kialakítását, a majdani családi háztartás és gazdálkodás tervezését, a tudatos fogyasztóvá válást, az eligazodást a mindennapi életben, a gazdaság és a pénzgazdálkodás világában.

A feladathoz kapcsolódóan a következő kompetenciák fejlesztése valósul meg:

- szociális és állampolgári kompetencia,
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
- természettudományos kompetencia.

V.11. A kollégium hagyományai

Az intézmény hagyományos rendezvényei a gimnáziummal közös szervezésben történnek. Vannak azonban olyan események, melyek kizárólag kollégiumi rendezvények.

- Mikulás-est
- Gyereknep
- Ki mit tud?
- Koli-szerenád
- Koli-disco
- Kiállítások

Ezekon felül egyéb kulturális, egészségmegőrző, szórakoztató programok.

Kollégiumi Helyi tanterv 2020

BEVEZETŐ

A Helyi tanterv a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet alapján (a továbbiakban: Nat) ill. a Kollégiumi Nevelés Országos Programja (2020. 04.06.) kiemelt fejlesztési feladataihoz illeszkedve, azokat érvényesítve elősegíti a tanulók sokoldalú fejlesztését, nevelését, oktatását. Tartalmi iránymutatásként szolgál a kollégium csoportvezetői tanmeneteinek és a pedagógiai programjának elkészítéséhez úgy, hogy egyidejűleg tág teret enged a szakmai önállóságnak.

A Helyi tanterv a Nat kulcskompetenciáit, fejlesztési feladatait, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit figyelembe véve, valamint alapvető céljaihoz igazodva meghatározza a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat. Az alapprogramon keresztül a kollégiumokat érintő, az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés egységes kritériumok szerinti megvalósításának kollégiumi alapidokumentuma is.

A Helyi tanterv azokra a magyar és európai pedagógiai értékekre, kollégiumi hagyományokra, tapasztalatokra épít, amelyek megalapozták a jelenlegi magyarországi kollégiumi nevelést, különös tekintettel a humanista, a nemzeti, a közösségi értékekre, a tudás- és kultúráközvetítésben, a tehetséges tanulók kiválasztásában és gondozásában, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének elősegítésében, az esélyteremtésben elért eddigi eredményekre.

A Helyi tanterv az alábbi kulcskompetenciákra épül:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

KOLLÉGIUMUNK TÁRSADALMI SZEREPE

A kollégium a köznevelési rendszer szakmailag önálló intézménye. Alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalmpolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a Nat-ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkózásának segítésében.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium:

- a helyi társadalom elvárásait, a nevelési-oktatási környezet lehetőségeit is figyelembe véve végzi munkáját,
- részt vesz az Arany János Tehetséggondozó Programban, speciális eszközeivel elősegíti céljainak megvalósítását;

A KOLLÉGIUMI NEVELÉS

A kollégium a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, a Nat-ban meghatározott feladatok megoldásához, az abban megfogalmazott értékek alapján.

A kollégiumi nevelés célja és alapelvei

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- b) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség

- d) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- e) a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- f) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- g) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- h) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- i) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- j) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A kollégiumi nevelés feladatai

A kollégium – a kollégiumi jogviszony fennállása alatt – biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket. Köznevelési feladatait kollégiumi ellátás, nemzetiségi kollégiumi ellátás, illetve sajátos nevelési igényű tanulók kollégiumi ellátásán keresztül valósítja meg.

A kollégiumi nevelés feladatait az alábbiakban kerülnek részletesen meghatározásra.

A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSE

Személyi feltételek, elvárások

A kollégiumban a nevelési feladatokat – az Nkt.-ben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott – kollégiumi nevelőtanár látja el, aki

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,

- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi, tevékenységét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és a fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg.

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégiumi élet megszervezése

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a tanulói, a szülői és az iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

A kollégisták heti foglalkozásterve

Felkészítő foglalkozások:

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás, szilenciumi foglalkozás **12 óra/hét**
- Felzárkóztató, tehetséggondozó vagy további szilenciumi foglalkozás: **1 óra/ hét**

Csoportvezetői foglalkozások:

- közösségi foglalkozás: a csoport életével kapcsolatos feladatok, események, problémák megbeszélése
- tematikus csoportfoglalkozás: előírt témakörök, adott időkeretek között szervezhető foglalkozások **1óra/hét**

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

- képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti, természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,

- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését
  - célzó, a pályaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó, szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények,
  - versenyek, vetélkedők.
- 1 óra/hét**

Tanulást segítő, szilenciumi foglalkozások

Kollégiumunkban viszonylag rugalmas, többváltozós szilenciumi rendet alakítottunk ki tanulmányi eredménytől függően. A szilenciumi rendet a házirend szabályozza.

1. Kötelező szilencium

- a) tantermi, tanári felügyelet melletti tanulás csoportban
- b) kötelező szilencium tanulóknak, szobákban

2. Szabad szilencium

A jó tanulmányi eredményt elérő tanulók saját igényeiknek megfelelően osztják be szabad idejüket és a tanulásra szánt időt, az intézmény területén belül.

Tehetséggondozó foglalkozások

Előzetes felmérés alapján, igény szerint tartunk tehetséggondozó foglalkozást. a következő területeken:

- idegen nyelv (pl: latin, olasz)
- természettudományok (fizika, matematika)
- hangszeres zene (zongora, gitár, dob, zenekar)
- emelt szintű érettségire való felkészítés : testnevelés
- történelem

A fent felsoroltakon kívül, ha igény van rá és a kollégák felkészültsége lehetővé teszi, úgy bármely más területen segítséget nyújtunk a tanulók tehetségének kibontakoztatásában.

Felzárkóztató foglalkozások

Előzetes felmérés alapján, igény szerint tartunk felzárkóztató foglalkozásokat, korrepetálásokat

- idegen nyelv (pl: latin, olasz)
- természettudományok (fizika, matematika)
- hangszeres zene (zongora, gitár, dob, zenekar)
- emelt szintű érettségire való felkészítés : testnevelés
- történelem
- földrajz

A fent felsoroltakon kívül, ha igény van rá és a kollégák felkészültsége lehetővé teszi, úgy bármely más tanulmányi területen segítséget nyújtunk a tanulók előrehaladásában.

A kollégium által meghirdethető szabadidős foglalkozások

- testépítés
- foci (házbajnokság)
- röplabda
- aerobic
- filmklub
- kézműves
- ékszerkészítés
- fotó
- futás
- társasjáték
- főzés
- latin
- honfoglaló (számítástechnika)
- zenekar Tematikus csoportfoglalkozások 1óra/hét/csoport

A kollégiumokban évi 37 (12. évfolyamon 33) nevelési héttel, ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ban, azaz 22 órában az alább megjelölt témákkal kell foglalkozni, a további idő a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

A kollégiumi csoportfoglalkozások témakörei:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

Intézményünk részt vesz az Életrevaló – 7 szokás – programban, amely minden évfolyamon az alábbiakban ismertetett módon épül be a csoportfoglalkozások rendszerébe.

Kollégiumi csoportvezetői tematikus foglalkozások éves óraszama

TÉMAKÖR	7–8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
Kötelező órakeret	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra
Életrevaló 7Szokás	4	4	4	4	4
Szabadon órakeret	11	11	11	11	7

A tanulás tanítása
Célok és feladatok

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő attitűdök kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló - pedagógus segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Az erkölcsi nevelés

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.

A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel, a morális helyzetállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célok és feladatok

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célok, feladatok

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

A családi életre nevelés

Célok, feladatok

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Testi és lelki egészségre nevelés

Célok és feladatok

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.

- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célok és feladatok

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célok és feladatok

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgék erkölcsi alapelvevé a természet tisztelete, környezete megbecsülés

Pályaorientáció

Célok és feladatok

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célok és feladatok

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.

Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel

Médiatudatosságra nevelés

Célok és feladatok

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-12. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Az Éltrevaló - 7 szakás - program

A 7 szakás pedagógiai programunkba való integrálásának célja, hogy egy közös nyelv- és normarendszer segítségével a 21. század kihívásainak megfelelő attitűdökkel ruházzuk fel diákjainkat, egy jól használható életvezetési mintát adjunk nekik. Az 1-3. szakás az intraperszonális fejlődést szolgálja, a döntés és felelősségvállalás, jövőképzés és célkitűzés, valamint a hatékony időgazdálkodás alapelveinek segítségével. A 4-6. szakás középpontjában az intraperszonális intelligencia fejlesztése áll, a hatékony együttműködés alapjait teremti meg, a kölcsönös előnyökre való törekvés, az empatikus és erőszakmentes kommunikáció és a kreatív csoportos problémamegoldás alapelveinek és eszközeinek ismertetésével. A 7. szakás pedig a testi-lelki jólét, megújulás gyakorlatát takarja.

- A program a következő kompetenciákat hivatott fejleszteni:
- komplex problémamegoldó képesség
- rugalmas és kritikus gondolkodás
- kreativitás
- együttműködési készség, társas készségek
- emberekkel való bánásmód
- érzelmi intelligencia
- döntéshozatal

A program a következőképpen épül be a kollégiumi csoportfoglalkozások rendszerébe: a szabadon felhasználható órakeretből minden évfolyamon 4-4 önálló órát iktatunk be, illetve a tartalomtól, témakörtől függően a tematikus órákon is folyamatosan alkalmazzuk a 7szakás alapelveit és gyakorlatát. Célunk, hogy kollégistáink lehetőség szerint minden

csoportfoglalkozáson találkozzanak a 7szokás elveivel, nyelvi kifejező eszközeivel, terminológiájával.

Tematikus kollégiumi csoportvezetői foglalkozások terve

7. - 9. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (1 óra)	1. A családi élet színtere a családi otthon
A tanulás tanítása (3 óra)	1. Az általánosan elfogadott tanulási módszerek ismertetése, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. 2. Az alapvető tanulási stílusok ismertetése 3. Az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikák.
Erkölcsei nevelés (2 óra)	1. Az embert, mint értékelő és erkölcsi lény 2. Az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentősége az emberi kapcsolatokban.
Gazdasági nevelés (2 óra)	1. A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. 2. Banki műveletek (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttalás stb.)
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (2 óra)	1. A demokratikus jogállam működésének alapelvei 2. Az állampolgárság fogalma és az alapvető állampolgári jogok
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	1. Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzői
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	1. A rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolata 2. A káros szenvedélyek, szokások teljesítménynövelő szerek használatának veszélye
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (2 óra)	1. A hátrányos helyzet fogalma 2. A társadalmi felelősségvállalás fontossága, a másokért érzett szolidaritás jelentősége
Pályaorientáció (2 óra)	1. A különféle szakmák és a betöltésükhöz szükséges képességek, adottságot, ergonómiai elvárások. 2. A tanulók, érdeklődési köre és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztás lehetősége
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2. óra)	1. A környezetre káros anyagok és tevékenységek

---

	2. Az ember és természet egészséges együttélése.
Médiatudatosságra nevelés (1. óra)	1. A hagyományos média folyóiratok, kiadványok
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (2. óra)	1. Nemzeti, népi kultúránk értékeink, hagyományaink 2. Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentősége, történeti alapjai

---

10. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (2. óra)	2. Család szerepe, jelentősége 3. Konfliktusok a családban
A tanulás tanítása (2 óra)	4. Tanulási stílusok, módszerek 5. Speciális tantárgyakhoz kapcsolódó ismeretek
Erkölcsei nevelés (2. óra)	3. Az erkölcs és az etika alapjai 4. Szerepgyakorlatok, drámapedagógiai eszközök
Gazdasági nevelés (2 óra)	3. Helyes gazdálkodás, alapvető pénzügyi ismeretek 4. Bankok szerepe
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (2. óra)	3. Jogállamiság alapelvei, működése 4. Diák önkormányzati munka
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	2. Szerepjátékok
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	3. Testmozgás, öltözködés, egészséges táplálkozás 4. Káros szenvedélyek
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (2 óra)	3. Tágabb és szűkebb környezetben végezhető önkéntes munka lehetőségei, jelentősége 4. Együttműködés, egymásra figyélés
Pályaorientáció (2 óra)	3. Különböző szakmák és a személyiségjegyek összekapcsolása 4. Folyamatos önképzés jelentősége, az élethosszig tartó tanulás
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2. óra)	3. Személyes felelősség a fenntarthatóság és a környezettudatosság kérdésében 4. Szelektív hulladékgyűjtés a kollégiumban
Médiatudatosságra nevelés (1. óra)	2. Reklámok céljai, negatív hatásuk
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (2. óra)	3. Nemzeti, népi kultúránk, értékek, hagyományok megismerése 4. Nemzeti és európai identitásunk alappillérei

11. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (2. óra)	4. Nemiség, szerelem, házasság. 5. Társismeret.
A tanulás tanítása (2 óra)	6. Tanulási módszerek, technikák elsajátítása 7. Memóriafejlesztés, tananyag rendszerezés
Erkölcsei nevelés (2. óra)	5. Szociális kapcsolatok rendszere, társas viselkedési formák 6. Társadalmi normák, elvárások
Gazdasági nevelés (2 óra)	5. Kiadások tervezése (közüzemi lakhatási költségek, étel-miszer, egyéb szükségletek.) 6. Vállalkozási ismeretek
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (2. óra)	5. A demokratikus állam működésének elemei (önkormányzatiság, törvényhozás, kormányzás, igazságszolgáltatás) 6. Az állampolgári felelősség a demokráciában
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	3. A helyes önismeret kialakítása, a csoporttagokkal való együttműködés kialakítása
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	5. Káros szenvedélyek elkerülése 6. Az aktív sportolás fontossága az egészség megőrzése érdekében
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (2 óra)	5. A társadalmi felelősségvállalás fontossága, a hátrányos helyzetű emberek segítése 6. Önkéntes munkalehetőségek a kollégiumon, illetve a településen belül
Pályaorientáció (2 óra)	5. A választott pálya, a személyiségjegyek és a képességek összehangolása 6. Önismereti tesztekkel feltárni a tanulók személyiségjellemzőit a pontosabb pályaválasztás sikeréért
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2. óra)	5. A környezetre káros anyagok felismerése, szelektív gyűjtése 6. Az anyagok újrahasznosításának jelentősége a fenntartható fejlődés során
Médiatudatosságra nevelés (1. óra)	3. Médiafajták csoportosítása, használatuk, jelentőségük
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (2. óra)	5. Az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentősége 6. Mi a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek?

12. évfolyam

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
A családi életre nevelés (3 óra)	6. Férfi-nő kapcsolat 7. Felelősségteljes párkapcsolat 8. Szexuális kultúra
A tanulás tanítása (2 óra)	8. Önálló információfeldolgozás módszerei 9. Tanulást segítő internethasználat
Erkölcsei nevelés (1 óra)	7. Egyéni döntéseink morális jelentősége
Gazdasági nevelés (3 óra)	7. Jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseinek bemutatása 8. Gazdálkodj okosan 9. Monopoly
Állampolgárságra, demokráciára nevelés (1 óra)	7. Diákközösséget érintő problémák kezelése
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése (1 óra)	4. Dramatikus játékok
Testi és lelki egészségre nevelés (2 óra)	7. Érzelmi életünk 8. Stressz és agresszió kezelése
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség (1 óra)	7. Segítő magatartás fejlesztése, dramatikus játékok
Pályaorientáció (2 óra)	7. Pályaválasztási dokumentumok bemutatása 8. Önéletrajz, motivációs levél
Fenntarthatóság, környezettudatosság (2 óra)	7. Újrahasznosított tárgyaink 8. Globalizáció
Médiatudatosságra nevelés (1 óra)	4. Adatvédelmi szabályok ismertetése
Nemzeti öntudat hazafias nevelés (1 óra)	1. Közös értékeink bemutatása

Az Arany János Tehetséggondozó Program

kollégiumi tevékenység- és foglalkozásrendszere

1. BEVEZETÉS

Az Arany János Tehetséggondozó Program (a továbbiakban: AJTP) célja az esélyteremtés és tehetséggondozás azon tanulók számára, akik a program segítségével nélkülözhetetlenül felvételt a felsőoktatási intézményekbe. A program célja a programba bekerülő tanulók képességeinek és személyiségének, valamint érzelmi intelligenciájának fejlesztése és a tudás tekintélyének visszaállítása.

2. Az AJTP-ben megvalósuló kollégiumi pedagógiai munka és tevékenységi rendszer meghatározó elemei:

2.1. Az AJTP a megvalósító középiskolák és kollégiumok, illetve középiskolai és kollégiumi intézményegység(ek) együttműködésén, összehangolt tevékenységén alapszik.

2.2. Az AJTP-ban résztvevő minden tanuló számára kötelező a kollégiumi jogviszony létesítése abban a kollégiumban, ahol a program megvalósul.

2.3. Az AJTP-ban részt vevő intézmények együttműködnek a fenntartóval, a program Szakmai Tanácsadó Testületével, a méréseket és továbbképzéseket végző felsőoktatási intézményekkel, az Arany János Kollégiumi és az Arany János Kollégiumi-Szakközépiskolai Programmal.

2.4. Az AJTP-ban részt vevő kollégiumoknak az alapprogramban megfogalmazott célkitűzések teljesítése mellett további, az e mellékletben megfogalmazott követelményeknek kell megfelelniük.

2.5. Az AJTP-ban részt vevő középiskolák és kollégiumok, illetve intézményegységek együttműködnek, megállapodnak a hátránykompenzáció és tehetséggondozás, a program előírásainak, követelményeinek megvalósítása érdekében úgy, hogy közben megőrzik nevelési és oktatási dokumentumaikban meghatározott önállóságukat és sajátos arculatukat. Az együttműködés szervezésére irányító koordinátort (a középiskolában programfelelős, a kollégiumban programgazda) neveznek ki és rendszeres szakmai konzultációkat tartanak.

3. Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok megkülönböztető, speciális elemei

3.1. Az AJTP-ban a nevelési és oktatási folyamat öt évfolyamra terjed ki. Az AJTP-ban részt vevő középiskola által tervezett helyi tantervnek és a kollégiumi tevékenység- és foglalkozási rendszerre épülő kollégiumi programnak – kiegészülve az AJTP-s foglalkozási egységgel – egységes pedagógiai rendszert kell alkotnia, ami azt is jelenti, hogy a foglalkozások, tevékenységek helye, időkerete intézménypáronként – megállapodásuk alapján – változhat.

3.2. A 9./AJTP előkészítő évfolyamon hangsúlyosan a hátrányok kompenzálása, az ismeretek kiegyenlítése, gazdagító programok biztosítása, a matematika, az informatika, az anyanyelvi képzés és egy idegen nyelv emelt óraszámú oktatásának segítéséhez felkészítő foglalkozások szervezése történik. Az AJTP foglalkozási egység bevezetése a kollégiumban a középiskolával történő megállapodás esetén lehetővé teszi az önismereti-személyiségfejlesztési vagy drámapedagógiai, valamint tanulás módszertani és kommunikációs foglalkozások megszervezését.

3.3. Az AJTP foglalkozási egység a program egyik jellemzője, melyre a program a 9./AJTP évfolyamon további heti 4, a 9-12. évfolyamokon pedig heti 2-2 órányi foglalkozási időt biztosít.

3.4. Az AJTP-ban részt vevő kollégiumokban az általános szabályok szerint megszervezett foglalkozások kiegészülnek az AJTP foglalkozási egység foglalkozásaival, melyeket a heti rendszeres felkészítő foglalkozások időkeretében, vagy a hétfégi kollégiumi programok keretében lehet megszervezni.

3.5. Az AJTP-ban részt vevő tanulók a szorgalmi időszak minden hónapjában egy alkalommal kollégiumi programhétfégén (foglalkozásokon, rendezvényeken, kirándulásokon, sportversenyeken stb.) vesznek részt.

3.6. A tíz kollégiumi hétfégéből (a 9./AJTP-11. évfolyamon 10 hétfége/év; 12. évfolyamon 5 hétfége/év) hármat az Nkt. által biztosított átcsoportosítási lehetőséget a teljes tanévre kihasználva kirándulásra, országjárásra, táborozásra, a környék megismerésére fordíthatnak.

3.7. Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok és kollégisták a kollégiumi pedagógiai programban és az éves munkatervben meghatározott rend szerint részt vesznek a házi, a regionális és az országos versenyeken, valamint az AJTP táborain, fesztiváljain.

3.8. Az AJTP-ban részt vevő kollégiumok hétfégi programjaik szervezésekor, foglalkozásaik átcsoportosításakor, illetve tömbösítésekor alkalmazzák a foglalkozások és foglalkozási idők átcsoportosításának lehetőségét biztosító szabályt.

4. Az AJTP tevékenységrendszere, foglalkozásai és kollégiumi programjai évfolyamonkénti és szervezeti bontásban

	Tevékenység, foglalkozás tárgya	Kötelező időtartama, formája (óra/tanév/csoport; a nem kötelezők időtartama jelöletlen)	Célja, tartalma	Fejlesztési, nevelési feladatok
9./az AJTP előkészítő évfolyama				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, személyiségfejlesztés	74 óra Csoportos foglalkozás	Cél: önmaguk jobb megismerése, a személyiség fejlesztése, megfelelő kompetenciák fejlesztése.	Reális énkép kialakításának támogatása, személyiségjellemzők, személyiség típusok megismerése személyiségfejlesztés.
	Tanulásmódszertan	37 óra	A tanulási folyamat megismerése, egyes elemeinek és az egyéni tanulási jellemzők tudatosítása.	Figyelem-összpontosítás fejlesztése, memóriafejlesztés.
		Csoportos foglalkozás		Az egyéni, a páros és a csoportos tanulás megszervezése. Gyakorlás. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása.
	Életmód-életvitel	37 óra	A kollégiumi beilleszkedés, kapcsolatteremtés, kommunikáció segítése. Felkészít a különböző élethelyzetek megoldására, pályaválasztásra.	A diákok segítése a különböző élethelyzetek megoldásában, kapcsolatteremtésben és a közösségi életbe való beilleszkedésben.
		Csoportos foglalkozás		
		Egyéni foglalkozás		
	2. Kollégiumi alaprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás (tehetséggondozó,	296 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás Egyéni/csoportos	Felkészülés iskolai tanórákra, felzárkóztatás, tanári irányítás és segítség nyújtása mellett.

	felzárkóztató foglalkozások, idegen nyelvi felkészítés)		Ismeretátadás, műveltség és intelligencia-gazdagítás, illetve felzárkóztatás, korrepetálás.	A tanulók motiválása a foglalkozásokon való aktív részvételre kompetencia alapú, korszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazásával, az egyéni igényeknek megfelelő, differenciált képességfejlesztés, idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	ECDL vizsgára való felkészítés	37 óra Csoportos foglalkozás Egyéni foglalkozás	Vizsgára készülés	Informatikai kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportvezetői foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása.	Differenciált képességfejlesztés, ismeretek bővítése, pályaválasztás elősegítése, egyéni szükségleteknek megfelelő foglalkozások biztosítása.
	Csoport- és kollégium élet és szervezési problémái	15 óra Csoportos foglalkozás	Közösségi és csoportügyek, aktuális információk. Kollégiumi és egyéni problémák. Információk, szervezések.	Közösségfejlesztés, problémamegoldást és konfliktuskezelést szolgáló foglalkozások szervezése.
	Választott szabadidős foglalkozás	37 óra diákköri foglalkozás Csoportos és egyéni foglalkozás	Kikapcsolódás, szabadidő-eltöltés (sport, kultúra, szervezett szórakozás).	A szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése, általános műveltséget, sport- és mozgáskultúra fejlesztését, kikapcsolódást szolgáló programok szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégék	Kollégiumi programhétvégék tanév közben	37 óra Csoportos foglalkozás	Tánc- és illemtani ismeretek Kulturált szabadidő eltöltés. Hagyományismeret felelevenítése.	Koordinációs készségek javítása, kommunikációs készségek javítása, hagyományörző ismeretek bővítése.

AJTP-s vállalt többletfeladat			Úszásoktatás, vízbiztonság kialakítása	Egészségfejlesztés
	Tanulmányi kirándulás, sporttábor, (3 kollégiumi hétvége összevonásával)	7 hétvégi rendezvény, kollégiumi program csoportos foglalkozás, egyéni foglalkozás	A város és a megye, a főváros megismerése, a közvetlen és távolabbi környezet megismerése. AJTP foglalkozási egység	A szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinek megismertetése.
		Kollégiumi rendezvény, Csoportrendezvény	Nyári kirándulás, pihenés, közösségépítés, országismeret.	Közösség- és kapcsolatépítés elősegítése.
4. Táborok, versenyek, találkozók	Gólyatábor	AJTP-s rendezvény, Kollégiumi rendezvény	Ismerkedés, közösségépítés.	Ismerkedést, kapcsolatfelvételt, kapcsolatépítést, közösségépítést szolgáló programok szervezése.
	Sporttalálkozó		Sporttalálkozó az e területen tehetséges tanulók számára, ismerkedés más AJTP-s diákokkal.	Versenyek szervezése, ismerkedést és kapcsolatépítést, a tolerancia és a fair play elvének elsajátítását szolgáló programok szervezése.
	Művészeti fesztivál	AJTP-s rendezvény Kollégiumi rendezvény	Művészeti találkozó.	A különböző művészeti területekkel összefüggő kreatív tevékenységek támogatása, a kifejezőmód fejlesztése a különböző művészeti ágakon keresztül, érték közvetítés, élményszerű tapasztalatszerzés elősegítése.
	Bemutató műsor	AJTP-s rendezvény Kollégiumi rendezvény Csoportfoglalkozás:	A fellépés keretében a gyerekek komoly felkészüléssel vesznek részt és csoportosan bizonyíthatják a csoport jó szellemiségét.	A kollégium kapcsolattartásának javítását, közösségfejlesztést szolgáló programok szervezése.

	Házibajnokságok, megyei-regionális versenyek	Felkészülés változó időkeretben	Célja a valódi tehetségkutatás és tehetséggondozás.	Egyéni fejlesztés. Tehetséggondozás. Csoportkohézió alakítása.
9. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Személyiségfejlesztés	74 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	Énkép kialakítása a személyiség fejlesztése, önmaguk jobb megismerése, az utóbbinak megfelelő kompetenciák fejlesztése.	Akarati, érzelmi összetevők fejlesztése, az önismeret, társismeret, önbizalom, és a személyiség fejlesztésével összefüggő foglalkozások szervezése
	Tanulásmódszertan	37 óra	A tanulási folyamat megismerése, egyes elemeinek és az egyéni tanulási jellemzők tudatosítása.	Memóriafejlesztés. Az egyéni, tudatos tanulás fejlesztése, gyakorlása. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása.
2. Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Felzárkóztató foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások, Idegen nyelvi felkészítés	370 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra, felzárkóztatás tanári irányítás és támogatás mellett, tanulószobai foglalkozások keretében Korrepetálás, felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, műveltségi, módszertani gazdagítás.	A tanulók motivációjának fenntartása, Kikérdezés, ellenőrzés (szükség esetén) Ismeretbővítés, képességfejlesztés differenciált, egyéni igényekre és előrehaladásra reflektáló módszerekkel. Idegen nyelvi kompetenciák.
	A 3.melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportos foglalkozás	Az alapprogram (kötelező) témáinak feldolgozása, AJTP programelemek beépítésével.	A kollégiumi alapprogram kötelező témaköreinek feldolgozása.

	Csoportélet, kollégiumi szervezések	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Közösségi és csoportügyek. Szervezések, aktuális információk.	Intézményi információk megbeszélése, a diákok véleményének, javaslatainak teret adó fórumok szervezése.
	Választott szabadidős foglalkozás (sokrétű, változatos, fiatalos szervezések, versenyfelkészítések, sport)	37 óra Csoportos foglalkozás Diákköri foglalkozás Egyéni foglalkozás	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, a szabadidő hasznos eltöltése Egészséges életmód. Kulturális rendezvények szervezése, esztétikai élmények szerzése.	Szabadidő kulturált, hasznos eltöltését, pihenést, rekreációt szolgáló foglalkozások szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi programhétvége tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program kollégiumi foglalkozás, csoportfoglalkozás	Közös színház, mozi, múzeumlátogatás. A hazai környezet és a főváros további megismerése. Egy meghatározott terület feltérképezése. A cél a közösség formálása, építése, a tudatos jelleg megerősödik. AJTP foglalkozási egység	A szűkebb és tágabb környezet természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőinek megismertetése, aktív pihenést, közösségépítést szolgáló szabadidős programok szervezése.
	Tanulmányi kirándulás	A fennmaradt 3 kollégiumi hétvége felhasználásával	Tanulmányi célú kirándulás, a cél a hazai területeken, illetve Európában élő népek kultúrájának megismerése.	Közösségépítés, ország- és Európa ismeret. Európaiság-tudat, magyarság-tudat fejlesztése.
4. Versenyek, táborok	Arany János irodalmi verseny, AJTP-s versenyek	Intenzív felkészülés, felkészítés	Elmélyedés a tananyagban, Versenyrutin szerzése Egy-egy korszak mélyebb megismerése.	Tanulmányi versenyekre felkészítés, önálló tanulás, önálló kutatás képességének fejlesztése.
10. évfolyam				

1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Társismeret, Személyiségfejlesztés	74 óra	Énideál, énkép kialakítása Önbizalom, önbecsülés fejlesztése Személyiségvonások megismerése Problémamegoldás gyakorlása Előítételek megismerése, kezelése	Személyiségfejlesztés, motiváltság erősítése, problémamegoldást, döntéshozatal gyakorlását és elsajátítását szolgáló foglalkozások szervezése.
	Autóvezetői tanfolyam	Egyéni és csoportos foglalkozás	A gépkocsivezetés elméletének és gyakorlatának megismerése	A gépkocsivezetői vizsga letételéhez szükséges ismeretek átadása.
2. A Kollégiumi alaprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozások Felzárkóztató foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások, Idegen nyelvi felkészítés	370 óra Egyéni Csoportos Diákkör jellegű	Felkészülés az iskolai tanórákra Felzárkóztatási tanári irányítással. Tanulási segítség nyújtása. Korrepetálás, felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszertani, műveltségi gazdagítás.	Ismeretek bővítése, pályaorientációt, tanulási motiváció fenntartását szolgáló foglalkozások szervezése. Ismeretbővítés, képességfejlesztés differenciált, egyéni igényekre és előrehaladásra reflektáló módszerekkel, Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22 óra Csoportos foglalkozás	Az alaprogram (kötelező) témáinak feldolgozása egyéni munkával és tanári irányítással	Az alaprogram kötelező témaköreinek megbeszélése.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Egyéni, csoport, illetve közösségi ügyek, szervezések, problémák megbeszélése	Csoportközi kapcsolatok és közösségi kapcsolatok fejlesztése.
	Választott szabadidős foglalkozás	37 óra Egyéni, csoportos foglalkozás	A szabadidős tevékenységek széles választéka a sport, a zene, a kulturális tevékenységek minden területén	Pihenés. Szabadidő hasznos eltöltése, rekreáció. Nívós szórakozások.

3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi program-hétvége tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program	Kulturális programok, kollégiumi szervezések, kirándulások az ország különböző pontjaira. AJTP foglalkozási egység	Kulturális és egyéb szabadidős programok, kirándulások szervezése.
	Tanulmányi kirándulás szervezése	A fennmaradó hétvégék tömbösítésével, országhatáron túli kirándulás szervezése	Tanulmányi célú kirándulás, a cél az országhatáron túl élő népek szokásainak, hagyományainak megismerése	A kollégisták motivációjának, ismeretszerzési szándékának erősítése.
4. Versenyek, táborok	AJTP-s és más versenyek (OKTV, OSZTV stb.)	Intenzív felkészülés, felkészítés	Elmélyedés a tananyagban, a tudományokban és a művészetekben	Tanulmányi versenyekre felkészítés, önálló tanulás, önálló kutatás képességének fejlesztése, tehetséggondozás
11. évfolyam				
1. AJTP-s keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret, Drámapedagógia, Pályaválasztás, kommunikáció	66 óra Csoportos foglalkozás, Egyéni foglalkozás	A személyiség aktuális állapotának megismerése, fejlesztése. Önértékelés, alkalmazkodás, konfliktusmegoldás, pályaválasztás, pályakép kialakítása.	Szabálytudat kialakítása. Kommunikációs készségek fejlesztése, Pályaorientációt segítő foglalkozások szervezése Praktikus ismeretek átadása: önéletrajz, viselkedéskultúra, Önképzés
2. A Kollégiumi alaprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Érettségi előkészítő foglalkozások tehetséggondozó foglalkozások. Idegen nyelvi felkészítés	330 óra Csoportos és egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra. Felzárkóztatási tanári irányítással. Tanulási segítség nyújtása. Tanulási idő szervezése. felzárkóztatás a szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszertani, műveltségi	A motiváció erősítése és fenntartása a közelgő érettségi és felvételire figyelemmel, a célirányos felkészülés fokozása. A nem érettségi tárgyak gyakorlása.

			gazdagítás az érettségi, felvételi érdekében.	Pályaválasztást segítő foglalkozások szervezése. A kollégisták irányultságuknak megfelelő foglalkozást választhatnak, a tanulmányi eredmény és az érettségi-felvételi tárgyak függvényében. Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	22. óra Csoportos foglalkozás	Tematikus foglalkozások száma a kollégiumi nevelés országos alapprogramja alapján AJTP programelemek beépítésével.	Az érdeklődés fenntartása a témakörök iránt. A kirándulások, országjárások tapasztalatainak felhasználása.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	15 óra Csoportvezetői foglalkozás	Aktuális információk (pl. továbbtanulás) Kollégiumi szervezések	Pályaaorientáció támogatása, felkészítés az érettségire, továbbtanulásra, karriertervek feldolgozása, önmenedzselés támogatása
	Választott szabadidős foglalkozás	33 óra Csoportos, egyéni és diákköri foglalkozások	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, szabadidő hasznos eltöltése.	Csoport- és kollégiumi összejövetelek, versenyek, szórakozási lehetőségek szervezése.
3. Kollégiumi programhétvégék AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi programhétvégék tanév közben	7 hétvégi kollégiumi rendezvény, bennmaradást igénylő program	Színház, múzeumlátogatás. Kollégiumi programok szervezése. Sportprogramok szervezése. Megyeszékhelyek megismerése. AJTP foglalkozási egység	Kulturális, esztétikai élmények szerzése. Pihenés, relaxálás elősegítése. Közösségépítés.

	Kollégiumi tanulmányi kirándulás (A fennmaradó hétvégék tömbösítésével)	külföldi kirándulás	Tájékozódás a világban, ismerkedés Európával, tematikus kirándulás, kikapcsolódás, pihenés.	A tanulmányi fejlesztés: a meglátogatott terület megismerése. Érzelmi fejlesztés a közös élmény, az együttlét, a közösség örömeinek megtapasztalása (a felnőtté válás felelősségével).
4. Országos verseny	Tantárgyi versenyek	Egyéni, csoportos felkészülés	Pályaorientáció Tehetséggondozás Verseny	Újszerű, változatos feladatokkal felkészítés a versenyekre, ismeretátadás, probléma-felismerési és –megoldási képesség fejlesztése
12. évfolyam				
1. AJTP-s Keretek között tartott foglalkozási egység	Önismeret Drámapedagógia Pályaválasztás	66 óra a kollégiumi tanév első félévében	Pályakép, pályaválasztás. Viselkedés- és mozgáskultúra. Önértékelés, alkalmazkodás.	Szabálytudat kialakítása. Felkészítés a felnőtt életre, az „értelmiségi létre”. Pályaorientációt segítő foglalkozások szervezése. Praktikus ismeretek átadása: önéletrajz, viselkedéskultúra
2. A Kollégiumi alapprogram szerinti foglalkozások	Felkészítő foglalkozás Érettségi előkészítő foglalkozások Tehetséggondozó foglalkozások Idegen nyelvi felkészítés	330 óra Csoportos és egyéni foglalkozás	Felkészülés az iskolai tanórákra, készülés az érettségire. Tanulási segítség nyújtása. Felkészítés a továbbtanuláshoz, érettségihez szükséges tárgyakból. Tartalmi, módszerbeli műveltségi gazdagítás az érettségi, felvételi érdekében.	A motiváció erősítése és fenntartása a közelgő érettségi és felvételire figyelemmel, célirányos felkészülés támogatása Tantárgyi felkészítő foglalkozások szervezése, az egyéni igények és előrehaladás figyelembevételével nyújtott támogatás.

				Idegen nyelvi kompetenciák fejlesztése.
	A 3. melléklet megfelelő témáinak feldolgozása	20 óra Csoportos foglalkozás	Tematikus foglalkozások, kötelező témakörök.	A középiskola befejezésének, az új életszakasz kezdésének, a felsőoktatásban résztvevő polgár problémáinak előzetes megbeszélése, „átcsoportosítva”, aktualizálva egy-egy témakört.
	Csoportélet, kollégiumi szervezések, problémák megbeszélése	10 óra Csoportvezetői foglalkozás	Aktuális információk (pl. továbbtanulás). Tanév végi szervezések.	Pályaorientáció támogatása, felkészítés az érettségire, továbbtanulásra. Karriertervek feldolgozása, önmenedzselés támogatása.
	Választott szabadidős foglalkozás	33 óra Egyéni, csoportos és diákköri foglalkozások	Kikapcsolódás, sport, szervezett szórakozás, szabadidő hasznos eltöltése.	
3. Kollégiumi programhétvégék, AJTP-s vállalt többletfeladat	Kollégiumi hétvége tanév közben	Kettő kollégiumban töltött hétvége változatos programokkal	Közös túrák, színházlátogatás Egyéb szervezett csoportprogramok. AJTP foglalkozási egység	Előkészület a közösség, a kollégium elhagyására, az érettségire. A felsőoktatás jellegzetességeinek megbeszélése.
	Kollégiumi tanulmányi kirándulás (a fennmaradó hétvégék tömbösítésével)	Kirándulás	Hazai tematikus kirándulás	Az eddigi tanulmányok szintetizálása, a honismeret gazdagítása.
4. Országos versenyek	Tantárgyi versenyek	Egyéni, csoportos felkészülés	Pályaorientáció Tehetséggondozás	Újszerű, változatos feladatokkal felkészítés a versenyekre,

			Verseny	ismeretátadás, probléma-felismerési és -megoldási képesség fejlesztése
--	--	--	---------	--

